

GSK België

Inleiding

Totstandkoming van de GSK

Beschrijving van de manier waarop de GSK België tot stand is gekomen en methodologie

Het gemeenschappelijk strategisch kader (GSK) België is gebaseerd op de gemeenschappelijke context analyse Noord. De GCA Noord werd goedgekeurd door de Minister van ontwikkelingssamenwerking De Croo eind december 2015.

Volgende aspecten werden reeds behandeld in de GCA Noord en komen hier dus niet meer aan bod: een gedetailleerde contextanalyse (zie p. 30-80), veranderingstheorieën (zie p. 17-25), een analyse van risico's die verband houdt met de context, met de strategische doelen en benaderingen en met de opportuniteiten voor complementariteit en synergie (zie p. 81-105). Om de link te leggen tussen de keuze van strategische doelen en benaderingen en de context verwijzen we zowel naar de analyse van de uitdagingen, context en risico's in de GCA Noord als naar nieuwe contextfactoren en de ontwikkelingsrelevantie van de hier geïdentificeerde doelen.

De gevolgde methodologie voor deze GSK is degene die werd voorgesteld door de koepels in de handleiding die op 8 februari 2016 werd verspreid. De lead van de GSK België is 11.11.11 in samenwerking met CNCD-11.11.11. Voor de GSK België hebben we gebruik gemaakt van de structuur en werkgroepen die in het leven waren geroepen voor de GCA Noord: met name het redactiecomité en de verschillende werkgroepen. De academische actoren die tijdens het proces van de GCA Noord een apart onderdeel opstelden rond academische capaciteitsversterking hebben tijdens het GSK-proces deelgenomen aan de vier andere werkgroepen en hun werking daarbinnen geïntegreerd, zodoende de universitaire samenwerking niet als een aparte sector te beschouwen. Uiteraard geldt de contextanalyse binnen de GCA Noord voor academische capaciteitsversterking nog als basis voor de geïntegreerde formulering van de gemeenschappelijke strategische doelen binnen de GSK België. In bijlage 1 vindt u een beschrijving van de structuur van het redactiecomité, de deelnemers aan de verschillende werkgroepen en een overzicht van de verschillende bijeenkomsten. Ter voorbereiding van de verschillende werkgroepen hebben de inhoudelijk verantwoordelijken van de werkgroepen in samenspraak met de lead een draft-versie opgesteld van GSK die in de werkgroepen gewijzigd en aangevuld werd.

In de GCA Noord identificeerden de deelnemers de volgende componenten: (1) onderwijs aan Franstalige kant, (2) onderwijs aan Nederlandstalige kant, (3) beleidsbeïnvloeding en (4) interventies naar eerste- en tweedelijnsactoren. In de GSK België hebben we het werk van de werkgroepen onderwijs aan beide kanten van de taalgrens samen verwerkt in één onderdeel. Hier kiezen we er voor om onderwijs aan Franstalige en Nederlandstalige kant apart op te nemen. Er is in elk van de onderdelen expliciet aandacht besteed aan synergieën die niet binnen één van de vier domeinen maar over de grenzen van enkele domeinen heen bestaan of opgezet zullen worden.

Er hebben 78 CMO's/IA's deelgenomen aan dit gemeenschappelijk strategisch kader. De lijst van deelnemers en hun contactgegevens bevindt zich in bijlage 2.

Politiek kader

De beleidsnota Ontwikkelingseducatie en de strategische oriëntatienota rond beurzen vormen het centrale kader waarbinnen deze GSK België is opgesteld. Daarnaast hebben ook andere strategienota's een impact op het werk van CMO's/IA's in België. Zo zijn andere strategienota's (rond o.a. fragiele staten, landbouw en voedselzekerheid, leefmilieu, beleid voor private sector ondersteuning, etc.) belangrijk voor het beleidsbeïnvloedend werk, de platformwerking, dialoog met overheidsinstellingen, etc. van de CMO's/IA's. De actoren die deelnemen aan de GSK België hebben deze GSK opgesteld binnen het kader van de relevante strategienota's.

Link met andere GSK's

De CMO's/IA's die werken aan maatschappelijke en politieke verandering via een educatief proces en via beleidsbeïnvloeding gericht op internationale solidariteit in België, hebben een belangrijke internationale dimensie. Deze internationale dimensie bestaat onder andere in het bekend maken van internationale solidariteitsthema's bij de verschillende doelgroepen, in het werken in Europese en internationale netwerken en in de belangrijke rol van 'Noord-Zuid(-Zuid)' partnerschappen (p. 17 GCA). Bijgevolg zijn er sterke linken tussen de GSK België en de verschillende Zuid GSK's. Uit de benaderingen en de complementariteiten/synergieën van deze GSK blijkt de sterke link tussen het Zuidwerk en het werk in België (cf. uitwisselingen, beleidsplatformen over bepaalde landen/regio's, ...).

Wettelijk kader

Het is belangrijk te benadrukken dat het wettelijk kader niet gepubliceerd was bij de lancering van het proces (8 februari 2016), noch bij de finalisatie van de GSK op dit moment (20 april 2016).

Opmerking vooraf

De verschillende gemeenschappelijke strategische doelen werden opgesteld met als assumptie dat er een behoud is van middelen die door de verschillende deelnemers aan de GSK België wordt besteed. Ze kunnen op geen enkele manier een engagement van de sector vormen, in het bijzonder in de context van een inperking van het aantal actieve CMO's/IA's en/of budgettaire beperkingen.

Structuur van de GSK

Het document is opgebouwd uit 3 onderdelen, met name onderwijs, beleid en interventies naar 1ste en 2de lijnsactoren. Het onderdeel onderwijs is opgesplitst voor het Nederlandstalig onderwijs en het Franstalig onderwijs. Elk van die onderdelen is het resultaat van de output van een aparte werkgroep en heeft dus ook een eigen logica. We leggen hier kort uit welke logica we gevolgd hebben binnen de verschillende onderdelen. Daarnaast geven we aan hoe de transversale thema's geïntegreerd zijn en brengen we drie algemene context-factoren die ook in de GCA geschetst werden in herinnering.

Definiëring van de doelen

In de Theory of Change, die opgenomen is in de GCA Noord, staat uitgelegd welke *doelgroepen* we willen bereiken *op welke manier* (via welke interventietypes) binnen de onderwijswerking, via interventies naar 1ste en 2de lijnsactoren en via beleidsbeïnvloeding (p.18 GCA Noord). Deze combinatie van doelgroepen en (de strategische invulling) van interventies die we naar deze doelgroepen uitvoeren, vormt de basis voor de formulering van de verschillende doelen. Elk doel is een combinatie van beide. Waar we in het ene onderdeel verschillende doelgroepen in één doel hebben ondergebracht (bijvoorbeeld bij onderwijs) hebben we in een ander onderdeel de doelen opgesplitst volgens sub-doelgroepen (bijvoorbeeld in eerste en tweede lijn en beleid). Bij sommige doelen is het vertrekpunt eerder de doelgroepen, terwijl bij andere doelen het accent eerder ligt op de interventies.

In het onderdeel onderwijs (zowel naar het Nederlandstalig als het Franstalig onderwijs) wordt in doel 1 uitgelegd *hoe* (d.i. de concretisering van interventies; pijl 1) solidair wereldburgerschap bij leerlingen en studenten (Box b1) bevorderd wordt. De interventies naar intermediaire actoren (met name onderwijs actoren) maken ook deel uit van dit doel (pijl 2a en 2b; via Box c1). Hier werden de twee doelgroepen dus samen gebracht in één doel, omdat ze sterk verweven zijn met elkaar.

In het onderdeel 'interventies naar 1ste en 2de lijnsactoren' werd een opsplitsing gemaakt van doelen op basis van de specifieke doelgroepen, met name de inwoners van België (Box b1), de intermediaire actoren en de sociale basis van CMO's (Box c1). De reden voor die opsplitsing is dat het domein 'interventies naar 1ste en 2de lijnsactoren' zo'n grote en diverse potentiële doelgroep heeft dat we hier diende af te dalen tot op het niveau van de drie centrale sub-doelgroepen. Voor elk van die sub-doelgroepen geldt dat we hen op een specifieke manier benaderen (pijl 5 en 6a) in het kader van volgende vier aspecten: (1) campagnes en éénmalige acties, (2) vormingen, (3) publicaties en onderzoek, (4) pedagogische tools.

In het onderdeel 'beleidsbeïnvloeding' werden er drie doelen gedefinieerd: twee doelen die de hefboomen van het beleidswerk specificeren, met name expertise en allianties en één doel dat de uiteindelijke finaliteit beschrijft met name het beïnvloeden van beleidsmakers en private actoren. De drie doelen beschrijven dus de interventievormen (pijl 10a) van de CMO's/IA's in het kader van beleidsbeïnvloeding van de doelgroep beleidsmakers en private actoren (Box b2). Daarnaast erkennen we ook het belang van de doelgroepen/mede-actoren (inter)nationale netwerken (m.n. de nationale en internationale civiele maatschappij-organisaties) (Box c1 en c2) en Zuidpartners (Box b4), die vooral benaderd worden en betrokken zijn in het eerste doel rond expertise-opbouw en het tweede doel rond alliantievorming (pijl 9a en 11a).

Synergieën/complementariteiten

Bij de synergieën hebben we telkens een opsplitsing gemaakt tussen sector-platformen enerzijds en synergieën/complementariteiten tussen minimum 2 CMO's/IA's anderzijds. De sector-platformen zijn de overlegstructuren die bestaan in de schoot van de federaties van de ngo's, van de koepels van de ngo's en van het overlegorgaan van de IA's. Voor elk onderdeel van de GSK worden de relevante platformen/werkgroepen in de schoot van de koepels en federaties van de ngo's vermeld bij de hoofdstukken synergie. Het overlegorgaan van de IA's is momenteel nog in opbouw.

Tot slot merken we nog op dat zowel in de onderdelen van onderwijs als in het onderdeel 1ste en 2de lijn een doel opgenomen is dat gaat over het verhogen van de kwaliteit van het werk van de sector op het vlak van WBE (doel 2 in het onderdeel Milieu Scolaire en Onderwijs en doel 5 in het onderdeel 1ste en 2de lijn).

Transversale thema's

In de beschrijving van de doelen en de benaderingen van operationele uitvoering worden de transversale thema's gender en milieu mee opgenomen. Wat betreft gender willen we opmerken dat, conform de benadering die wordt bepleit door de Europese Commissie, de integratie van gender in ontwikkeling moet verlopen volgens drie krachtlijnen: 1/een **politiek** luik, dat voorziet om gender systematisch te bespreken tijdens de beleidsdialoog met de partnerlanden; en een **dubbele benadering**:

2/een **transversale** benadering van '*gender mainstreaming*', die erin bestaat de genderbenadering te integreren in de verschillende beleidslijnen en alle acties en maatregelen van een programma of project;

3/en **specifieke** acties die specifiek bedoeld zijn om discriminatie uit te schakelen en het evenwicht tussen vrouwen en mannen te herstellen. De specifieke acties voor gelijkheid zijn meestal gericht op een vrouwelijk doelpubliek en hebben te maken met *empowerment*. Het kan ook gaan om acties die erop gericht zijn systemen en structuren te veranderen, evenals om acties voor sensibilisering en vorming op het gebied van gender voor beleidsmakers, belangrijke actoren, stakeholders, ...

Deze drie dimensies zijn in het document geïntegreerd.

Drie centrale context-factoren

Verwijzend naar de GCA brengen we de drie algemene context-factoren in herinnering : (1) meer globale lezing van mondiale problematieken (o.a. in kader van SDG-agenda), (2) de opkomst van bepaalde thema's die de interesse voor internationale solidariteit voor een groot deel bepalen en (3) de maatschappelijke context die een impact heeft op de interesse voor internationale thema's (cf. p. 81-82 GCA). Ter illustratie van deze drie context-factoren verwijzen we naar de vluchtelingen crisis waar deze drie aspecten in één situatie samen komen : (2) de humanitaire crisis in Syrië, (3) de Europese politieke en maatschappelijke reactie op de vluchtelingenstroom, (1) door de aanwezigheid van Syriërs in België maken zowel de oorlogsproblematiek als de vluchtelingen crisis nu deel uit van verhalen dicht bij huis.

Deze drie context-factoren vormen dan ook belangrijke aandachtspunten zowel binnen beleid, onderwijs als interventies naar 1ste en 2de lijnsactoren. De maatschappelijke context (3) heeft vooral een belangrijke impact op het domein 'interventies naar 1ste en 2de lijnsactoren' omdat het mee bepaalt hoe de inwoners van België al dan niet vorm geven aan een engagement voor internationale solidariteit. De opkomst van interesse voor bepaalde actuele thema's zoals ongelijkheid, ecologische problemen, vluchtelingen, etc. (2) vormt een zeer belangrijke opportuniteit binnen het beleidswerk, het domein onderwijs en het domein interventies naar 1ste en 2de lijnsactoren. In het brengen van thema's rond internationale rechtvaardigheid speelt de meer globale lezing van mondiale problematieken (1) een steeds belangrijker rol en ook hier geldt dat dit binnen de drie domeinen meegenomen wordt. In dat verband vormt de post-2015 ontwikkelingsagenda een belangrijk kader voor de GSK België. De gedefinieerde doelen, benaderingen van operationele uitvoering en complementariteiten/synergieën sluiten in belangrijke mate aan bij deze nieuwe ontwikkelingsagenda. Het accent van deze nieuwe agenda ligt op :

- een discours dat niet langer alleen over 'het Zuiden' gaat, maar in de plaats meer focust op een globale lezing van mondiale problemen. Het is belangrijk om naast de aandacht voor dit mondiale perspectief van 'gedeelde uitdagingen', niet blind te zijn voor de grote verschillen die er nog altijd bestaan tussen Noord en Zuid ook al is de divisie minder scherp en zijn de scheidingslijnen troebeler en complexer geworden.
- een perspectief van duurzame ontwikkeling, met een focus op inclusieve ontwikkeling, waarden, billijke normen en "global public goods" (inzonderheid milieu).

Overzicht van de doelen en benaderingen (ingekorte vorm)

#	Beschrijving
MILIEU SCOLAIRE	
A1	Bevorderen van solidair wereldburgerschap bij de verschillende relevante doelgroepen en onderwijsactoren
A.1.1	De jongeren begeleiden in samenwerking met de onderwijsactoren in de scholen, met een divers aanbod van een goede kwaliteit
A.1.2	Ervoor zorgen dat er een onderwijsaanbod bestaat

A.1.3	Leerlingen en studenten/s uit het Zuiden de mogelijkheid bieden om opleiding te volgen in het hoger onderwijs, of hun academisch studieprogramma voort te zetten in de vakken die relevant zijn voor de ontwikkelingssamenwerking.
A.1.4	Het versterken van de intrinsieke gehechtheid van de (toekomstige) onderwijsactoren in de scholen aan het belang van solidaire wereldburgerschapeducatie en aan het idee dat zij daarvan de actoren (zullen) zijn.
A.1.5	De centrale en de lokale overheden aansporen om een gunstige omgeving te creëren waarin leerkrachten solidaire wereldburgerschapeducatie kunnen verstrekken
A.1.6	De (toekomstige) onderwijsactoren in de scholen een toegang garanderen tot een divers aanbod van een goede kwaliteit
A.1.7	De (toekomstige) onderwijsactoren in de scholen opleiden
A2	De kwaliteit verhogen door de capaciteiten van organisaties actief op het vlak van solidair wereldburgerschap te versterken, door hun werk in te schrijven in de mondiale agenda en door de wetenschappelijke onderbouw van hun werk te stimuleren.
A2.1	Permanente vormingen organiseren en eraan deelnemen, evaluaties en/of gezamenlijke studies
A2.2	Gezamenlijke inhoudelijke denkoefeningen organiseren
A2.3	De wederzijdse kennis van de verschillende dimensies van burgerschapseducatie en van de verschillende actoren verhogen om ervoor te zorgen dat zij beter op elkaar kunnen inspelen vanuit systemisch oogpunt en om hun vakken te versterken.
ONDERWIJS	
B1	Bevorderen van solidair wereldburgerschap bij de relevante doelgroepen en onderwijsactoren
B1.1	Sensibiliseren en activeren van onderwijsinstellingen en lerenden
B1.2	Verankering in onderwijsinstellingen
B1.3	Capaciteitsversterking van onderwijsactoren
B1.4	Structurele inbedding in het onderwijsbeleid
B1.5	Mainstreaming van wereldburgerschap binnen de internationaliseringsdynamiek van het hoger onderwijs
B2	De kwaliteit verhogen door de capaciteiten van organisaties actief op het vlak van solidair wereldburgerschap te versterken, door hun werk in te schrijven in de mondiale agenda en door de wetenschappelijke onderbouw van hun werk te stimuleren.
B2.1	Het 'transformatief' karakter van ons aanbod duidelijk profileren
B2.2	Inzetten op het verduidelijken van de samenhang tussen educaties
B2.3	Inzetten op wetenschappelijk onderzoek
B2.4	Eigen capaciteitsversterking
B2.5	Transversale integratie van gender en milieu
INTERVENTIES NAAR EERSTE EN TWEEDELIJSACTOREN	
C1	Inwoners van België informeren, sensibiliseren, bewust maken en/of mobiliseren ten gunste van een wereld die rechtvaardig, solidair, duurzaam en niet langer ongelijk is
C1.1	Informeren, sensibiliseren, bewust maken en/of mobiliseren van Belgische inwoners via campagnes en/of éénmalige acties, vormingen, internationale uitwisselingen, publicaties en onderzoek, het maken van didactisch materieel
C2	Verbreden en ondersteunen (informeren, sensibiliseren, bewust maken en/of mobiliseren ten gunste van een wereld die rechtvaardig, solidair, duurzaam en niet langer ongelijk is) van sociale basis
C2.1	CMO's ondersteunen en verbreden hun eigen vrijwilligers/militantenbeweging.
C2.2	Ondersteunen en aantrekken van (nieuwe) sympathisanten (als onderdeel van de sociale basis)
C3	Versterken van (informeren, sensibiliseren, bewust maken en/of mobiliseren) en/of samenwerken met intermediaire actoren met het oog op een wereld die rechtvaardig, solidair, duurzaam en niet langer ongelijk is.
C3.1	Versterken van en/of samenwerken met sociale, educatieve, culturele, socio-educatieve en socio-culturele organisaties/actoren
C3.2	Versterken van, sensibiliseren van en/of samenwerken met private sector-actoren, -koepels, -federaties, -netwerken
C3.3	Versterken van en/of samenwerken met media-actoren
C3.4	Versterken van, netwerken opbouwen en/of samenwerken met publieke sector actoren (steden, gemeenten, provincies, ...)
C3.5	Versterken van, netwerken opbouwen en/of samenwerken met professionelen in hun werkkader
C3.6	Versterken van studentes/-n, onderzoek-st-ers, stagiair-e-s en/of bursalen uit het Zuiden
C3.7	Versterken van studentes/-n, onderzoek-st-ers, stagiair-e-s en/of bursalen uit het Zuiden

C3.8	Versterken en/of samenwerken met kennis- en onderzoeksinstituten hier en elders
C4	Opleiden van bursalen uit het zuiden tot change-makers in hun eigen samenleving (en in België) met het oog op een wereld die rechtvaardig, solidair, duurzaam en niet langer ongelijk is.
C4.1	Individuele capaciteiten versterken door een relatief gendergebalanceerde toekenning van beurzen aan mensen uit het Zuiden
C5	De CMO's /IA's die actief zijn in de ontwikkelingssamenwerking (ook op het vlak van WBE) versterken om de organisaties beter te laten bijdragen aan een wereld die rechtvaardig, solidair, duurzaam en niet langer ongelijk is.
C5.1	Versterken van CMO's/IA's actief op het vlak van OS (waaronder ook WBE) via specifieke vormingen
C5.2	Versterken van CMO's/IA's actief op het vlak van OS (waaronder ook WBE) via diverse begeleidingsprocessen
BELEIDSBËINVLOEDING	
D1	Versterken van de erkenning van onze expertise door onze doelgroepen
D1.1	Onze expertise kwalitatief versterken
D1.2	De expertise binnen de sector op een kwaliteitsvolle en efficiënte manier delen met en uitdragen naar onze doelgroepen
D2	Het aangaan, versterken en/of beïnvloeden van allianties rond ontwikkelingsrelevante thema's
D2.1	Het aangaan van, versterken van of beïnvloeden van allianties rond ontwikkelingsrelevante thema's
D3	Het beïnvloeden van nationale, Europese en internationale beleidsmakers en privé-actoren ten gunste van duurzame ontwikkeling en mensenrechten
D3.1	Beleidsmakers en privé-actoren hebben toegang tot relevante, begrijpbare en bruikbare informatie van de sector
D3.2	In dialoog gaan met beleidsmakers en private actoren
D3.3	Het aantonen van de mobiliserende kracht en het draagvlak van CMO's/IA's rond ontwikkelingsrelevante thema's ten opzichte van beleidsmakers en privé-actoren

Onderwijs

In dit onderdeel worden de gemeenschappelijke strategische doelen en de geplande synergieën/complementariteiten beschreven voor het Nederlandstalige en Franstalige onderwijs. Er werden twee gemeenschappelijke strategische doelen geïdentificeerd die zowel gelden aan Franstalige als aan Nederlandstalige kant. De benaderingen die eronder vallen zijn op maat van de twee verschillende onderwijsrealiteiten opgesteld en zijn dus verschillend voor Franstalige en Nederlandstalige kant. Eerst komt de onderwijswerking naar het Franstalig onderwijs aan bod, daarna naar het Nederlandstalige onderwijs.

Transversale thema's

Het beeld en de perceptie van gender-patronen en de daarmee samenhangende waarden, zijn historische, sociale en culturele constructies, die worden aangeleerd van in de vroegste kinderjaren. Het onderwijs is dus een bevoorrechte plek om kinderen spontaan gewoon te worden aan gelijke genderverhoudingen. Solidaire wereldburgerschapsonderwijs moet – net als alle andere educaties – daar een bijdrage toe leveren.

Milieu is een van de meest voor de hand liggende uitingen van de wereldwijde onderlinge afhankelijkheid en mag dus niet worden genegeerd in de inspanningen voor solidaire wereldburgerschapsonderwijs.

Solidaire wereldburgerschapsonderwijs in het onderwijs moet daarom rekening houden met de transversale dimensies gender en milieu. Om het lezen niet te bemoeilijken, zal deze vanzelfsprekendheid niet expliciet telkens worden herhaald, maar impliciet overal aanwezig zijn.

1. Franstalig onderwijs

1.1 Beschrijving van de gemeenschappelijke strategische doelen naar het Franstalig onderwijs

Door het werk in het onderwijs wil de sector alle leerlingen en studenten/s daadwerkelijk toegang bieden tot hun recht op solidaire wereldburgerschapsonderwijs. Als inleiding op de gemeenschappelijke strategische doelen gaan we in eerste instantie dieper in op de context en de ontwikkelingsrelevantie van de interventies van de actoren op het vlak van solidair wereldburgerschap in het onderwijs.

Context

Voor een analyse van de context, de uitdagingen, de risico's en de troeven van het interventiedomein van SWBE in het onderwijs, verwijzen we naar hoofdstukken 2, 7 en 8 van de GCA Noord. In aanvulling op de GCA willen wij aandacht vragen op enkele studies en nieuwe contextfactoren.

Ontvankelijkheid – Leerlingen en studenten/s willen geïnformeerd worden over ongelijkheid, willen beter inzicht verwerven in de internationale relaties, willen zich openstellen voor andere culturen en willen in actie komen, in het schoolkader, soms met en soms zonder de steun van de onderwijsactoren in de scholen (cf. Nota van ACODEV over burgerschap op school (2015) en Enquête van SCI over wat jongeren van 16-25 jaar bezighoudt (2016)). Zij moeten de steun vinden die ze nodig hebben. De organisaties die actief zijn op het vlak van solidaire wereldburgerschapsonderwijs kunnen hen versterken in het onderwijs en in verband met niet-formele educatie in hun wil om actieve, solidaire en creatieve burgers te zijn (recht op participatie).

Promotie bij personen met beslissingsbevoegdheid – De onderwijsnetten (“réseaux”) verklaren dat ze open staan voor een dialoog over de plaats van solidaire wereldburgerschapsonderwijs in de opleiding en bijscholing van leerkrachten. Dat deelden zij mee naar aanleiding van de ontmoeting van 2 oktober 2015 met de netwerken, georganiseerd door de ‘Groupe Pratiques et Stratégies ED et monde scolaire’ (Ontwikkelingseducatie en onderwijs) van ACODEV. Tijdens deze dag bleek dat de actoren die waren uitgenodigd elkaar niet kennen. De stuurgroep van de studie van ‘Annoncer la couleur’ biedt deze actoren de gelegenheid om elkaar regelmatig te ontmoeten. Bovendien heeft de

studie van 'Annoncer la couleur' (2015) bevestigt dat er een grote diversiteit aan profielen van leerkrachten en scholen bestaat en dat sommige scholen geen enkel belang hechten aan solidaire wereldburgerschapeducatie. Ten slotte blijkt uit vele studies dat het voor een versterking van een solidaire wereldburgerschapeducatie in de klas belangrijk is om binnen de school een gunstige omgeving te bevorderen – iets wat meer institutioneel en advocacywerk veronderstelt – om de verschillende belemmeringen weg te nemen (gebrek aan waardering voor het werk, de gepresteerde uren, enz.) die worden ervaren door de onderwijsactoren in de scholen die gemotiveerd zijn om zich in te zetten voor initiatieven op het vlak van solidaire wereldburgerschapeducatie (SWBE). Voor toekomstige leerkrachten wordt dit bevestigd door de studies van 'Annoncer la couleur' (2015), van UNICEF België (april 2016) en van Iles de Paix (2015) in de pedagogische hogescholen. Het is trouwens belangrijk om samen te werken met de onderwijsnetten om de onderwijsactoren sterker bewust te maken dat SWBE volledig deel uitmaakt van hun onderwijsopdracht (cfr. Decreet 'Missions').

Huidige hervormingen – In de Franstalige onderwijswereld lopen drie hervormingen die ook gevolgen hebben voor de solidaire wereldburgerschapeducatie. De eerste, de zogenaamde 'hervorming Marcourt', betreft de basisopleiding van leerkrachten. De tweede, het zogenaamde 'Pacte d'Excellence' (Uitmuntendheidspact) beoogt de hervorming van de organisatie van het verplicht onderwijs. En de derde heeft betrekking op de organisatie van het verwerven van competenties op het vlak van 'burgerschap en filosofie'. Door die drie hervormingen moeten de actoren van de SWBE gaan lobbyen bij de ministeries van het verplicht onderwijs enerzijds en het hoger onderwijs anderzijds om SWBE een zo goed mogelijke plaats te geven binnen de burgerschapseducatie op school in de opleiding van de leerlingen en ook in die van hun toekomstige leerkrachten.

Verwachtingen op het vlak van versterking – In 2016 heeft een stagiaire van ACODEC een systematische peiling uitgevoerd bij de ngo's. Daaruit bleek dat de ngo's graag willen samenwerken om hun kennis en vaardigheden in enkele domeinen te verbeteren, onder andere wat betreft het gebruik van de nieuwe informatie- en communicatietechnologieën in het kader van solidaire wereldburgerschapeducatie in het onderwijs, inspanningen om leerlingen en studenten/s aan te zetten tot actie, het opnemen van kinderrechten in hun actie, manieren waarop ze beter rekening kunnen houden met gender in de onderwijsinterventies, enz.

Ontwikkelingsrelevantie

We verwijzen naar de hoofdstukken 3, 4 en 5 van de Gemeenschappelijke Contextanalyse voor een diepgaande analyse van de verantwoording van de relevantie van die strategische doelen.

De doelen komen tegemoet aan de verwachtingen van de begunstigen - Allerlei studies en enquêtes (Enquête SCI 'Ce qui préoccupe les jeunes de 16-25 ans' -2016; Studie ALC 'L'ECM dans les écoles de l'enseignement secondaire en FWB' - 2015; Studie KUL-Hiva 'Wereldburgerschapeducatie op maat – behoefteonderzoek in het Vlaams secundair onderwijs' - 2014-2015) tonen dat solidaire wereldburgerschapeducatie tegemoetkomt aan een belangrijke verwachting van de jongeren en hun leerkrachten. De strategische doelen bieden een relevant antwoord op de verwachtingen die zijn geuit door de onderwijsactoren in de scholen¹, onder andere tijdens de studie van 'Annoncer la couleur' – 2015 – en bij verscheidene eerdere peilingen.

De sector meent dat het nodig is om tevens het schoolpubliek te bereiken dat geen vragende partij is, of dat niet in staat is om een verwachting te formuleren (leerlingen uit het kleuteronderwijs bijvoorbeeld). De strategische doelen bieden ook een relevant antwoord voor de nodige bewustmaking van de onderwijsactoren in de scholen school die niet noodzakelijk allemaal gevoelig zijn voor de noodzaak om actoren en/of vectoren van solidaire wereldburgerschapeducatie te worden.

De doelen stemmen overeen met de noden van het land - Deze doelen passen in de opdrachten van het onderwijs in de Franse Gemeenschap van België zoals die voorkomen in het decreet 'Missions'.

De Franse Gemeenschap van België heeft onlangs beslist dat de leerlingen van het verplicht onderwijs competenties moeten verwerven in filosofie en burgerschap. Dit bewijst dat de overheid interesse heeft voor de vragen waarop de strategische doelen een relevant antwoord bieden.

¹ De term 'onderwijsactoren in de scholen' verwijst in deze tekst naar alle onderwijsactoren die rechtstreeks en regelmatig contact hebben met de leerlingen en de studenten/s. Het gaat om de leerkrachten in de strikte zin van het woord, maar ook om opvoed(st)ers en personen die zorgen voor de buitenschoolse activiteiten die de school organiseert. Deze actoren vallen onder de verschillende onderwijsniveaus: basis-, secundair en hoger onderwijs.

De doelen stemmen overeen met de algemene prioriteiten - Punt 4.7. van de Duurzame Ontwikkelingsdoelstellingen stelt: “Tegen 2030 ervoor zorgen dat alle leerlingen de kennis en de vaardigheden verwerven die nodig zijn om duurzame ontwikkeling te bevorderen, onder andere door educatie over duurzame ontwikkeling en een duurzame levenswijze, mensenrechten, gendergelijkheid, het bevorderen van een cultuur van vrede en geweldloosheid, van wereldburgerschap en van waardering voor culturele diversiteit en de bijdrage van cultuur aan duurzame ontwikkeling.”

Het ontwikkelen van wereldburgerschapsonderwijs is bovendien een aanbeveling van de UNESCO (cfr doel 4.7).

De doelen stemmen overeen met het beleid van de partners en de donoren - Deze doelen passen perfect in de strategienota OE van DGD.

GEMEENSCHAPPELIJK STRATEGISCH DOEL A1: Bevorderen van solidair wereldburgerschap bij de verschillende relevante doelgroepen en onderwijsactoren		
#	Benaderingen van operationele uitvoering	CMO's/IA's die deze benadering in hun programma inschrijven
A. 1.1.	De jongeren begeleiden, in hun eigen projecten en/of de educatieve projecten van de school of de klas, in samenwerking met de onderwijsactoren in de scholen, met een divers aanbod van een goede kwaliteit ² <ul style="list-style-type: none"> ➔ De sector zorgt, individueel en collectief, voor een divers aanbod van tools, vorming, educatieve processen, materiaal en projecten en voorstellen voor activering. Er worden middelen ter beschikking gesteld van leerlingen en studenten/s waarmee zij de realiteit in het Zuiden kunnen leren kennen en of/om hun activering /project over het thema van SWBE te bevorderen. 	ACDA, Autre Terre, CNCD-11.11.11, Iles de Paix, Plan Belgique, SCI, OXFAM-Solidarité, ITECO, CETRI, Entraide et Fraternité, Coopération Education Culture (CEC), SOS Faim, DBA, ECHOS communication, GEOMOUN, Le Monde selon les femmes, Justice et Paix, Via Don Bosco, ADG, UNICEF Belgique, RCN Justice & Démocratie, Light for the world, Louvain Coopération, LHAC, Vétérinaires Sans Frontières, CNA-NKO, ARES, ULB-Coopération, Quinoa, Caritas International, KIYO, WWF, Le Coron (Le Village du Monde), KBA-FONCABA, MRAC
A. 1.2.	Ervoor zorgen dat er een onderwijsaanbod bestaat dat specifiek gericht is op solidair wereldburgerschap en op de thema's die inspelen op de specifieke noden aan vorming van de ontwikkelingsamenwerking en bestemd voor leerlingen en studenten/s in België en in het Zuiden. <ul style="list-style-type: none"> ➔ De sector versterkt de school-/ en academische lessen en programma's die verband houden met een opleiding tot solidair wereldburgerschap 	ACDA, Autre Terre, Plan Belgique, SCI, Iles de Paix, OXFAM-Solidarité, Coopération Education Culture (CEC) , ECHOS Communication, GEOMOUN, Croix-Rouge de Belgique, Justice et Paix, ADG, Louvain Coopération, UNICEF Belgique, Light for the world, Vétérinaires Sans Frontières, CNA-NKO, Le Monde selon les femmes, ARES, ULB-Coopération, Quinoa, SOS Faim, KIYO, WWF, FUCID, CNCD-11.11.11, Le Coron (Le Village du Monde), KBA-FONCABA
A. 1.3.	Leerlingen en studenten/s uit het Zuiden de mogelijkheid bieden om opleiding te volgen in het hoger onderwijs, of hun academisch studieprogramma voort te zetten in de vakken die relevant zijn voor de ontwikkelingsamenwerking. <ul style="list-style-type: none"> ➔ De sector steunt de deelname van leerlingen en studenten/s uit het Zuiden aan opleidingsprogramma's in het hoger onderwijs en de voortzetting van hun academisch studieprogramma en bevordert ook de uitwisseling tussen leerlingen en studenten/s uit België en het Zuiden. 	CNA-NKO, Light for the world, ARES

² Een aanbod van een goede kwaliteit dat divers is wat betreft de thema's (met een klemtoon op de transversale thema's), de leeftijdsgroepen, de onderwijstypes en -richtingen, de didactische aanpak (onder andere vakgebonden of vakoverschrijdend), interventietype (rechtstreeks, in de klas, onrechtstreeks, one-shot, trajecten, van langere duur, structureel, begeleiding van de school, enz.), de relatie met de wereld (verblijf in het Zuiden, rechtstreeks of onrechtstreeks contact met de leerkrachten, partners in het Zuiden, als deskundigen of getuigen uit het Zuiden, enz.) en de verworven vaardigheden (kennen, kunnen en sociale vaardigheden).

A. 1.4.	<p>Het versterken van de intrinsieke gehechtheid van de (toekomstige) onderwijsactoren in de scholen aan het belang van solidaire wereldburgerschapeducatie en aan het idee dat zij daarvan de actoren (zullen) zijn.</p> <p>➔ Sensibilisering die zich rechtstreeks richt tot de (toekomstige) onderwijsactoren in de scholen.</p>	<p>ACDA, Autre Terre, Croix-Rouge de Belgique, Iles de Paix, Quinoa, SCI, UNICEF Belgique, Plan Belgique, CNCD-11.11.11, LHAC, OXFAM-Solidarité, MDM OXFAM, Entraide et Fraternité, Coopération Education Culture (CEC), MMH, Echos communication, GEOMOUN, MRAC, Justice et Paix, Via Don Bosco, Louvain Coopération, Le Monde selon les femmes, ULB-Coopération, Caritas International, KIYO, Le Coron (Le Village du Monde)</p>
A. 1.5.	<p>De centrale overheid (ministerie, netten) en de lokale overheden (rektoraten, inrichtende macht, directies, pedagogisch advies) aansporen om een gunstige omgeving te creëren waarin leerkrachten solidaire wereldburgerschapeducatie kunnen verstrekken (inhoud van de programma's, aanmoediging, waardering, tijd, enz.).</p> <p>➔ Institutioneel werk tegenover de overheid (ministerie, rektoraten, directie van Pedagogische hogescholen), netten, directies, inrichtende machten, enz.</p>	<p>Autre Terre, Croix-Rouge de Belgique, Iles de Paix, Quinoa, SCI, UNICEF Belgique, Plan Belgique, MDM OXFAM, Oxfam-Solidarité, Louvain Coopération, ITECO, Entraide et Fraternité, Coopération Education Culture (CEC), Echos Communication, GEOMOUN, Justice et Paix, CNA-NKO, CNCD-11.11.11, ULB-Coopération, Caritas International, ARES, FUCID, ADG</p>
A. 1.6.	<p>De (toekomstige) onderwijsactoren in de scholen een toegang garanderen tot een divers aanbod van een goede kwaliteit³</p> <p>➔ De sector zorgt, individueel en collectief, voor een divers aanbod van tools, educatieve processen, vorming en materiaal.</p> <p>➔ De sector maakt dit aanbod beter zichtbaar en toegankelijk.</p>	<p>ACDA, Autre Terre, Croix-Rouge de Belgique, Iles de Paix, Quinoa, SCI, UNICEF Belgique, Plan Belgique, CNCD-11.11.11, LHAC, OXFAM-Solidarité, MDM Oxfam, Entraide et Fraternité, Coopération Education Culture (CEC), MMH, SOS Faim, Echos Communication, DBA, GEOMOUN, Louvain Coopération, Le Monde selon les femmes, MRAC, Justice et Paix, Via Don Bosco, CETRI, RCN Justice & Démocratie, ADG, ARES, ULB-Coopération, Caritas International, WWF, KIYO, Le Coron (Le Village du Monde)</p>
A. 1.7.	<p>De (toekomstige) onderwijsactoren in de scholen opleiden in de voor hun leerlingen en studenten/s relevante initiatieven, technieken en middelen voor solidaire wereldburgerschapeducatie.</p> <p>➔ Beter aansluitend aanbod bij de pedagogische hogescholen en aggregaten, individueel en gemeenschappelijk aanbod van permanente vorming, zowel formeel (onder andere IFC en/of pedagogische studiedagen) als informeel (begeleiding, voorstelling van tools, ALC, enz.)</p>	<p>Autre Terre, ARES, Croix-Rouge de Belgique, Iles de Paix, Quinoa, SCI, UNICEF Belgique, Plan Belgique, CNCD-11.11.11, OXFAM Solidarité, MDM Oxfam, Louvain Coopération, ITECO, Entraide et Fraternité, Coopération Education Culture (CEC), MMH, Echos Communication, DBA, GEOMOUN, LMSF, MRAC, Justice et Paix, RCN Justice & Démocratie, ADG, Le Monde selon les femmes, ULB-Coopération, WWF, KIYO, Le Coron (Le Village du Monde)</p>

³ Een aanbod van een goede kwaliteit dat divers is wat betreft de thema's (met een klemtoon op de transversale thema's), de leeftijdsgroepen (vanaf de kleuterschool), de onderwijstypes en -richtingen, de didactische aanpak, interventietype (rechtstreeks, in de klas, onrechtstreeks, one-shot, van langere duur, structureel, enz.), de relatie met de wereld (verblijf in het Zuiden, rechtstreeks of onrechtstreeks contact met getuigen uit het Zuiden, enz.) en de verworven vaardigheden (kennen, kunnen en sociale vaardigheden).

GEMEENSCHAPPELIJK STRATEGISCH DOEL A.2: De kwaliteit verhogen door de capaciteiten van organisaties actief op het vlak van solidair wereldburgerschap te versterken, door hun werk in te schrijven in de mondiale agenda en door de wetenschappelijke onderbouw van hun werk te stimuleren.		
#	Benaderingen van operationele uitvoering	CMO's/IA's die deze benadering in hun programma inschrijven
A. 2.1.	<p>Permanente vormingen organiseren en eraan deelnemen (technieken, schoolcontext, goede praktijken in Franstalig België en elders, enz.), evaluaties en/of gezamenlijke studies (effect, interventietypes, integratie van de transversale thema's in de praktijk, overeenstemming tussen educatieve ambities en de sociaal-cognitieve ontwikkeling van het kind, enz.).</p> <ul style="list-style-type: none"> ➔ Kennismaking met praktijken in specifieke domeinen (numeriek/digitaal, thematisch, evaluatie, interculturaliteit, benutten van deskundigheid uit het Zuiden, enz.) en/of geografisch; kennismaking met concepten en theorieën uit de menswetenschappen. ➔ Institutionele medewerking aan het platform voor kennisbeheer van 'Annoncer la Couleur' en aan de innovatielabo's. ➔ Opstellen en verspreiden van onderzoek over de thema's van SWBE in samenwerking met de academische wereld ➔ De resultaten van academisch onderzoek omzetten in operationele tools en kaders die nuttig zijn voor het werk op het terrein van de organisaties die actief zijn op het gebied van SWBE in het onderwijs. 	Autre Terre, Plan Belgique, Iles de Paix, CNCD-11.11.11, OXFAM-Solidarité, ITECO, Coopération Education Culture (CEC), SOS FAIM, Echos communication, DBA, GEOMOUN, Croix-Rouge de Belgique, MRAC, Justice et Paix, ADG, Louvain Coopération, CETRI, UNICEF Belgique, Light for the world, Vétérinaires Sans Frontières, CNA-NKO, LHAC, Le Monde selon les femmes, ULB-Coopération, Quinoa, Caritas International, KIYO, WWF, FUCID, Le Coron (Le Village du Monde), KBA-FONCABA, Entraide et Fraternité, SCI
A. 2.2.	Gezamenlijke inhoudelijke denkoefeningen organiseren (neutraliteit van de acties, modaliteiten voor gendermainstreaming, verband met fondsenwerving, kinderrechtenbenadering, kwaliteit van de interventies, uitwisselingen en partnerschap 'N/Z' in de schoolcontext, over de SWBE-thema's op gecoördineerde wijze enz.)	Autre Terre, Plan Belgique, Iles de Paix, CNCD-11.11.11, OXFAM-Solidarité, ITECO, MMH, SOS FAIM, Coopération Education Culture (CEC), Echos communication, DBA, GEOMOUN, Le Monde selon les femmes, Croix-Rouge de Belgique, ADG, Louvain Coopération, Unicef Belgique, ULB-Coopération, Quinoa, Caritas International, KIYO, FUCID, Le Coron (Le Village du Monde), KBA-FONCABA, Entraide et Fraternité, SCI
A. 2.3.	De wederzijdse kennis van de verschillende dimensies van burgerschapseducatie (milieu-, gender-, vredes-, media-, mensenrechten/kinderrechteneducatie en educatie over solidaire financiering, enz.) en van de verschillende actoren verhogen om ervoor te zorgen dat zij beter op elkaar kunnen inspelen vanuit systemisch oogpunt en om hun vakken te versterken.	Autre Terre, Plan Belgique, Iles de Paix, CNCD-11.11.11, OXFAM-Solidarité, ITECO, SOS FAIM, Coopération Education Culture (CEC), Echos Communication, GEOMOUN, Le Monde selon les femmes, Croix-Rouge de Belgique, Justice et Paix, Quinoa, RCN Justice & Démocratie, Unicef Belgique, Louvain Coopération, ULB-Coopération, Caritas International, KIYO, WWF, FUCID, Le Coron (Le Village du Monde), KBA-FONCABA, Entraide et Fraternité, SCI

1.2 Identificatie van complementariteiten en synergieën

Algemene coördinatie door de federatie/koepel ('GPS ED dans le monde scolaire', 'GPS ED dans l'enseignement supérieur pédagogique', LEDs) en kenniscentrum bij ALC

De 'Lieu d'éducation au développement' (LED)s zijn platformen voor wereldburgerschapseducatie die worden gecoördineerd door CNCD-11.11.11. Zij bestaan uit ngo-leden van de koepel en ook uit andere actoren van de civiele samenleving die actief zijn op het gebied van een van de vier centrale thema's van de koepel. Elk LED wijdt zich aan één thema (Ongelijkheid, Voedselsoevereiniteit, Klimaatrechtvaardigheid en Migratie) en heeft de taak om een educatief aanbod te voorzien voor jongeren van 15 jaar en ouder. Elk LED streeft vier doelstellingen na: (1) didactisch materieel over het thema selecteren en samenbrengen binnen een didactische 'schooltas' en een gezamenlijke tool maken, (2) de vorming van de (toekomstige) leerkrachten en begeleid(st)ers over die thema's, (3) het coördineren van de animatie voor scholen of bij jeugdorganisaties in de gemeenten met een lage sociaaleconomische index (4) het promoten van tools. Elk LED kan echter ook andere bijkomende pedagogische middelen plannen. De LEDs vergaderen volgens de actualiteit van campagnes en projecten.

De ‘**Groupe de pratiques et de stratégie ED et monde scolaire**’ bestaat uit de ngo-leden van ACODEV die actief zijn in het onderwijs. De groep organiseert (i) de advocacy vanuit de sector naar de beleidsmakers in de onderwijswereld (Uitmundendheidspact, burgerschap en filosofie), (ii) ruimte voor uitwisseling van praktijken, (iii) momenten van permanente vorming voor de leden over onderwerpen die verband houden met hun praktijk, (iv) hij bevordert ook de ontwikkeling van synergieën tussen de ngo’s die actief zijn in het onderwijs. De ‘GPS ED et monde scolaire’ is georganiseerd binnen ACODEV.

De ‘**Groupe de pratiques et de stratégie ED dans l’enseignement supérieur pédagogique**’ omvat ‘Annoncer la Couleur’ en de ngo-leden van ACODEV die actief zijn in de pedagogische hogescholen en/of in de aggregatieprogramma’s van de universiteiten. Deze groep organiseert (i) advocacy vanuit de sector naar de beleidsmakers in de wereld van het hoger pedagogisch onderwijs (hervorming Marcourt), (ii) ruimte voor uitwisseling van praktijken, (iii) momenten van permanente vorming voor de leden over onderwerpen die verband houden met hun praktijk (iv) de gezamenlijke promotie van het aanbod dat bestemd is voor dit publiek en (iv) de coördinatie van de interventies van de actoren in deze sector. De ‘GPS ED dans l’enseignement supérieur pédagogique’ is georganiseerd binnen ACODEV.

Het ‘**centre de connaissance en éducation à la citoyenneté mondiale**’ (**Kenniscentrum voor Wereldburgerschapeducatie**), dat wordt gecoördineerd door **Annoncer la Couleur** moet de verschillende actoren uit de sectoren van de WBE en het onderwijs elkaar laten ontmoeten en bijeenbrengen: leerkrachten, netten/koepels, ngo’s, administratie, instituut voor permanente vorming en Annoncer la Couleur rond thema’s die verband houden met wereldburgerschapeducatie in het onderwijs. Het centrum spitst zich zowel toe op het beheren en het delen van kennis over WBE in het onderwijs als op de benutting en verbetering daarvan. Het doel bestaat erin WBE nog beter te verankeren in het onderwijs. Het centrum is zelfstandig en bestaat door en voor zijn leden. Het legt krachtlijnen voor zijn werking en instrumenten vast die moeten worden uitgetest door innovatielaboratoria om de kennis en de goede praktijken te verbeteren en die te delen met zoveel mogelijk betrokkenen. Het kenniscentrum werkt parallel met het ‘kenniscentrum’ dat wordt gecoördineerd door KLB.

In naam van de platformen van de federaties/koepels (‘GPS ED dans le monde scolaire’, ‘GPS ED dans l’enseignement supérieur pédagogique’, LEDs)

In dit deel 2.1 nemen de **CMO’s/IA’s** niet op onafhankelijke wijze een positie in op bepaalde lijnen in hun programma, maar zijn zij bereid om zich als stakeholder in te zetten in een gezamenlijke denkoefening binnen de werkgroep of in een collectieve dynamiek.

Link met benadering #	# synergie	Synergie/complementariteit	Tussen CMO’s en instit. actoren	CMO’s/IA’s, i.s.m. onderwijsactoren.	CMO’s/IA’s en overheidsactoren	CMO’s/IA’s en overige actoren
A. 1.1	S.A.1	Coördinatie van een didactisch aanbod voor WBE over de thema’s <ul style="list-style-type: none"> • Klimaatrechtvaardigheid • Ongelijkheid • Voedselsoevereiniteit • Migratie • Kinderrechten 			ALC	
A. 1.1.	S.A.2	Gemeenschappelijke campagne in het hoger onderwijs			ALC (uniquement pour HEP)	
A. 1.4. A. 1.6. A. 1.7.	S.A.3	Coördinatie van het aanbod bestemd voor de pedagogische hogescholen/aggregatieprogramma’s/permanente vorming		X	ALC	

A. 1.5	S.A.4	Bepalen van een gezamenlijke advocacystrategie naar: - de onderwijsactoren in de scholen - de directies - institutionele actoren van het verplicht onderwijs (de netten, het onderwijs ministerie, de inspectie, enz.) de institutionele actoren van het hoger onderwijs (het kabinet Marcourt, ARES, enz.)	X		ALC	
A. 1.6.	S.A.5	Gezamenlijke strategie voor het promoten van SWBE en van de tools van de ngo's en voor uitwisseling tussen actoren (Facebookpagina, folder didactische schooltas, werken aan het imago van de ngo-sector en WBE, enz.)	X	X	ALC	
A. 2.1.	S.A.6	Uitstippelen en uitvoeren van een programma voor opleiding en studie, voor gemeenschappelijke evaluaties en/of uitwisseling van goede praktijken.		X	ALC	
A. 2.2.	S.A.7	Collectief bepalen van gemeenschappelijke concepten en organisatie van inhoudelijke denkoefeningen.		X	ALC	
A. 2.3.	S.A.8	Organisatie en opvolging van ontmoetingen en overleg met andere dimensies van burgerschapseducatie.	X	X	ALC	

Tussen actoren die gespecialiseerd zijn in solidaire wereldburgerschapseducatie en/of met niet-gespecialiseerde actoren

Link met benadering #	# synergie	Beschrijving van de synergie/complementariteit	Tussen CMO's en instit. actoren	CMO's/IA's, i.s.m. onderwijsactoren.	CMO's/IA's en overheidsactoren	CMO's/IA's en overige actoren
A1.1. A1.2.	S.A.9	Productie van een gezamenlijk didactisch aanbod (thema's, doelgroepen, interventiemethodes, enz.) met verscheidene actoren (COM's, IA's en/of andere). <ul style="list-style-type: none"> • Thematische samenwerkingsverbanden: bijvoorbeeld met betrekking tot kinderrechten, ... • Samenwerkingsverbanden naar specifieke doelgroepen: bijvoorbeeld naar het hoger onderwijs, ... 	X	X	ALC	X
A1.6.	S.A.10	Gezamenlijke catalogus, gezamenlijke stand op het 'Salon de l'éducation'		X	ALC	
A1.7	S.A.11	Samenwerkingsverbanden tussen CMO's in verband met permanente vorming voor leerkrachten (bv. CECP, IFC,...)	X	X	X	X

2. Nederlandstalig onderwijs

2.1 Beschrijving van gemeenschappelijke strategische doelen naar het Nederlandstalig onderwijs

Zoals we hierboven reeds aangaven onderscheiden we ook aan Nederlandstalige kant dezelfde twee doelen. Bij wijze van inleiding geven we ook hier een update van de context en beargumenteren de ontwikkelingsrelevantie, vermelden de uitgangspunten en geven waar relevant de risico's en opportuniteiten per doel.

Context

De context, risico's en opportuniteiten werden beschreven in de Gemeenschappelijke Contextanalyse. We willen hier wel nog enkele zaken aanvullen en onderstrepen:

- De lancering van het eindtermendebat door de Minister van onderwijs zorgt voor een stroomversnelling in het maatschappelijk en politiek debat over de rol van onderwijs. De input komt enerzijds vanuit een brede consultatie van burgers en maatschappelijk middenveld, een proces dat heel wat opportuniteiten biedt voor participatie vanuit WBE en andere educaties.
- Anderzijds is het herformuleren van de eindtermen ook gebaseerd op heel wat onderzoek vanuit de onderwijswereld en door externen, dat inzicht geeft in de huidige stand van zaken en de vinger legt op een aantal problemen.
Zo wijzen internationale instanties regelmatig op de structurele aanwezigheid van racisme en discriminatie in de Belgische samenleving, ook in onderwijs (ENAR 2012; ECRI 2012). Dergelijke vaststellingen kunnen verklaren waarom Vlaamse jongeren, wat tolerantie en openheid betreft, slechter scoren in vergelijking met jongeren uit andere Europese landen. Uit de Civic and Citizenship Education Study (ICCS 2010)⁴, een internationaal vergelijkend onderzoek naar de burgerschapscompetenties van jongeren (14-jarigen) blijkt dat Vlaamse jongeren veel minder belang hechten aan het feit dat minderheidsgroepen dezelfde kansen krijgen dan hun Europese leeftijdsgenoten. Op dit gebied bezetten zij zelfs de laagste positie van alle Europese landen. Een ander regelmatig terugkerende vaststelling is de beperkte interesse voor politiek bij jongeren, bij de bevroegden vaak gepaard gaand met de indruk er 'niet veel van te begrijpen'. Een nieuw ICCS onderzoek is lopende in 2016.
- Het thema burgerschapsvorming situeert zich in het Vlaamse curriculum hoofdzakelijk in de vakoverschrijdende ontwikkelingsdoelen en eindtermen (zie ook verder). Een gevolg hiervan is dat leerkrachten een grote vrijheid hebben om hier inhoud aan te geven. Deze flexibiliteit en vrijheid is positief, maar vereist ook meer/andere competenties van de leerkracht. Veel leerkrachten blijken zich ongemakkelijk te voelen bij deze vrijheid, ze ervaren onvoldoende houvast (aan didactisch materiaal, goede strategieën om leerlingen te evalueren) en vinden zichzelf niet voldoende opgeleid (Elchardus et al. 2008; Kavadias et al. 2010).
- Kleur Bekennen/Annoncer la Couleur lieten door HIVA/DRISS een behoefteanalyse over wereldburgerschapseducatie in secundaire scholen uitvoeren (KUL-HIVA 2014-2015; ALC 2015). Directies, leerkrachten en leerlingen werden bevroegd naar hun ervaringen en ideeën over wereldburgerschapseducatie. Het resultaat werd geconfronteerd met een aantal actuele tendensen en vaststellingen en leverde boeiende inzichten op voor aanbieders van WBE.
Recent werd in opdracht van Unicef België ook onderzoek gedaan naar de stand van zaken, opportuniteiten en behoeften op vlak van Kinderrechteneducatie in de lerarenopleiding voor lager onderwijs en haar relatie met ontwikkelingseducatie en andere educaties (UNICEF België maart 2016)
- De "Barometer voor Wereldburgerschap", ontwikkeld door Dedicated in opdracht van DGD – februari 2016 – met de bedoeling om die geregeld te herhalen, is binnenkort beschikbaar en zal waardevolle inzichten opleveren, o.m. voor het identificeren van potentiële doelgroepen bij de jongeren.

Strategisch doel 1: Bevorderen van solidair wereldburgerschap bij de relevante doelgroepen en actoren (binnen het recht op kwaliteitsvol onderwijs voor lerenden)

Ontwikkelingsrelevantie

Dit doel schrijft zich op twee manieren in in de SDG-agenda:

- Enerzijds draagt dit doel bij aan SDG 4 dat handelt over inclusief en kwaliteitsvol gelijke kansenonderwijs voor iedereen (waaronder gendergelijkheid). Binnen SDG4 willen we in het bijzonder verwijzen naar SDG 4.7⁵: "By 2030, ensure that all learners acquire the knowledge and skills needed to promote sustainable development, including, among others, through education for sustainable development and sustainable lifestyles, human rights, gender equality, promotion of a culture of peace and non-violence, global citizenship and appreciation of cultural diversity and of culture's contribution to sustainable development. "
- Anderzijds heeft onderwijs een bijdrage te leveren aan de realisatie van elk van de SDG's (UNESCO 2014).

We dragen bij aan de ambities van de SDG-agenda door een combinatie van factoren. Enerzijds een kwalitatief hoogstaand aanbod garanderen met rijke diversiteit, dat toegankelijk is voor alle gebruikers en dat aansluit bij de leefwereld van lerenden en bij de behoeften van het onderwijs. Anderzijds bijdragen aan de structurele inbedding van WBS in het onderwijs (eindtermen, leerplannen, curriculum lerarenopleiding, doelstellingen van de opleidingsonderdelen in hoger onderwijs), zodat de motivatie voor samenwerking met ondersteunende organisaties en het gebruik van ons aanbod versterkt wordt

⁴ <http://www.ond.vlaanderen.be/OBPWO/links/ICCS/default.htm> Zie ook de Vlaamse uitbreiding van ICCS met modules voor tweedejaars en vierdejaars:

<http://www.ond.vlaanderen.be/OBPWO/links/ICCS/IntBurgerzinVA4.pdf>

⁵ target 4.7: voorgestelde indicator: *Extent to which (i) global citizenship education and (ii) education for sustainable development, including gender equality and human rights, are mainstreamed at all levels in (a) national education policies, (b) curricula, (c) teacher education and (d) student assessment.*

Uitgangspunten:

1. De specificiteit van de verschillende actoren valoriseren door doelgerichte complementariteit uit te bouwen tussen
 - curriculum gerichte/gespecialiseerde educatieve organisaties **en** bewegingsngo's/rol als middenveldorganisatie
 - generalisten/gewapend om de complexiteit **en** onderlinge samenhang van de thema's te belichten en specialisten/experten op vlak van specifieke thema's
 - organisaties met verschillende rollen, gericht op verschillende onderwijsniveaus en –actoren, om op sectorvlak te komen tot een multi-level aanpak
2. Inspelen op risico's/opportunities in de onderwijscontext

Opportunities

- Onderwijshervormingen zoals herziening van de eindtermen, vernieuwing van leerplannen, modernisering van het secundair onderwijs, curriculumhervorming in de lerarenopleiding
- Beleidskeuze voor verplicht doorvoeren van internationalisering in het hoger onderwijs en de internationalisering van het curriculum via activiteiten van mobiliteit en internationalisering@home
- Tendens van meer internationale uitwisselingen en verhoogde Zuidmobiliteit van lerenden en onderwijspersoneel
- Toenemende aanwezigheid van Zuid in Noord en dus vervaging tussen Noord en Zuid binnen de onderwijscontext

Risico's

- Diversiteit en internationalisering als aandachtspunten binnen onderwijs, maar de maatschappelijke diversiteit kan niet altijd terug gevonden worden bij het onderwijspersoneel
- Besparingen op onderwijs en overbevraging van onderwijsinstellingen en -netwerken, schooldirecties en onderwijzend personeel verhogen de (maatschappelijke en financiële) druk en zorgen ervoor dat er andere prioriteiten zijn.
- Economisering van opleidingen in termen van focus op arbeidsmarktcompetenties laten minder en minder ruimte voor andere competenties.
- Hertekening van het onderwijslandschap via grote, energie-opslorpande fusieoperaties die de samenwerking met ondersteunende organisaties in het gedrang brengen

Strategisch doel 2: De kwaliteit verhogen door de capaciteiten van organisaties actief op het vlak van solidair wereldburgerschap te versterken, door hun werk in te schrijven in de mondiale agenda en door de wetenschappelijke onderbouw van hun werk te stimuleren.

Ontwikkelingsrelevantie:

Dit strategisch doel ondersteunt het eerste. Bijgevolg geldt de verwijzing naar de SDG-agenda ook hier.

Hiermee benadrukken wij het belang van

- het gezamenlijk ontwikkelen van een visie en conceptueel kader rond WBS dat recht doet aan en een antwoord biedt op de mondiale uitdagingen vandaag
- het voortdurend in vraag stellen en verbeteren van onze kennis, onze rollen en onze benaderingen van WBS, gesteund op wetenschappelijk onderzoek en kritische zelfreflectie

Uitgangspunten:

1. Definiëren van het concept wereldburgerschap in relatie met OE: zie GCA pag 13-14
2. Hanteren van een rechtenbenadering: van een focus op problemen en behoeften van jongeren evolueren we naar een benadering van jongeren als rechthebbenden van de fundamentele mensenrechten.
3. Integreeren van transversale thema's gender en milieu

GEMEENSCHAPPELIJK STRATEGISCH DOEL B.1: Bevorderen van solidair wereldburgerschap bij de relevante doelgroepen en onderwijsactoren (binnen het recht op kwaliteitsvol onderwijs voor onderwijs voor lerenden⁶)

#	Benaderingen van operationele uitvoering	CMO's/IA's die in hun programma bijdragen aan deze benadering
B.1.1.	<p>Sensibiliseren en activeren van onderwijsinstellingen en lerenden via een brede waaier van projecten, interventies, campagnes, acties, events, educatief materiaal, etc. die vooral kennis en betrokkenheid creëren, door linken te leggen naar de eigen leefwereld/interesses, door concrete mogelijkheden voor actie aan te reiken, door kansen te bieden om mee te doen/erbij te horen</p> <ul style="list-style-type: none"> → Optimaal en adequaat inspelen op de toenemende digitalisering en de kansen die de moderne media bieden, o.m. voor kennisconstructie en wederkerigheid in de communicatie → Soepel inspelen op het door elkaar lopen van formeel, niet-formeel en informeel leren: lerenden aanspreken beperkt zich niet tot de onderwijscontext, maar vermengt zich ook met andere leefvormen (privé, vrije tijd) ⁷ → Toegang tot en gebruik van het aanbod verbeteren door <ul style="list-style-type: none"> • inzetten op coördinatie met andere educaties, o.m. op vlak van communicatie • samenwerking met de communicatiekanalen van onderwijs • samenwerking met sleutelactoren in de brede omgeving van de onderwijsinstelling (zoals de steden en gemeenten/schepenen voor Noord-Zuidrelaties, Jeugd, Maatschappelijke Participatie of Interculturele Dialoog, duurzaamheidsambtenaren; inrichtende machten van de gemeentescholen, UVCW, VVSG, enz.) → Integreren van transversale thema's gender en milieu <ul style="list-style-type: none"> • aandacht voor interactie tussen eigen thema's en thema milieu en gender • aandacht voor aanknopingspunten in de schoolcontext 	<p>11.11.11, Africalia, BOS+ tropen, Broederlijk Delen, Caritas International, Djapo, DZG-VSF, Fairtrade Belgium, IPIS, KIYO, KMMA, Light for the world, Oxfam Solidariteit, Oxfam-Wereldwinkels, Plan België, Protos, RCN Justice & Démocratie, Rode Kruis-Vlaanderen, Solidagro, Studio Globo, UCOS, UNICEF België, VIA Don Bosco, VLIR-UOS, Vredeseilanden, VVOB, WWF</p>
B.1.2	<p>Verankering⁸ in onderwijsinstellingen⁹ via vormen van proces-/trajectbegeleiding, langlopende projecten, structurele samenwerking met onderwijsinstellingen, aanreiken van methoden en hulpmiddelen voor onderwijsinstellingen om hun eigen beleid vorm te geven, co-creatie met actoren uit de onderwijswereld, etc. die inspelen op de (maatschappelijke) eisen aan het onderwijs</p> <ul style="list-style-type: none"> → Ruimte geven aan onderwijsinstellingen voor het ontwikkelen van beleidsvoerend vermogen door keuzevrijheid te bieden en eigenaarschap versterken → <i>Whole school approach</i>: een aanbod ontwikkelen dat alle niveaus omvat (lerenden – onderwijspersoneel – onderwijsinstelling – partners/omgeving) → Gemeenschappelijke taal en instrumenten ontwikkelen die de samenwerking met onderwijsinstellingen vergemakkelijken → Structureel overleg tussen educaties en onderwijsactoren over verbetering en vernieuwing van implementatiestrategieën en dwarsverbindingen tussen thema's waaronder gender en milieu → Ondersteunen van instellingscoördinatiestructuren binnen hoger onderwijs om een beleid rond ontwikkelingssamenwerking uit te bouwen en te beheren 	<p>11.11.11, BOS+ tropen, Broederlijk Delen, Caritas International, Djapo, Fairtrade Belgium, KIYO, Oxfam-Solidariteit, Oxfam-Wereldwinkels, Plan België, Protos, RCN Justice & Démocratie, Rode Kruis-Vlaanderen, Solidagro, Studio Globo, UCOS, UNICEF België, VIA Don Bosco, VLIR-UOS, Vredeseilanden</p>

⁶ **Lerenden** zijn kinderen, jongeren en studenten

⁷ Zie ook doel 1 en doel 3 van het onderdeel 'interventies naar 1ste en 2de lijnsactoren'

⁸ **Verankering** : deze term verwijst naar de keuze van een onderwijsinstelling om WBE te integreren/in te bouwen in haar werking en structuren, om er systematisch aandacht aan te geven en in te zetten op de kwaliteitsverbetering ervan.

⁹ Onder **onderwijsinstellingen** verstaan we basis- en secundaire scholen, hogescholen en universiteiten.

B.1.3	<p>Capaciteitsversterking van onderwijsactoren¹⁰ (onderwijspersoneel¹¹ en pedagogisch begeleiders/begeleidingsdiensten)</p> <ul style="list-style-type: none"> → Overleg en samenwerking met de lerarenopleiding: inzetten op vorming van onderwijspersoneel, via een integrale aanpak: niet alleen focussen op de inhoud, ook de vorm (manier van leren/pedagogie) verdient de nodige aandacht, niet alleen nood aan kennis en vaardigheden, maar ook aan attitudevorming, waardenformulering, etc. → Overleg en samenwerking met de pedagogische begeleidingsdiensten o.m. rond begeleiding van scholen en navorming van leerkrachten in functie en rond betere aansluiting van het aanbod op de opdracht van het onderwijzend personeel (eindtermen, leerplannen, handboeken, etc.) → Overleg en samenwerking met individuele leerkrachten en scholen in functie van capaciteitsversterking → Samenwerking met onderwijspersoneel en international offices in kader van de evolutie naar meer internationalisering binnen het onderwijs om de wereldburgerschapcompetenties van onderwijspersoneel te ontwikkelen. → Inhaken op en bijdragen aan didactische evoluties en onderwijsvernieuwing, o.m. met aandacht voor gender → Ondersteunen van opleidingsprogramma's die bijdragen tot de vorming van wereldburgers en/of inzoomen op zeer specifieke thema's waaronder gender en milieu, relevant binnen het internationaal SDG kader 	BOS+ tropen, Broederlijk Delen, Caritas International, Djapo, DZG-VSF, KIYO, Oxfam Solidariteit, Oxfam-Wereldwinkels, Plan België, RCN Justice & Démocratie, Solidagro, Studio Globo, UCOS, UNICEF België, VIA Don Bosco, VLIR-UOS, VVOB, WWF
B.1.4	<p>Structurele inbedding in het onderwijsbeleid¹² in overeenstemming met de indicator voor SDG 4.7: <i>mainstreamed at all levels in (a) national education policies, (b) curricula, (c) teacher education and (d) student assessment.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> → op korte en op lange termijn inspelen op de onderwijsvernieuwingen en evoluties in het onderwijs → op sectorniveau inzetten op structureel overleg met onderwijsactoren zodat de actoren actief rond wereldburgerschap beter op de hoogte zijn van actuele evoluties binnen de onderwijswereld en de werking beter afgestemd wordt dankzij feedback van de onderwijsactoren → samenwerking zoeken met de onderwijsnetten, -koepels en pedagogisch begeleidingsdiensten rond integratie van WBS in het curriculum en de lespraktijk → investeren in een gemeenschappelijk gedragen visie rond WBE, het overleg met andere educaties en de ontwikkeling van een gezamenlijke lobby- en advocacy strategie 	11.11.11, Broederlijk Delen, Djapo, Fairtrade Belgium, KIYO, Oxfam-Solidariteit, Oxfam-Wereldwinkels, Plan België, Protos, Studio Globo, UCOS, UNICEF België, VIA Don Bosco, VLIR-UOS, Vredeseilanden
B.1.5	<p>Mainstreaming van wereldburgerschap binnen de internationaliseringsdynamiek van het hoger onderwijs</p> <p>Als burgers en als toekomstige professionele krachten (leerkrachten, onderzoekers, beleidsmakers of andere) vormen de studenten van het hoger onderwijs, in een periode van identiteitsopbouw, een strategische doelgroep om de impact van de WBE te vermenigvuldigen. Bovendien zijn daar ook studenten uit het Zuiden bij, die heel interessante gezichtspunten kunnen aanbrengen bij deze thema's.</p> <ul style="list-style-type: none"> → Via actie-ervaringen, mobilisering samen met het Zuiden, stages in het Zuiden en uitwisseling met hoger onderwijsinstellingen in het Zuiden, mogelijkheden bieden aan studenten en jonge onderzoekers om zich kritisch op te stellen t.a.v. het geglobaliseerde systeem en zich in te zetten voor projecten die een alternatief bieden voor het huidige model. → Concrete actiemogelijkheden ontwikkelen op individueel en collectief vlak, met aandacht voor zaken als ethiek in het beroepsleven en wetenschappelijk burgerschap in het hoger onderwijs → Uitbouwen van internationale netwerking voor capaciteitsversterking → Gezien de raakvlakken tussen internationale/interculturele competenties en wereldburgerschap samenwerken met onderwijspersoneel hoger onderwijs voor de ontwikkeling en implementatie van activiteiten en trajecten die de internationalisering van het curriculum (mobiliteit en internationalisering@home) verbeteren en waarbij de raakvlakken tussen beide benut worden. → Met aandacht voor gender en milieu 	11.11.11, Africalia, BOS+ tropen, Broederlijk Delen, Caritas International, DZG-VSF, Light for the world, Oxfam Solidariteit, Oxfam-Wereldwinkels, Solidagro, Studio Globo, UCOS, UNICEF België, VLIR-UOS, VVOB

¹⁰ Zie GCA p. 24 voor een beschrijving.

¹¹ Onder **onderwijspersoneel** verstaan we het geheel van personeel werkzaam binnen onderwijsinstellingen m.n. leerkrachten, docenten, directies, stafmedewerkers, medewerkers internationalisering, administratief personeel, etc. Er wordt niet enkel/altijd gewerkt met leerkrachten of docenten met een lesopdracht. Ook andere personeelsleden behoren dikwijls tot de doelgroep, evenals ondersteunend/administratief personeel.

¹² **Structurele inbedding in onderwijsbeleid**: het opnemen van de integratie van WBE op de verschillende niveaus: onderwijsbeleid, koepels en netten, lerarenopleidingen en nascholingscentra, onderwijsinstellingen, lespraktijk, etc., in de beleidskaders.

GEMEENSCHAPPELIJK STRATEGISCH DOEL B.2: De kwaliteit verhogen door de capaciteiten van organisaties actief op het vlak van solidair wereldburgerschap te versterken, door hun werk in te schrijven in de mondiale agenda en door de wetenschappelijke onderbouw van hun werk te stimuleren

#	Benaderingen van operationele uitvoering	CMO's/IA's die in hun programma bijdragen aan deze benadering
B.2.1	<p>Het 'transformatief' karakter van ons aanbod duidelijk profileren, in lijn met de definitie van UNESCO (2014b) <i>"Wereldburgerschapseducatie streeft ernaar transformatief te zijn en kennis, vaardigheden, waarden en attitudes te construeren die lerenden nodig hebben om bij te dragen aan een meer inclusieve, rechtvaardige en vreedzame wereld."</i></p> <ul style="list-style-type: none"> → Deelname aan het maatschappelijk debat, gelanceerd en gevoed door UNESCO, over 'education for the future we want' (Unesco 2014a) ' Het onderwijs voor de toekomst die wij willen, voedt lerenden op tot breed gevormde, rechtsbewuste, waardevolle en intercultureel competente, milieu- en mensbewuste, kritische, actieve en solidaire wereldburgers. Deze elementen vormen het referentiekader waarop kwaliteitsvol onderwijs gebouwd kan worden. → Vertrekken van een rechtenbenadering → Reframing van onze boodschap vanuit een mondiale (SDG)-agenda, weg van het klassieke N-Z hulpparadigma → Ontwikkelen van een gemeenschappelijke taal tussen ondersteunende organisaties en onderwijsactoren die aansluit bij de mondiale uitdagingen en de internationale SDG-agenda vandaag. → Samenwerking met diaspora en migrantenorganisaties, organisaties van homologen in het Zuiden, onthaal van buitenlandse studenten, rechtstreekse interactie met organisaties in het Zuiden via reizen, studiebezoeken, veldwerk, netwerking en eigen initiatieven. 	11.11.11, Africalia, BOS+ tropen, Broederlijk Delen, Caritas International, Djapo, DZG-VSF, KIYO, Light for the world, Oxfam Solidariteit, Oxfam-Wereldwinkels, Plan België, Protos, RCN Justice & Démocratie, Studio Globo, UCOS, UNICEF België, VIA Don Bosco, VLIR-UOS, VVOB, WWF
B.2.2	<p>Inzetten op het verduidelijken van de samenhang tussen educaties, op benaderingen die de samenloop van thema's (waaronder gender en milieu) en de dynamiek die daaruit voortvloeit zichtbaar maken en recht doen aan de complexiteit van maatschappelijke problemen en mondiale uitdagingen</p> <ul style="list-style-type: none"> → Competenties op vlak van systeemdenken versterken → Aandacht besteden aan de kruispunten met andere thema's- waaronder gender en milieu- en educaties, de verkokering en het hokjesdenken overstijgen, maar er ook voor zorgen dat het profiel, de specifieke invalshoek, de 'USP' van ons aanbod duidelijk herkenbaar blijft. → Verbanden leggen met de actualiteit met nadruk op de SDG's, gendergelijkheid, (kinder)rechten, milieu en duurzaamheid 	11.11.11, BOS+ tropen, Broederlijk Delen, Djapo, DZG-VSF, Fairtrade Belgium, KIYO, Oxfam-Solidariteit, Oxfam-Wereldwinkels, Plan België, Rode Kruis-Vlaanderen, Studio Globo, UCOS, UNICEF België, VIA Don Bosco, VLIR-UOS, WWF
B.2.3	<p>Inzetten op wetenschappelijk onderzoek zowel rond inhoudelijke vraagstukken als rond methoden voor wereldburgerschapseducatie, gesteund op overleg en samenwerking tussen actoren voor wereldburgerschap (als gebruikers van onderzoeksresultaten) en hoger onderwijsinstellingen (als uitvoerders van wetenschappelijk onderzoek).</p> <ul style="list-style-type: none"> → Een gezamenlijke onderzoeksagenda opstellen en uitvoeren (in België en Europa), werkveld en academische werelden met elkaar verbinden, ook tussen "N en Z" → Onderzoek m.b.t. de SDG's op de agenda houden van hogeronderwijsinstellingen (doctoraatsbeurzen, korte onderzoeksbeurzen, congressen, masterclasses, etc.) → Wetenschappelijk onderbouwen van inhouden en rollen, gesteund op kritische reflectie → Ontwikkelen van wetenschappelijk onderbouwde strategieën, methoden en tools voor WBE, met een goede verbinding tussen theorie en praktijk → Verbeteren en vernieuwen van methoden en instrumenten voor monitoring en evaluatie → Met aandacht voor gender en milieu 	11.11.11, Broederlijk Delen via sectorinitiatieven, Djapo, Light for the world, Protos, Studio Globo via sectorinitiatieven, UCOS, UNICEF België, VLIR-UOS, VVOB
B.2.4	<p>Eigen capaciteitsversterking door het optimaal benutten van een bestaande waaier aan expertise binnen de sector en daarbuiten, om de kwaliteit van het werk te verhogen</p>	11.11.11, BOS+ tropen, Broederlijk Delen, Caritas

	<ul style="list-style-type: none"> → Uitwisseling van expertise en kruisbestuiving (ook op Europees niveau) om vernieuwende benaderingen en interventiestrategieën te ontwikkelen, om strategisch denken te bevorderen, om effectiviteitsmeting te verbeteren. → Ontwikkeling van gemeenschappelijke instrumenten/trajecten op de verschillende onderwijsniveaus (cursussen en syllabussen, didactisch materieel, opleidingen, schoolprojecten, sensibiliseringscampagnes, etc.), waarbij iedereen een bijdrage levert volgens zijn eigen specificiteit → Mechanismen voor effect-/impactmeting inbouwen in het aanbod voor onderwijsinstellingen → Capaciteitsversterking op vlak van integratie van gender en milieu 	International, Djapo, KIYO, Light for the world, Oxfam Solidariteit, Oxfam-Wereldwinkels, Plan België, RCN Justice & Démocratie, Studio Globo, UCOS, UNICEF België, VIA Don Bosco, VLIR-UOS
B.2.5	<p>Transversale integratie van gender en milieu</p> <p>Gender</p> <ul style="list-style-type: none"> → Integratie van gender als onderdeel van het kwaliteitsbeleid → Gender als belangrijk onderdeel van een ruimer diversiteitsbeleid (hoe we omgaan met de ‘gendergegevens’ bij onze doelgroep) → Meer en meer impulsen vanuit de sector om WBE geïntegreerd te benaderen en meer aandacht te hebben voor inclusief en kwalitatief gelijke kansenonderwijs¹³ met aandacht voor gendergelijkheid en diversiteit <p>Milieu</p> <ul style="list-style-type: none"> → Inhoudelijke integratie van het milieuthema in een perspectief van duurzame ontwikkeling, systematische aandacht voor de interactie tussen milieu en ontwikkeling → Aandacht voor milieueffecten en milieueffectenrapportering in het eigen organisatiebeleid 	11.11.11 , BOS+ tropen, Broederlijk Delen, Caritas International, Djapo, DZG-VSF, Fairtrade Belgium, KIYO, Oxfam-Solidariteit, Oxfam-Wereldwinkels, Plan België, Protos, Solidagro, Studio Globo, UCOS, UNICEF België, UNICEF België, VIA Don Bosco, VLIR-UOS, VVOB, WWF

2.2 Synergieën/complementariteiten

Aansturen van het overleg door federatie en koepel en inzetten op overlegplatformen (o.a. Kleur Bekennen en de Vlor)

We sommen hier de verschillende platformen rond onderwijswerking op die er momenteel bestaan op het niveau van de sector. Dit is een weergave van de actuele situatie. Zoals hier onder wordt aangegeven, is dit mogelijks onderhevig aan verandering op korte en/of lange termijn.

1. Platform Mondiale Vorming (MoVo) bij ngo-federatie

Een open forum voor ontmoeting, uitwisseling en netwerking onder collega-onderwijswerkers, waarvoor alle niet-gouvernementele actoren met een werking in het Nederlandstalig onderwijs worden uitgenodigd.

Doelstelling : (1) Capaciteitsversterking van scholenwerkers, via uitwisseling en vorming, vooral gebruik makend van intern opgebouwde expertise; (2) Stimuleren en faciliteren van synergie en complementariteit /onderlinge afstemming op gebied van aanbod naar scholen; (3) Beïnvloeding van onderwijsbeleid

Er zijn ook twee subgroepen actief:

- Een subgroep onderwijsbeleid, die het voorbereidend werk doet voor gezamenlijke positionering en strategie rond beïnvloeding van onderwijsbeleid (nadien bekrachtigd door de rvb)
- Een overlegplatform Hoger Onderwijs, voor uitwisseling best practices en afstemming van het aanbod (mapping activiteiten/ thematisch georiënteerd aanbod)

2. Synergie-opdrachten bij 11.11.11

- Mapping van het aanbod – in samenwerking met Kleur Bekennen (afsprakennota)
- Afsprakennota tussen 11.11.11 en Kleur Bekennen om te komen tot een duidelijke taakverdeling; een verhoging van de complementariteit en zo de educatieve werkingen van de verschillende organisaties te versterken en te ondersteunen

¹³ in lijn met de formulering in de SDG's

- afstemming en samenwerking tussen de verschillende actoren specifiek rond het thema SDG's, vanuit het referentiekader 'SDG's in het onderwijs'
- Er wordt onderzocht door 11.11.11 welke coördinerende taken voor de sector 11.11.11 op zich zal nemen (het gaat hier mogelijks over taken die nu bij het MoVo-platform liggen).
- ...

3. Kenniscentrum bij Kleur Bekennen

Sinds 2016 initieert Kleur Bekennen een kenniscentrum voor wereldburgerschapeducatie. Dit platform heeft als doel bruggen te bouwen tussen de CMO/IA-sector, de onderwijssector en de academische wereld, kennis uit te wisselen tussen deze actoren en innovatie te stimuleren. Via de creatie van innovatielabs probeert het kenniscentrum de diverse uitdagingen rond wereldburgerschapeducatie gezamenlijk aan te pakken en de impact van wereldburgerschapeducatie in het onderwijs te vergroten.

4. Commissie Onderwijs & Samenleving bij de Vlor

Aan dit platform nemen volgende actoren deel: 5-koppige delegatie vanuit de ngo-sector, naast Kleur Bekennen en DGD.

- Structureel overleg met onderwijsactoren over implementatiestrategieën voor WBE in onderwijs, met nadruk op de samenhang tussen educaties
- Participatie aan debat over actuele evoluties en vernieuwingen binnen onderwijs

Complementariteiten en synergieën tussen CMO's/IA's

# Link met benaderingen	Synergie #	Synergieën/complementariteiten	Tussen CMO's/IA's onderlinge	Tussen CMO's/IA's en publieke actoren (overheid)	Tussen CMO's/IA's en andere actoren
B.1.1/ B.1.2/ B.1.3/ B.1.5	S.B. 1	Thematische samenwerkingsverbanden: over bijvoorbeeld gender, water, kinderrechten, fairtrade, voeding, migratie, inclusief en kwaliteitsvol gelijke kansenonderwijs, SDG's, ... <ul style="list-style-type: none"> • Partnerschappen tussen CMO's/IA's, al dan niet met deelname van andere actoren, gericht op het bereiken van een specifiek doel • Samenwerking rond campagnethema's en evenementen onder CMO's/IA's en met andere actoren • Aanbod voor samenwerking met geïnteresseerden rond thema's in het eigen expertisegebied 	X	X	X
B.1.1/ B.1.2/ B.1.3/ B.1.5	S.B. 2	Synergie/samenwerking met complementaire inzet van sterkten op vlak van inhoud - methodiek - toegang tot doelgroep. <ul style="list-style-type: none"> • Benutten van specificiteit/sterktes van verschillende types van actoren • Samenwerking met organisaties met een andere finaliteit om samen de realisatie van een bepaald doel mogelijk te maken, om het bereik of de slagkracht te vergroten • Gezamenlijk ontwikkelen van educatieve modellen 	X	X	X
B.1.1/ B.1.2/ B.1.5	S.B. 3.	Coördinatie van de communicatie om de toegang tot het aanbod te verbeteren, in samenwerking met Kleur Bekennen, met de onderwijswereld en met andere educaties <ul style="list-style-type: none"> • Afstemming met Kleur Bekennen als centrale vindplaats voor het aanbod WBE • Coördinatie met andere educaties • Samenwerking met de kanalen van onderwijs (Klasse, Klascement..) Systematisch doorverwijzen naar aanbod van andere actoren		X	

B.1.2/ B.1.4	S.B. 4.	Synergie/complementariteit met het oog op verankering/structurele inbedding van WBS in het onderwijs <ul style="list-style-type: none"> • Op sectorniveau gezamenlijke strategieën ontwikkelen en uitrollen voor lobby en advocacy naar onderwijs (via bestaande platformen) • Allianties met andere educaties, vooral Kinderrechteneducatie (KRE) en Educatie voor Duurzame Ontwikkeling (EDO) • Punctuele samenwerking tussen CMO's/IA's en externe actoren 	X	X	X
B.1.3	S.B. 5.	Samenwerking rond integratie van WBE in de lerarenopleiding en nascholing voor onderwijspersoneel <ul style="list-style-type: none"> • Structurele samenwerking met onderwijsinstellingen/-actoren • Co-creatie met lerarenopleidingen van aanbod op maat • Afstemming/samenwerking onder CMO's/IA's rond het educatief aanbod 	X		X
B.1.1/ B.1.5	S.B. 6.	Synergie en complementariteit rond internationale mobiliteit <ul style="list-style-type: none"> • Samen organiseren van initiatieven op vlak van internationale mobiliteit • Kennis delen rond internationale mobiliteit 	X	X	
B.1.5	S.B. 7.	Verzekeren van een brug tussen sector en onderwijsactoren hoger onderwijs <ul style="list-style-type: none"> • Structurele samenwerking/partnerschap met instellingen voor Hoger Onderwijs • Overleg en samenwerking met specialisten en onderwijsactoren rond interculturele competenties/ wereldburgerschapcompetenties 	X	X	X

B.2.1/ B.2.2	S.B. 1.	Gemeenschappelijke taal en instrumenten ontwikkelen die de samenwerking met scholen/onderwijsinstellingen vergemakkelijken <ul style="list-style-type: none"> • Via bestaande platformen: platform MoVo, 11.11.11, Kleur Bekennen, Vlor, EDO-platform, Kinderrechtencoalitie.. • Gezamenlijk referentiekader uitbouwen op basis van de SDG-agenda 	X	X	
B.2.1	S.B. 2.	Samenwerken en kennis delen met het 'Zuiden' om het transformatief karakter van ons aanbod WBE duidelijk te profileren Samenwerken en kennis delen met <ul style="list-style-type: none"> • diaspora- en migrantenorganisaties • organisaties van homologen in het Zuiden, onthaal van buitenlandse studenten • rechtstreeks interactie met organisaties in het Zuiden via reizen en eigen initiatieven 	X		X
B.2.4	S.B. 3.	Gezamenlijk inzetten op capaciteitsversterking <ul style="list-style-type: none"> - uitwisseling van intern opgebouwde expertise - gebruik van expertise opgebouwd in internationale netwerken/buurlanden - gebruik van onderzoek en evaluatie • Via de bestaande platformen <ul style="list-style-type: none"> ○ Capaciteitsversterking op gebied van <ul style="list-style-type: none"> - strategische planning en programmabeheer (ontwikkelen van Theory of Change, effect- en impactmeting, strategisch omgaan met evaluaties) - vernieuwen en pedagogisch onderbouwen van educatieve benaderingen ○ Gezamenlijke kennisopbouw door collectief leren uit organisatiegebonden evaluatie-initiatieven • Samenwerking binnen Kenniscentrum Kleur Bekennen (innovatielabs & seminars) • Samenwerking tussen verschillende CMO's en IA's om op sectorniveau seminarie, studiedagen en andere professionaliseringsinitiatieven te organiseren 	X	X	X

B.2.5	S.B. 4.	Samenwerking rond integratie van gender <ul style="list-style-type: none"> • Samenwerking en kennis delen met gespecialiseerde actoren op gebied van gender 			X
B.2.3	S.B. 5.	Samenwerking op vlak van wetenschappelijk onderzoek <ul style="list-style-type: none"> • Gezamenlijke onderzoeksagenda opstellen met gebruikers en onderzoekers • Samenwerking met kenniscentra & academici om coaching en onderzoek af te stemmen op de behoeften van het werkveld 	X	X	

Interventies naar eerste- en tweedelijnsactoren

3. Gemeenschappelijke strategische doelen

Via interventies naar eerste- en tweedelijnsactoren wil de sector de inwoners van België informeren, sensibiliseren, bewust maken en/of mobiliseren zowel rechtstreeks (eerstelijns) als via intermediaire actoren (tweedelijns) ten gunste van een wereld die rechtvaardig, solidair, duurzaam en niet langer ongelijk is voor vrouwen en mannen. Voor bursalen uit het Zuiden geldt dat zij naast intermediaire actoren ook een doelgroep zijn die op zichzelf benaderd dient te worden. Als introductie op de gemeenschappelijke strategische doelen gaan we hier dieper in op de context van de interventies naar eerste- en tweedelijnsactoren en op de ontwikkelingsrelevantie van dit domein.

Context

Voor een analyse van de context, de uitdagingen, de risico's en de opportuniteiten van het domein interventies naar eerste- en tweedelijnsactoren verwijzen we naar hoofdstuk 2, 7 en 8 van de GCA Noord. Daarnaast verwijzen we ook naar de drie centrale context-factoren die in de GCA vermeld staan en die we in de inleiding van dit document herhaalden. Een nieuwe relevante studie is de barometer die DGD liet uitvoeren en die peilt naar de mate waarin inwoners van België over WB-competenties beschikken. Deze studie kan de CMO's/IA's ondersteunen in het richten van hun aanbod op personen die minder bereikt worden.

Ontwikkelingsrelevantie

Beantwoorden de doelen aan de verwachtingen van de begunstigen en van het land ? - We onderscheiden 3 centrale doelgroepen waar OE/WBE buiten de schoolcontext zich op richt. Samen vormen deze drie doelgroepen de essentiële puzzelstukken van het sensibiliseren van de inwoners van België. Het centrale doel is burgers die via het onderwijs niet gesensibiliseerd worden/werden toch te informeren, sensibiliseren, bewust te maken en/of mobiliseren rond internationale solidariteit. Een eerste centrale doelgroep die we identificeren zijn dan ook **'de inwoners van België' of 'het brede publiek'**. Omdat het hier over een grote en diverse groep gaat die niet altijd makkelijk te bereiken is zetten CMO's/IA's, ten tweede, sterk in op **intermediaire actoren** omdat zij een belangrijk multiplicator-effect hebben. Ten derde identificeren we de doelgroep **'achterban'**. Het gaat hier over een doelgroep die op één of andere manier gelieerd is aan CMO's/IA's: met name vrijwilligers die zich actief engageren voor internationale solidariteit binnen een bewegingsCMO en/of sympathisanten van CMO's/IA's.

We geven hier aan per doelgroep wat de uitdagingen (opportuniteiten en risico's) en de ontwikkelingsrelevantie is van het werk naar elk van die drie doelgroepen.

Uitdagingen en ontwikkelingsrelevantie per doelgroep :

- *Inwoners van België*

CMO's/IA's zien het als een belangrijk doel om waarden, vaardigheden, competenties, inzicht en kennis rond internationale solidariteit te stimuleren en ontwikkelen bij inwoners van België om zo het verantwoordelijk en solidair burgerschap op het lokale en globale niveau te versterken. Daarbij kunnen ze vanuit hun expertise antwoorden op bepaalde tendensen die er leven in de samenleving zoals gevoelens van onzekerheid, bezorgdheid om actuele thema's die een belangrijke internationale component hebben (bijvb. klimaatverandering, migratie, veiligheid, ...), etc. In een wereld gekenmerkt door mentaliteitsverandering en waardenverschuiving zien we dat er binnen het 'brede publiek' mensen zijn die op zoek zijn naar houvast, engagement, waardenkaders en meer inzicht in de interdependente samenleving, ... Daarnaast bieden opkomende thema's alsook de meer globale lezing van mondiale problematieken, opportuniteiten om het brede publiek te sensibiliseren rond internationale solidariteit. (meer gedetailleerde analyse zie p. 81-82 GCA). Empirisch onderzoek over waarde systemen heeft aangetoond dat het 'activeren van bepaalde waarden zal leiden tot het versterken van gedrag dat geassocieerd wordt met deze en andere compatibele waarden en tot het onderdrukken van gedrag dat geassocieerd wordt met tegengestelde waarden' (Maio et al. 2009, Common Cause 2010, p. 33). Het versterken van bewustzijn rond status, bijvoorbeeld, leidt tot het versterken van een minder hulpvaardige houding/ingesteldheid, terwijl het versterken van bewustzijn rond *'bigger-than-self'* problemen leidt tot het versterken van meer hulpvaardigheid. Dit onderzoek bewijst dat 'one-shot activiteiten' die het bewustzijn van burgers m.b.t. internationale

solidariteit activeren, op korte termijn een significante rol kunnen spelen in het versterken van gedrag dat bijdraagt aan die internationale solidariteit (Common Cause 2010, p. 33-35).

- *Sociale basis*

Binnen OE/WBE richten de CMO's/IA's zich in belangrijke mate op hun sociale basis. Dit kan zowel de eigen vrijwilligers/militantenbeweging zijn die zich inzetten voor de doelstellingen en acties van een CMO/IA, als personen die hun sympathie en steun betuigen voor de doelstellingen en visies van de CMO's/IA's. Met name met betrekking tot vrijwilligers liggen er specifieke uitdagingen voor de CMO's/IA's. Zo dienen de CMO's/IA's enerzijds verder in te zetten op haar meer 'klassieke' vrijwilligersachterban en anderzijds in te zetten op de 'nieuwe', 'hedendaagse' vrijwilliger. (zie p. 76, 96 GCA)

- *Intermediaire actoren*

Een belangrijk onderdeel van het werk van CMO's/IA's is gericht op 'intermediaire actoren'. Door de vaardigheden van deze intermediaire actoren op het vlak van internationale solidariteit te versterken (kennis, knowhow en sociale vaardigheden) dragen we bij aan de verspreiding van visies/modellen gericht op een meer rechtvaardige wereld in de verschillende interventies van deze actoren. Dit is een belangrijke doelgroep omdat in hun hoedanigheid als actoren die boodschappen doorgeven, ze een belangrijk multiplicator-effect (kunnen) hebben.

In de GCA maakten we een gedetailleerde analyse van de risico's en opportuniteiten voor de interventies naar intermediaire actoren: sociale en educatieve actoren, migrantenorganisaties en diasporaverenigingen, burgeralternatieven en sociale bewegingen, privé/commerciële sector, media-actoren (p. 76-77 en p. 97-98 GCA).

Ook vanuit de drie centrale uitdagingen ligt er een belangrijke meerwaarde in het versterken van en/of samenwerken met intermediaire actoren. Een voorbeeld daarvan is de doelstelling om internationale solidariteit onder andere binnen te brengen in andere sociale stromingen/bewegingen, middenveldsorganisaties, burgerbewegingen, ... (p.13 GCA). In het licht van de post-2015 ontwikkelingsagenda wordt deze opdracht des te pertinent. Internationale samenwerking in de 21ste eeuw vereist een 'whole of society'-aanpak. Het mondiale perspectief van de SDG's "laat toe een veel bredere groep van burgers (binnen diverse sociale stromingen/bewegingen) aan te spreken om samen te sleutelen aan een betere wereld via nieuwe vormen van solidariteit, goed globaal burgerschap en maatschappelijke actire (met sociale media als bevoorrecht strijdmiddel)." (Ngo-federatie & ACODEV 2015, p. 4)

In het algemeen kunnen we voor deze drie doelgroepen stellen dat

- Er binnen de drie doelgroepen telkens een publiek te onderscheiden is dat vragende partij is of toch minstens op zoek naar of interesse heeft voor OE/WBE. We stellen vast dat de drie centrale contextfactoren die we in de GCA onderscheidde (en die hierboven kort werden herhaald) hier een impact op hebben. We dienen ons goed bewust te zijn van hoe de maatschappelijke context, de specifieke opkomende thema's alsook de vervaging van de Noord/Zuid dichotomie het publiek beïnvloeden om zo in te kunnen spelen op het aanbod dat we naar hen ontwikkelen.
- Er is een meerwaarde in OE/WBE, ook al zijn de geïdentificeerde doelgroepen zelf geen vragende partij. Interventies naar eerste- en tweedelijnsactoren draagt bij aan maatschappelijke verandering hier (cf. GCA Noord p.20: verandering op 4 niveaus zoals omschreven door Kouvaras en Sarli) als een belangrijk onderdeel van de verandering die ontwikkelingssamenwerking meer globaal beoogt. Interventies naar 1ste en 2de lijnsactoren versterkt individuen en groepen om zelf een 'change-maker' te zijn in de interdependente wereldgemeenschap

Beantwoorden de doelen aan globale prioriteiten? - In verschillende internationale documenten wordt wereldburgerschapeducatie bepleit en aanbevolen, met name:

- Unesco's education programme (2014-2017) omvat wereldburgerschapeducatie als één van de strategische werkdomeinen
- UN Secretary –General's Global Education First Initiative bevat wereldburgerschapeducatie als één van de drie prioriteiten
- EU: Resoluties, richtlijnen en aanbevelingen aangenomen door verschillende EU-instellingen en onderschreven door België (cf. GCA Noord p. 14).

Het belang van educatie (en breder informatie, sensibilisatie, bewustmaking en mobilisatie) rond duurzame ontwikkeling wordt bepleit in de nieuwe duurzame ontwikkelingsagenda (SDG's). Duurzame ontwikkeling vormt dan ook een centraal onderdeel van de verschillende gemeenschappelijke strategische doelen die we hieronder identificeren.

Beantwoorden de doelen aan het beleid van de donor? - De hieronder opgesomde doelen schrijven zich in, in de verschillende relevante strategienota's van de Belgische overheid: de strategienota OE, de geïntegreerde strategische oriëntatienota rond beurzen, de nieuwe strategienota gender, de strategienota leefmilieu.

Focus op doelgroepen en strategieën/interventies in de gedefinieerde doelen en benaderingen

- Doelgroepen:

De strategieën die we hieronder identificeren zijn onderscheiden op basis van drie centrale doelgroepen: inwoners van België (het brede publiek), de sociale basis van CMO's/IA's en de intermediaire actoren. Binnen elk van deze overkoepelende doelgroepen kunnen relevante sub-doelgroepen onderscheiden worden. Omwille van het strategische niveau van dit document beperken we ons tot een onderverdeling van de laatste twee doelgroepen. Binnen de sociale basis van CMO's/IA's maken we een onderscheid tussen 'de eigen vrijwilligers-/militantenbeweging' en sympathisanten. Binnen intermediaire actoren maken we een onderscheid tussen (1) sociale, educatieve, culturele, socio-educatieve en socio-culturele organisaties, (2) media-actoren, (3) publieke actoren, (4) professionelen in hun werkkader, (5) studentes/-n, onderzoek-st-ers, stagiar-e-s en/of bursalen, (6) nationale en internationale netwerken en (7) kennis- en onderzoeksinstellingen.

- Strategieën en interventievormen:

De overkoepelende strategieën naar inwoners van België zijn 'informereren, sensibiliseren, bewust maken en/of mobiliseren; naar de sociale basis is dit voornamelijk 'ondersteunen' (via informeren, sensibiliseren, bewust maken en/of mobiliseren) en deze groep trachten te 'verbreden'; en naar intermediairen toe is dit voornamelijk 'versterken' en 'samenwerken met'¹⁴. Meer specifieke interventievormen naar elk van die doelgroepen zijn: (1) campagnes, en/of kortstondige acties, (2) vormingen, (3) internationale uitwisselingen, (4) publicaties en onderzoek en (5) la production des outils pédagogiques. Afhankelijk van de specifieke doelgroepen kunnen er een aantal andere specifieke interventievormen zijn om de betreffende doelgroepen te bereiken.

GEMEENSCHAPPELIJK STRATEGISCH DOEL C1: Inwoners van België informeren, sensibiliseren, bewust maken en/of mobiliseren ten gunste van een wereld die rechtvaardig, solidair, duurzaam en niet langer ongelijk¹⁵ is		
#	Benaderingen van operationele uitvoering	CMO's/IA's die deze benadering opnemen in hun programma
	We zetten in op dit doel via: → Campagnes en/of éénmalige acties → Vormingen → Internationale uitwisselingen → Publicaties en onderzoek → Het maken van didactisch materieel	
	Informereren, sensibiliseren, bewust maken en/of mobiliseren van Belgische inwoners via¹⁶: → campagnes en/of via kortstondige/éénmalige acties	11.11.11, ACDA, ADG, Africalia, ARES, Artsen Zonder Vakantie, Autre Terre,

¹⁴ Omdat er vaak samengewerkt wordt met intermediaire actoren, kunnen we stellen dat intermediaire actoren zowel een doelpubliek (hetgeen een eerder 'passieve' connotatie heeft) als een ('actieve') mede-actor zijn van WBE/OE (cf. p. 78 GCA).

¹⁵ Hiermee verwijzen we naar alle vormen van gelijkheid : tussen mannen en vrouwen, tussen mensen met verschillende afkomst, ...

¹⁶ Zie annex 3 voor een overzicht van welke CMO's/IA's aan welke van de 5 onderdelen van benadering C1.1 bijdragen.

<p>C. 1.1</p>	<p>Dit omvat onder andere:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Actiemodellen - informatie / brochures / affiches / toegankelijke website / publicaties ter ondersteuning van de campagnes en de acties - Lezingen/debatten/conferenties - Getuigenissen - Protestacties - Specifieke workshops - Animatie - Afhankelijk van het geval, betrokkenheid van actoren uit het Zuiden (bij formulering, bij animatie, ...) - Stands voor sensibilisatie - Culturele actie (film, theater, ...) - Sociale netwerken en fora - Alternatieven bieden / alternatieven ondersteunen op het gebied van transitie - Persconferentie/perscommuniqué/interviews/ Noord Zuid reportages - ... 	<p>Benelux Afro Center, BOS+ tropen, Broederlijk Delen, CADTM Belgique, CNA-NKO, Cap Santé, Caritas International, CETRI, CNCD-11.11.11, Coopération Education Culture(CEC), Croix-Rouge de Belgique, DBA, Dynamo International, Echos Communication, Entraide et Fraternité, Fairtrade Belgium, FIAN Belgium, FOS, FUCID, G3W-M3M, Geomoun, Gresea, Handicap International, IFSI (FGTB), IIAV, Iles de Paix, IPIS, ITECO, ITG, Justice et paix, KBA-FONCABA, KIYO, Le Coron (Le Village du Monde), Le Monde selon les femmes, Light for the world, Louvain Coopération, Médecins du Monde, Memisa, Miel Maya Honing, MO*, Oxfam-Magasins du monde, Oxfam-Solidariteit, Oxfam-Wereldwinkels, Plan België, Protos, Quinoa, RCN Justice & Démocratie, Rode Kruis-Vlaanderen, SCI, Solidagro, Solidarité Socialiste, SOS Faim, TRIAS, ULB-Coopération, UNICEF Belgique, Vétérinaires Sans Frontières-Dierenartsen Zonder Grenzen, Via Don Bosco, VLIR-UOS, Vredeseilanden, VVSG, WSM</p>
	<p>→ Vormingen/formations</p> <p>Dit omvat onder andere:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ervaring die bijdraagt aan het professionalisme - Workshop voor uitwisseling van goede praktijken - Workshops voor ontmoeting/kennismaking - Vertrouwd maken met alternatieve initiatieven - Conferentiecycli - Gender coaching - Projectwerking - Lange vormingstrajecten - Alternatieven laten uitproberen /Aansluiting bieden bij alternatieven - Vorming voor het werken met didactisch materieel - ... 	
	<p>→ Internationale uitwisselingen</p> <p>Dit omvat onder andere:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Uitwisselingen tussen homologen, burgers, jongeren - Onthaal van partners uit het Zuiden /ontmoetingen met partners uit het Zuiden - Noord-Zuiduitwisseling gericht op specifieke thema's - Inlevingstrajecten met volwassenen in het Zuiden gericht op specifieke thema's - Vrijwilligerswerk in het Zuiden - ... 	
	<p>→ Publicaties en onderzoek</p> <p>Dit omvat onder andere:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Onderzoek - Laagdrempelig materiaal - Pedagogische dossiers - Tijdschriften/monografieën/enz. - Publiceren van onafhankelijke informatie via journalistieke middelen (website, magazine, nieuwsbrieven...) 	

- ...	
→ Didactisch materieel maken Dit omvat onder andere: - Tentoonstelling/spel/ 'serious game'/films/ online tools /...	

GEMEENSCHAPPELIJK STRATEGISCH DOEL C.2: Verbreden en ondersteunen (informereren, sensibiliseren, bewust maken en/of mobiliseren ten gunste van een wereld die rechtvaardig, solidair, duurzaam en niet langer ongelijk¹⁷ is) van sociale basis

#	Benaderingen van operationele uitvoering	CMO's/IA's die deze benadering opnemen in hun programma
	We zetten onder andere in op dit doel via: → Campagnes en/of éénmalige acties → Vormingen → Internationale uitwisselingen → Publicaties en onderzoek → Het maken van didactisch materieel	
C.2.1	CMO's ondersteunen en verbreden (m.n. informeren, sensibiliseren, bewust maken, mobiliseren en/of ondersteunen van eigen vrijwilligers/militantenbeweging in hun acties) hun eigen vrijwilligers/militantenbeweging. Onder andere via : - De vier hierboven vermelde strategieën - Strategieën gericht op 'nieuwe vrijwilligers': nieuwe vormen van vrijwilligersengagement aanreiken, als organisatie individueel of collectief omgaan met kortstondigere en meer individuele vormen van engagement. - werk van lange adem in het blijvend aan zich binden van klassieke achterban en solidariteitsbeweging o.a. via uitwisselingen van vrijwilligers/vakbondsmilitanten/militanten van sociale bewegingen/... - ...	11.11.11, ACDA, ADG, Artsen Zonder Vakantie, Autre Terre, Benelux Afro Center, BOS+ tropen, Broederlijk Delen, CADTM Belgique, Cap Santé, Caritas International, CETRI, CNCD-11.11.11, Croix-Rouge de Belgique, CSA, DBA, Dynamo International, Echos Communication, Entraide et Fraternité, Fairtrade Belgium, FIAN Belgium, FOS, FUCID, G3W-M3M, Handicap International, IFSI (FGTB), IIAV, Iles de Paix, ITECO, KBA-FONCABA, Le Coron (Le Village du Monde), Le Monde selon les femmes, Light for the world, Louvain Coopération, Médecins du Monde, Memisa, Miel Maya Honing, Oxfam-Magasins du monde, Oxfam-Solidariteit, Oxfam-Wereldwinkels, Plan België, Protos, Rode Kruis-Vlaanderen, SCI, Solidagro, Solidarité Socialiste, SOS FAIM, TRIAS, ULB-Coopération, UNICEF Belgique, Vredeseilanden, WSM
C.2.2	Ondersteunen en aantrekken (informereren, sensibiliseren, bewust maken en/of mobiliseren) van (nieuwe) sympathisanten (als onderdeel van de sociale basis). Onder andere via : - De vier hierboven vermelde strategieën - nieuwsbrieven - laten tekenen van petitie's - de organisatie van manifestaties voorbereiden en ondersteunen - actiegroepen van vrijwilligers	11.11.11, ACDA, ADG, ARES, Autre Terre, BOS+ tropen, Broederlijk Delen, CADTM Belgique, Caritas International, CNCD-11.11.11, Coopération Education Culture (CEC), Echos Communication, Entraide et Fraternité, FIAN Belgium, FOS, FUCID, G3W-M3M, Gresea, Handicap International, IFSI (FGTB), IIAV, Iles de Paix, ITECO, KBA-FONCABA, Le Coron (Le Village du Monde), Le Monde selon les femmes, Light for the world, Louvain Coopération, Médecins du Monde, Miel Maya Honing, Oxfam-Magasins du monde, Oxfam-Solidariteit, Plan België, Quinoa, SCI, Solidagro, SOS Faim, TRIAS, ULB-Coopération, Unicef Belgique, Via Don Bosco, VLIR-UOS, WSM

¹⁷ Hiermee verwijzen we naar alle vormen van gelijkheid : tussen mannen en vrouwen, tussen mensen met verschillende afkomst, ...

- ...

GEMEENSCHAPPELIJK STRATEGISCH DOEL C.3: Versterken van (informereren, sensibiliseren, bewust maken en/of mobiliseren) en/of samenwerken met intermediaire actoren met het oog op een wereld die rechtvaardig, solidair, duurzaam en niet langer ongelijk is.		
#	Benaderingen van operationele uitvoering	CMO's/IA's die deze benadering opnemen in hun programma
<p>We realiseren dit doel onder andere via :</p> <ul style="list-style-type: none"> → Campagnes en/of éénmalige acties : waaronder debatten/seminaires/lezingen, ... → Vormingen: capaciteitsversterking/ specifieke begeleidingstrajecten/ coaching; dialoog met en sensibiliseringsacties gericht op intermediaire actoren; opzetten van multi-actor dialoog; collectief transsectorieel leerproces; Steun aan onderwijsstructuren die het onthaal van studenten uit het Zuiden willen bevorderen; uitwisseling en verspreiding van informatie, van praktijken en van kennis; Systematiseren van ervaring; kapitalisering; een benadering bevorderen die respect opbrengt voor gendergelijkheid en voor het milieu → Internationale uitwisselingen: N/Z, Z/Z uitwisselingen (onder andere onder professionelen hier en hun homologen elders)/ontmoetingen, valorisatie van Zuid ervaringen → Publicaties en onderzoek : publicaties, onderzoek en actie-onderzoek, charter voor gelijkheid in de media en in communicatie → Didactisch materieel maken: uitwerken van didactisch materieel, analyseschema's en animatiemateriaal → Daarnaast ook : co-creatie modellen, versterking van netwerk 		
C.3.1	<p>Versterken van en/of samenwerken met sociale, educatieve, culturele, socio-educatieve en socio-culturele organisaties/actoren¹⁸ (de CMO's die actief zijn op het vlak van ontwikkelingsamenwerking (waaronder ook WBE) vallen hier niet onder):</p> <p>4de pijlerorganisaties, diaspora-organisaties/groepen en /of migranten-organisaties/groepen, milieu-organisaties, vrouwenorganisaties, jeugdorganisaties, culturele organisaties, vakbonden en mutualiteiten, sociale en burgerbewegingen, organisaties van permanente vorming, ...</p>	<p>11.11.11, ACDA, ADG, Africalia, ARES, Artsen Zonder Vakantie, Autre Terre, FUCID, Benelux Afro Center, BOS+ tropen, Broederlijk Delen, CADTM Belgique, CNA-NKO, Cap Santé, Caritas International, CETRI, CNCD-11.11.11, Coopération Education Culture (CEC), COTA, CSA, DBA, DISOP, Dynamo International, Echos Communication, Entraide et Fraternité, Fairtrade Belgium, FIAN Belgium, FOS, FUCID, G3W-M3M, GEOMOUN/Plateforme droits de l'enfant/TDHIF, Gresea, IFSI (FGTB), IIAV, Illes de Paix, IPIS, ITECO, KBA-FONCABA, KIYO, Le Coron (Le Village du Monde), Le monde selon les femmes, Light for the world, Louvain Coopération, Médecins du Monde, Memisa, Miel Maya Honing, MRAC/KMMA, Oxfam-Magasins du monde, Oxfam-Solidariteit, Oxfam-Wereldwinkels, Plan België, Protos, QUINOA, RCN Justice & Démocratie, Rode Kruis-Vlaanderen (via Jeugd Rode Kruis), SCI, Solidagro, Solidarité Socialiste, SOS FAIM, TRIAS, ULB-Coopération, UNICEF Belgique, Vétérinaires Sans Frontières – Dierenartsen Zonder Grenzen, Via Don Bosco, VLIR-UOS, Vredeseilanden, VVSG, WSM</p>
C.3.2	<p>Versterken van, sensibiliseren van en/of samenwerken met private sector-actoren, -koepels, -federaties, -netwerken</p>	<p>11.11.11, ADG , ARES, Artsen Zonder Vakantie, Autre Terre, Benelux Afro Center, BOS+ tropen, Broederlijk Delen, CADTM Belgique, Cap Santé, Caritas International, CNA-NKO, Coopération Education Culture (CEC), COTA, CSA, Dynamo international, Echos Communication, Entraide et Fraternité, Fairtrade Belgium, FOS, FUCID, Gresea, Handicap International, IIAV, IPIS, ITECO, ITG, Justice et paix, KBA-FONCABA, Le Coron (Le Village du Monde), Le Monde selon les femmes, Light for the world, Louvain Coopération, Memisa, Oxfam-Magasins du monde, Oxfam-</p>

¹⁸ Zie annex 3 voor een meer gedetailleerd overzicht van welke CMO's/IA's welke specifieke sub-groepen binnen de cluster 'sociale, educatieve, culturele, socio-educatieve en socio-culturele organisaties' versterken en/of er mee samenwerken.

		Solidariteit, Oxfam-Wereldwinkels, Plan België, Protos, Solidagro, Solidarité Socialiste, Solidarité Socialiste, SOS FAIM, TRIAS, ULB-Coopération, UNICEF Belgique, Vétérinaires Sans Frontières – Dierenartsen Zonder Grenzen, VLIR-UOS, Vredeseilanden, VVSG, WSM
C.3.3	Versterken van en/of samenwerken met media-actoren	11.11.11, ADG , Africalia, ARES, Autre Terre, BOS+ tropen, Broederlijk Delen, CADTM Belgique, CNA-NKO, Caritas International, CETRI, CNCD-11.11.11, Coopération Education Culture (CEC), COTA, Croix-Rouge de Belgique, DBA, DISOP, Entraide et Fraternité, Fairtrade Belgium, FIAN Belgium, FOS, GEOMOUN, Gresea, Handicap International, IIAV, Iles de Paix, IPIS, ITECO, ITG, Justice et paix, Le Coron (Le Village du Monde), Le Monde selon les femmes, Louvain Coopération, Médecins du Monde, Memisa, Oxfam-Magasins du monde, Oxfam-Solidariteit, Oxfam-Wereldwinkels, Plan België, RCN Justice & Démocratie, Rode Kruis-Vlaanderen, Solidarité Socialiste, SOS Faim, TRIAS, UNICEF Belgique, Vétérinaires Sans Frontières – Dierenartsen Zonder Grenzen, VLIR-UOS, Vredeseilanden, WSM
C.3.4	Versterken van, netwerken opbouwen en/of samenwerken met publieke sector actoren (steden, gemeenten, provincies, ...)	11.11.11, ADG , Africalia, ARES, Artsen Zonder Vakantie, Autre Terre, BOS+ tropen, CADTM Belgique, Cap Santé, CETRI, CNA-NKO, CNCD-11.11.11, Coopération Education Culture (CEC), COTA, Croix-Rouge de Belgique, DBA, Dynamo International, Echos Communication, Entraide et Fraternité, Fairtrade Belgium, FOS, FUCID, GEOMOUN, IIAV, IPIS, ITECO, KBA-FONCABA, Le Monde selon les femmes, Light for the world, Louvain Coopération, Memisa, Miel Maya Honing, Oxfam-Magasins du monde , Oxfam-Solidariteit, Oxfam-Wereldwinkels, Plan België, Protos, Solidagro, Solidarité Socialiste, TRIAS, ULB-Coopération, UNICEF Belgique, VLIR-UOS, Vredeseilanden, VVSG, WSM
C.3.5	Versterken van, netwerken opbouwen en/of samenwerken met professionelen in hun werkkader (vb. zie GCA Noord p. 17) (het gaat hier niet over CMO's/IA's die actief zijn op het vlak van ontwikkelingssamenwerking (waaronder ook WBE))	ADG , Africalia, ARES, Artsen Zonder Vakantie, Autre Terre, Benelux Afro Center, BOS+ tropen, Broederlijk Delen, Cap Santé, Coopération Education Culture(CEC), COTA, Croix-Rouge de Belgique, CSA, Dynamo International, Fairtrade Belgium, FOS, FUCID, GEOMOUN, Gresea, IFSI (FGTB), IIAV, Iles de Paix, ITECO, ITG, Le Monde selon les femmes, Light for the world, Louvain Coopération, Médecins du Monde, Memisa, Miel Maya Honing, Oxfam-Solidariteit, Oxfam-Wereldwinkels, Protos, RCN Justice & Démocratie, Rode Kruis-Vlaanderen, Solidagro, TRIAS, ULB-Coopération, UNICEF Belgique, Vétérinaires Sans Frontières – Dierenartsen Zonder Grenzen, VLIR-UOS, Vredeseilanden, VVSG, WSM
C.3.6	Versterken van studentes/-n, onderzoek-st-ers, stagiair-e-s en/of bursalen uit het Zuiden	ADG , Africalia, ARES, BOS+ tropen, Cap Santé, Caritas International, CETRI, CNA-NKO, Coopération Education Culture (CEC), COTA, DBA, Echos Communication, FIAN Belgium, FUCID, Gresea, IPIS, ITECO, ITG, KBA-FONCABA, Le Monde selon les femmes, Louvain Coopération, Protos, TRIAS, ULB-Coopération, VLIR-UOS, Vredeseilanden
C.3.7	Versterken van studentes/-n, onderzoek-st-ers, stagiair-e-s en/of bursalen uit het Zuiden	11.11.11, ADG , Africalia, ARES, Artsen Zonder Vakantie, Autre Terre, Benelux AFro Center, BOS+ tropen, Broederlijk Delen, CADTM Belgique, Cap Santé, Caritas International, CETRI, CNA-NKO, CNCD-11.11.11, Coopération Education Culture (CEC), COTA, CSA, DBA, DISOP, Dynamo International, Entraide et Fraternité, Fairtrade Belgium, FIAN Belgium, FOS, FUCID, G3W-M3M, GEOMOUN, Gresea, Handicap International, IFSI(FGTB), IIAV, IPIS, ITECO, ITG, Justice et paix, KBA-FONCABA, Le Monde selon les femmes, Light for the world, Louvain Coopération, Médecins du Monde, Memisa, Oxfam-Magasins du monde, Oxfam-Solidariteit, Oxfam-Wereldwinkels, Plan België, Protos, Quinoa, SCI, Solidagro, Solidarité Socialiste, SOS FAIM, TRIAS, ULB-Coopération, UNICEF Belgique, Vétérinaires Sans Frontières – Dierenartsen Zonder Grenzen, VLIR-UOS, Vredeseilanden, VVSG, WSM
C.3.8	Versterken en/of samenwerken met kennis- en onderzoeksinstellingen hier en elders	11.11.11, ADG , Africalia, ARES, Autre Terre, Benelux AFro Center, BOS+ tropen, Broederlijk Delen, CADTM Belgique, CNA-NKO, Cap Santé, Caritas International, CETRI, CNCD-11.11.11, Coopération Education Culture(CEC), COTA, CSA, Dynamo International, Entraide et Fraternité, Fairtrade Belgium, FOS, FUCID, G3W-M3M, GEOMOUN, Gresea, Handicap International, IIAV, IPIS, ITECO, ITG, KBA-FONCABA, Le Monde selon les femmes, Light for the world, Louvain Coopération, Miel Maya Honing, Oxfam-Magasins du monde, Oxfam-Solidariteit, Oxfam-Wereldwinkels, Plan België, Protos, RCN Justice & Démocratie, Solidagro, Solidarité Socialiste, SOS FAIM, TRIAS, ULB-Coopération, UNICEF Belgique, Vétérinaires Sans Frontières – Dierenartsen Zonder Grenzen, VLIR-UOS, Vredeseilanden, WSM

GEMEENSCHAPPELIJK STRATEGISCH DOEL C.4: Opleiden van bursalen uit het zuiden tot change-makers in hun eigen samenleving (en in België) met het oog op een wereld die rechtvaardig, solidair, duurzaam en niet langer ongelijk is.		
#	Benadering van operationele uitvoering	CMO's/IA's die deze benadering mee opnemen in hun programma
C.4.1	Individuele capaciteiten versterken door een relatief gendergebalanceerde toekenning van beurzen aan mensen uit het Zuiden	ARES, ITG, VLIR-UOS

GEMEENSCHAPPELIJK STRATEGISCH DOEL C.5: De CMO's /IA's die actief zijn in de ontwikkelingssamenwerking (ook op het vlak van WBE) versterken om de organisaties beter te laten bijdragen aan een wereld die rechtvaardig, solidair, duurzaam en niet langer ongelijk¹⁹ is.		
#	Benaderingen van operationele uitvoering	CMO's/IA's die deze benadering opnemen in hun programma
C.5.1	Versterken van CMO's/IA's actief op het vlak van OS (waaronder ook WBE) via specifieke vormingen Onder andere via: <ul style="list-style-type: none"> - Punctuele of lange termijn vormingen (zoals begeleidingsdynamieken/processen, ...) 	11.11.11, ADG , Autre Terre, Benelux Afro Center, BOS+ tropen, Broederlijk Delen, CADTM Belgique, CNA-NKO, Cap Santé, Caritas International, CETRI, CNCD-11.11.11, Coopération Education Culture (CEC), COTA, Croix-Rouge de Belgique,, CSA, DBA, Dynamo International, Entraide et Fraternité, FIAN Belgium, FOS, FUCID, G3W-M3M, GEOMOUN, Gresea, IIAV, IPIS, ITECO, KIYO, Le Coron (Le Village du MOnde), Le Monde selon les femmes, Louvain coopération, Miel Maya Honing, Oxfam-Magasins du monde, Oxfam-Solidariteit, Plan België, Protos, Quinoa, Rode Kruis-Vlaanderen, SCI, Solidarité Socialiste, SOS Faim, TRIAS, ULB-Coopération, UNICEF Belgique, Vétérinaires Sans Frontières – Dierenartsen Zonder Grenzen, Vredeseilanden, VVSG, WSM
C.5.2	Versterken van CMO's/IA's actief op het vlak van OS (waaronder ook WBE) via diverse begeleidingsprocessen Onder andere via: <ul style="list-style-type: none"> - (Gemeenschappelijke) evaluaties en/of studies (via evaluatiewerkshops; processen van onderzoek (en onderzoeksactie); referentiekaders en relevant materiaal opstellen) - Diverse leerprocessen (integratie van transversale thema's in de praktijk, verbeteren van actiestrategieën, versterking van impact, ...), - Inhoudelijk denkwerk, - Gelegenheden voor uitwisseling van praktijken (via workshops voor uitwisseling over specifieke thema's (met andere actoren (Ere (Education relative à 'environnement), WBE, permanente vorming, sociale actoren, internationale actoren, ...), voor kapitalisering en systematisering van ervaring (via processen en workshops) 	11.11.11, ADG, ARES, Autre Terre, Benelux Afro Center, BOS+ tropen, Broederlijk Delen, CADTM Belgique, Cap Santé, CETRI, CNCD-11.11.11, Coopération Education Culture (CEC), COTA, Croix-Rouge de Belgique, DBA, Dynamo International, Echos communication, Entraide et Fraternité, G3W-M3M, Gresea, Handicap International, IPIS, ITECO , KBA-FONCABA, KIYO, Le Coron (Le Village du Monde), Le Monde selon les femmes, Light for the world, Louvain coopération, Médecins du Monde, Miel Maya Honing, Oxfam-Magasins du monde, Oxfam-Solidariteit, Plan België, Quinoa, RCN Justice & Démocratie, Rode Kruis-Vlaanderen, TRIAS, ULB-Coopération, UNICEF Belgique, VLIR-UOS

¹⁹ Hiermee verwijzen we naar alle vormen van gelijkheid : tussen mannen en vrouwen, tussen mensen met verschillende afkomst, ...

4. Identificatie van complementariteiten en synergieën

Algemene coördinatie van koepels/federaties

Synergieën/complémentariteiten in België ²⁰	Met externe nationale actoren	Met externe internationale actoren	Met publieke actoren
<p><u>Ledenoverleg campagne 11.11.11 – groupe de campagne CNCD-11.11.11</u> Overleg gecoördineerd door de koepel waar lidorganisaties deel van uitmaken. Er wordt samen gezocht naar, uitgewisseld over en onderling afgestemd omtrent de centrale boodschap, sensibiliseringsstrategieën van het brede publiek, gemeenschappelijke trajecten, campagne-tools, sensibiliserings- en communicatiecampagnes. Het doel van deze overleggen is om een zo groot mogelijke alliantie te vormen met als doel politieke vertegenwoordigster interpellieren, de publieke opinie te sensibiliseren en belangrijke intermediaire actoren te mobiliseren. Deze overleggen vinden plaats naar aanleiding van</p> <ul style="list-style-type: none"> - Jaarlijkse koepel-campagne - Meer specifieke campagnes : SDG agenda, verkiezingen, prikacties, ... <p>Vanuit deze overleggen is er sterke afstemming tussen de twee koepels</p>	X	X	
<p><u>Ledenoverleg beweging 11.11.11</u> Overleg gecoördineerd door de koepel. Er wordt samen gezocht naar, uitgewisseld over en onderling afgestemd omtrent tot vrijwilligerswerk, vormingen naar vrijwilligers, nieuwe trends op het vlak van vrijwilligerswerking, aanbod naar vrijwilligers. Daarnaast wordt er ook uitgewisseld over en met 4depijlers en over en met lokale beleidsactoren.</p>	X	X	
<p><u>Ledenoverleg communicatie 11.11.11</u> Overleg dat wordt samen geroepen en gecoördineerd door de koepel. Het doel van het overleg is:</p> <ul style="list-style-type: none"> - de communicatie-initiatieven en -plannen van de leden met elkaar te delen en op elkaar af te stemmen (vooruit kijken) - daar waar mogelijk gezamenlijke communicaties opzetten, de strategieën bepalen en uitvoeren. - uitwisselen over kennis en ervaringen (terugblikken) en het delen van interessante perscontacten of contacten van leveranciers. - Leren van elkaar en vormingen doorgeven die nuttig zijn. - ... 	X	X	
<p><u>La commission politique CNCD-11.11.11</u> De CP heeft de taak aanbevelingen over te maken aan de Raad van Bestuur en aan het Directiecomité met betrekking tot alle dimensies van de advocacy- en campagneopdracht, en in het bijzonder:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. de voorbereiding te coördineren van de memoranda van de vereniging, die periodiek worden opgesteld naar aanleiding van regionale, federale en Europese verkiezingen; aanbevelingen voor te leggen aan de RvB (alle 5 jaar) en aan het DC (elk jaar) over het luik mobilisatie, communicatie, partnerschappen en advocacy om de coherentie ervan te verzekeren en om mogelijkheden voor te stellen voor wederzijdse versterking tussen de koepel, zijn leden en andere middenveldorganisaties; de aandacht van de RvB, van het directiecomité en de platformen te vestigen op actuele onderwerpen waarover CNCD-11.11.11 zich moet buigen 2. alle jaren de jaarlijkse campagnes voor te bereiden door: <ul style="list-style-type: none"> → de keuze van thema's te bespreken op basis van hun relevantie en mogelijke synergie met de actie van de leden; 	X		

²⁰ De CMO's/IA's werken ook in synergie op Europees en internationaal niveau en met de actoren in het Zuiden. Deze internationale samenwerkingsrelaties zijn het resultaat zowel van gemeenschappelijke belangen, als van lidmaatschap van internationale families. Internationale synergieën worden hier niet uitgewerkt.

<ul style="list-style-type: none"> → kernboodschappen voor te stellen die gezamenlijk worden gedragen door de koepel en de leden; → mogelijke bondgenootschappen vast te stellen met andere middenveldorganisaties, in België en op internationaal vlak; → mogelijkheden voor te stellen voor gemeenschappelijke oproepen tot actie → de aandacht te vestigen op acties van partners binnen de koepel en van zijn leden die aan bod kunnen komen tijdens die campagnes. 			
<p>GTED</p> <p>De GTED is de werkgroep van de Federatie ACODEV die bevoegd is voor vragen in verband met ontwikkelingseducatie (OE). Deze werkgroep bestaat uit de lid-ngo's van ACODEV die actief zijn op het gebied van OE en vergadert één keer per maand. De GTED stelt zichzelf de volgende opdrachten (i) de besprekingen van de RvB van ACODEV voorbereiden met betrekking tot alles wat verband houdt met OE; (ii) de OE valoriseren op het terrein van de ontwikkelingssamenwerking en op sociaaleducatief vlak (iii) de specificiteit en de rol van de ngo's op het gebied van OE verdedigen; (iv) de kwaliteit van het werk van ngo's op het gebied van OE versterken; (v) de uitwisseling van informatie en ervaringen tussen ngo's die actief zijn op het gebied van OE (en andere actoren) bevorderen.</p>	X		X

Tussen CMO's/IA's

Alle synergieën/complementariteiten die hieronder opgenomen zijn, bestaan tussen min. 2 CMO's/IA's die aan deze GSK deelnemen. In de kolommen 'met externe nationale actoren', 'met externe internationale actoren', 'met publieke actoren' duiden we aan, waar relevant, welk type externe actoren betrokken zijn in deze complementariteiten/synergieën.

Approches	Nr. de synergie	Synergies/Complementarités	Tussen CMO's/IA's onderling	Met externe nationale actoren	Met externe internationale actoren	Met publieke actoren
C.1.1	S.C.1	<p>Uitwisseling en samenwerking tussen CMO's/IA's in het kader van gemeenschappelijke campagnes (in het kader van verkiezingen, over SDG's, m.b.t. fair trade, ...:</p> <ul style="list-style-type: none"> - complementariteit : het campagne-thema wordt door verschillende organisaties gebruikt om zich toe te leggen op verschillende sub-thema's en om hun eigen doelstellingen te realiseren. - Afstemming van het aanbod gericht op verschillende doelgroepen <p>Uitwisseling en samenwerking tussen CMO's/IA's in het organiseren van kortstondige/éénmalige acties :</p> <ul style="list-style-type: none"> - Gemeenschappelijke organisatie van debatten over ontwikkelingsrelevante thema's - samenwerking tussen meerdere CMO's/IA's in het organiseren van festivals - ... 	X	X	X	X
C.1.2	S.C.2	Uitwisseling en samenwerking tussen CMO's/IA's in het organiseren van vormingen	X	X	X	X
C.1.3	S.C.3	Uitwisseling en samenwerking tussen CMO's/IA's in het organiseren van internationale uitwisselingen	X	X	X	X
C.1.4	S.C.4	Uitwisseling en samenwerking tussen CMO's/IA's op het vlak van het creëren van publicaties en het doen van onderzoek	X	X	X	X

C.1. 5	S.C .5	Uitwisseling en samenwerking tussen CMO's/IA's in het maken van didactisch materiaal	X		X	
C.2. 1	S.C .6	Uitwisseling en samenwerking tussen CMO's/IA's om de eigen vrijwilligers/militanten beweging te verbreden en/of te ondersteunen: <ul style="list-style-type: none"> - Om nieuwe vrijwilligers aan te trekken Pour attirer des nouveaux volontaires - Om geïnteresseerden die op zoek zijn naar engagement door te sturen - Nieuwe actiemodellen die antwoorden op de tendens naar individueel engagement - ... Uitwisseling en samenwerking om de eigen vrijwilligers/militantenbeweging te ondersteunen in haar acties: <ul style="list-style-type: none"> - Versterken van capaciteiten van vrijwilligers - Gezamenlijke acties opzetten in de publieke ruimte - ... 	X		X	
C.2. 2	S.C .7	Uitwisseling en samenwerking tussen CMO's/IA's met betrekking tot het ondersteunen en aantrekken (informereren, sensibiliseren, bewust maken en/of mobiliseren) van (nieuwe) sympathisanten (als onderdeel van de sociale basis) .	X		X	
C.3.1	S.C.8	Samenwerking tussen CMO's/IA's om sociale, educatieve, culturele, socio-educatieve en socio-culturele organisaties te versterken en er mee samen te werken <ul style="list-style-type: none"> - In het kader van gemeenschappelijke campagnes, organisaties van de civiele maatschappij (gezamenlijk) benaderen met een aanbod voor samenwerking - ... 	X	X	X	X
Meer gedetailleerde beschrijving m.b.t. sub-categorieën :						
		Samenwerking tussen CMO's/IA's om vakbonden en mutualiteiten te versterken en er mee samen te werken opdat ze de dimensie van internationale solidariteit mee opnemen in hun werk <ul style="list-style-type: none"> - Via gemeenschappelijke campagnes - ... 	X		X	X
		Samenwerking tussen CMO's/IA's om 4de pijler organisaties te versterken en/of er mee samen te werken <ul style="list-style-type: none"> - Gemeenschappelijke vorming en begeleiding van de leden van vierde pijler organisaties - ... 	X		X	
		Samenwerking tussen CMO's/IA's om diaspora-organisaties/groepen en/of migrantenorganisaties te versterken en/of er mee samen te werken om gemeenschappelijke thema's en actiedomeinen te identificeren.			X	X
		Samenwerking tussen CMO's/IA's om milieu-organisaties te versterken en/of er mee samen te werken	X		X	
		Samenwerking tussen CMO's/IA's om vrouwenorganisaties te versterken en/of er mee samen te werken	X	X	X	X
		Samenwerking tussen CMO's/IA's om jeugdorganisaties/bewegingen te versterken en/of er mee samen te werken	X		X	
		Samenwerking tussen CMO's/IA's om culturele organisaties te versterken en/of er mee samen te werken	X		X	X
		Samenwerking tussen CMO's/IA's om burger/sociale bewegingen te versterken en/of er mee samen te werken <ul style="list-style-type: none"> - Via gemeenschappelijke vormingstrajecten tussen CMO's/IA's en burgerbewegingen, duurzaamheidswijken, kleinschalige landbouwinitiatieven, ... 	X		X	

C.3.2	S.C.9	Samenwerking tussen CMO's/IA's om private sector-actoren, -koepels, -federaties, -netwerken te versterken en/of er mee samen te werken: <ul style="list-style-type: none"> - Via co-creatie modellen, die ook een verandering teweeg brengen bij de private actoren - Via het promoten van good practices op het vlak van sociale en ecologische duurzaamheid - Dialoog en initiatie van samenwerkingen tussen CMO's/IA's en bedrijven in platformen zoals The Shift, ExChange en Ondernemers voor ondernemers - Collectieve actie/campagne tussen CMO's/IA's onderling gericht op MNC - Dialoog en samenwerking met bedrijven via de Commissie Kinderrechten & Bedrijfsprincipes (stuurgroep over kinderrechten binnen Global Compact van de VN voor België) - Mediacampagnes en mobilisatiecampagnes om druk te zetten op bepaalde actoren van de privé-sector wiens activiteiten een negatieve impact hebben op duurzame ontwikkeling hier en in het Zuiden. 	X	X	X	X
C.3.3	S.C.10	Samenwerking tussen meerdere CMO's/IA's en de media : <ul style="list-style-type: none"> - op regelmatige tijdstippen aan gezamenlijke agenda-setting doen (brieven over onze belangrijkste thema's, campagnemomenten, ...) - gezamenlijk journalisten sensibiliseren, gezamenlijke persreizen, ... 	X		X	X
C.3.3	S.C.11	Samenwerking tussen CMO's/IA's in hun werk naar de media : <ul style="list-style-type: none"> - om meer inzicht te verwerven in hoe media werkt, synergie op het vlak van expertise-uitwisseling met de media - werken in platform tussen Belgische actoren 	X		X	
C.3.4	S.C.12	Samenwerking tussen CMO's/IA's om de actoren van de publieke sector te versterken en/of er mee samen te werken	X	X	X	X
C.3.5	S.C.13	Samenwerking tussen CMO's/IA's om professionelen in hun werkkader te versterken en er mee samen te werken	X		X	
C.3.6	S.C.14	Samenwerken tussen CMO's/IA's om studenten/-s, onderzoek-st-ers, stagiair-e-s en/of bursalen te versterken				
C.3.8	S.C.15	Samenwerken tussen CMO's/IA's om kennisinstellingen en onderzoekscentra te versterken en er mee samen te werken <ul style="list-style-type: none"> - thematische netwerken in België en met partners in het Zuiden 	X	X	X	X
C.5.1	S.C.16	Samenwerking tussen CMO's/IA's in het kader van de versterking van CMO's/IA's actief op het vlak van ontwikkelingssamenwerking (waaronder WBE) via specifieke vormingen <ul style="list-style-type: none"> - permanente vorming van actoren van OE - ... 	X	X	X	X
C.5.2	S.C.17	Samenwerking tussen CMO's/IA's in het kader van de versterking van CMO's/IA's actief op het vlak van ontwikkelingssamenwerking (waaronder WBE) via diverse begeleidingsprocessen <ul style="list-style-type: none"> - Actie-onderzoek - (meta-)Evaluaties - methodologische reflectie-oefeningen - ... 	X	X	X	X

Beleidswerk

5. Gemeenschappelijke strategische doelen

Via beleidswerk wil de sector het beleid van de overheid (nationaal, Europees en internationaal) en privé-actoren beïnvloeden ten gunste van duurzame en inclusieve ontwikkeling. Als introductie op de gemeenschappelijke strategische doelen (zie hieronder) gaan we in dit onderdeel dieper in op de context van het beleidswerk (in het bijzonder wat betreft nieuwe elementen sinds de publicatie van de GCA Noord) en op de ontwikkelingsrelevantie van beleidswerk.

De volwaardige realisatie van mensenrechten, waaronder het recht op ontwikkeling, vereist niet alleen de ondersteuning van lokale projecten en de aanpassing van lokale politiek aan de noden van ontwikkeling. Ook een verbetering van het beleid en de privé-sector op het Belgische, Europese en internationale niveau en de toepassing van internationale akkoorden zijn cruciaal. Vanuit dat perspectief vertolken de CMO's en de IA's een rol van waakhond. Ze interpellieren, ondersteunen en gaan in dialoog met de publieke en private actoren. Het doel van dit werk is het verbeteren van ontwikkelingssamenwerkingsbeleid, het verzekeren van het respect voor internationale engagementen alsook, breder, beleidscoherentie voor ontwikkeling, zoals gedefinieerd in artikel 208 van het Verdrag van Lissabon. In het beleidswerk wordt vertrokken van het principe dat het beïnvloeden van beslissingen en het gedrag van overheidsinstanties en private actoren, CMO's en IA's cruciaal zijn voor de realisatie van mensenrechten en de uitvoering van de sustainable development goals (SDG's).

Dit beleidsbeïnvloedend werk moet zich met andere woorden richten op verschillende thematieken: het ontwikkelingssamenwerkingsbeleid van de Belgische ontwikkelingssamenwerking, in het bijzonder binnen de verschillende sectoren, waaronder de prioritaire en transversale (gezondheid, onderwijs, landbouw, infrastructuur; mensenrechten en kinderrechten, waardig en duurzaam werk, maatschappijopbouw en conflictpreventie; gender²¹, leefmilieu en natuurlijke hulpbronnen). Het beleidswerk kan ook gericht zijn op elk politiek beleid dat binnen het veld van beleidscoherentie voor ontwikkeling, zoals gedefinieerd door de EU, valt: handel, milieu, klimaatverandering, vrede en democratie, landbouw, visvangst, de sociale dimensie van globalisering, werkgelegenheid en waardig werk, migratie, onderzoek en innovatie, informatiemaatschappij, transport en energie. Dit kan ook aan andere domeinen raken zoals fiscaal stelsel, internationale financiële regulering, schuld, het voedselmodel, Het beleidswerk kan ook gericht zijn op privé-actoren, met als doel het bevorderen van het respect voor sociale en milieunormen door deze actoren.

De CMO's en IA's, in al hun diversiteit, beschikken over twee centrale hefboomen om beleid te beïnvloeden. De versterking daarvan wordt hier dus beschreven als twee strategische doelen: hun expertise en hun representativiteit. Erkend worden voor hun expertise (**gemeenschappelijk strategische doel 1**) vereist een constante inzet op zowel het interne onderzoekswerk, als op de uitwisseling met andere experts en organisaties in België en op internationaal niveau, in het bijzonder in het Zuiden (benadering 1.1). Daarnaast moet het beleidswerk verspreid worden binnen verschillende doelgroepen met als doel haar maatschappelijk draagvlak te versterken (benadering 1.2). De representativiteit van de CMO's en IA's is niet alleen het resultaat van hun eigen sociale basis, maar ook van de synergieën die ze weet te realiseren in het kader van allianties, platformen, van netwerken of fora op alle niveaus (benadering 2.1, die bijdraagt aan het **gemeenschappelijk strategisch doel 2**).

Deze twee doelen dragen bij aan het creëren van een voldoende sterke machtsverhouding om gehoord te worden door besluitvormers op verschillende beleidsniveaus in België, alsook door private actoren. Om het beleid te beïnvloeden (**gemeenschappelijk strategisch doel 3**), is het ook nodig om beleidsmakers en private actoren direct te 'voeden' (benadering 3.1) en met hen te dialogeren (benadering 3.2); deze directe dialoog wordt versterkt door de mobiliserende acties die gericht zijn op het benadrukken van de maatschappelijke steun voor onze voorstellen (benadering 3.3). Op het Europese en internationale niveau wordt het beleidsbeïnvloedend werk gerealiseerd, via de deelname aan netwerken die zowel gebaseerd zijn op gemeenschappelijke interesse voor een thema of regio, als op een gemeenschappelijke visie (internationale "families").

²¹ In het bijzonder de bestrijding van het geweld tegen vrouwen en de realisering van seksuele en reproductieve rechten.

GEMEENSCHAPPELIJK STRATEGISCHE DOEL D.1: Versterken van de erkenning van onze expertise door onze doelgroepen ²²		
#	Approches de mise en oeuvre opérationnelle	CMO's/IA's die dit doel opnemen in hun programma
D.1. 1	<p>Onze expertise kwalitatief versterken</p> <p><i>Assumptie die aan de basis ligt van deze benadering: als de sector op een gedegen, spraakmakende en opiniërende manier een relevante actor wil zijn voor de problematieken waarrond ze werkt, dan moet ze zichzelf ruimte geven om nieuwe ideeën, analyse en feiten te onderzoeken en ontwikkelen.</i></p> <p>Dit doen we door:</p> <ul style="list-style-type: none"> → Informatiedoorstroming binnen de sector → Inhoudelijke vormingen binnen de sector → Uitwisselingen met de Zuid partners → Studies en internationaal onderzoek → Uitwisselingen met (inter)nationale netwerken → Werksessies en uitwisselingen tussen experts → Versterken van de expertise van actoren van de civiele maatschappij ten dienst van beleidsbeïnvloeding → Interne expertise-opbouw → Samenwerken met academische actoren teneinde onze capaciteiten te versterken → Wederzijdse capaciteitsversterking op nationaal en internationaal niveau → Ontwikkelen van instrumenten voor versterking van expertise → Integreren van kinderrechten en van mensenrechtenbenadering in de Belgische ontwikkelingssamenwerking via uitwisseling, vorming en procesbegeleiding → <i>Het integreren van gender en milieu in onze expertise-ontwikkeling op transversale en specifieke wijze (o.a. via het organiseren van vormingen/uitwisselingsmomenten/seminaries/... omtrent de transversale thema's)</i> → Etc. 	<p>11.11.11, ADG, Africalia, APEFE (Educaid.be), ARES, Autre Terre, BOS+ tropen, Broederlijk Delen, Caritas International, CETRI, CNA-NKO, CNCD-11.11.11, Commission Justice et Paix, Coopération Education Culture (CEC), Croix-Rouge de Belgique, CSA, DBA, Dierenartsen Zonder Grenzen - Vétérinaires Sans Frontières, Dynamo International, Entraide et Fraternité, Fairtrade Belgium, FIAN Belgium, FOS, G3W-M3M, GEOMOUN/TDHIF (et campagne destination unknown), IFSI (FGTB), CADTM Belgique, IIAV, IPIS, ITECO, KIYO, Le Monde selon les femmes, Médecins du Monde, Oxfam-Magasins du monde, Oxfam-Solidariteit, Oxfam-Wereldwinkels, Plan België, Protos, RCN Justice & Démocratie, RCN Justice & Démocratie, Rode Kruis-Vlaanderen, Solidagro, Solidarité Socialiste, SOS FAIM, TRIAS, ULB-Coopération, UNICEF Belgique, Via Don Bosco, VLIR-UOS, Vredeseilanden, VVOB (entre autres via Educaid.be), VVSG, WSM, WWF</p>
D.1. 2	<p>De expertise binnen de sector op een kwaliteitsvolle en efficiënte manier delen met en uitdragen naar onze doelgroepen²³</p> <p><i>Assumptie die aan de basis ligt van deze benadering: door in te zetten op verschillende dragers om ons verhaal uit te dragen en dit op een kwaliteitsvolle manier te doen, zijn we zichtbaar voor onze doelgroepen en zullen we sneller erkend worden als expertisecentrum.</i></p>	<p>11.11.11, ADG, Africalia, APEFE (Educaid.be), ARES, Autre Terre, BOS+ tropen, Broederlijk Delen, CADTM Belgique, Caritas International, CETRI, CNA-NKO, CNCD-11.11.11, Commission Justice et Paix, Coopération Education Culture (CEC), Croix-Rouge de Belgique, CSA, DBA, Dierenartsen Zonder Grenzen - Vétérinaires Sans Frontières, Dynamo International, Entraide et Fraternité, Fairtrade Belgium, FIAN Belgium, FOS, G3W-</p>

²² Voor een overzicht van de doelgroepen zie de theory of change uit de Gemeenschappelijke Context Analyse p. 22-23. Voor beleidsbeïnvloeding zijn de geïdentificeerde doelgroepen: Belgische beleidsmakers en Bedrijfsleid(st)ers, Europese en internationale Beleidsmakers en Bedrijfsleid(st)ers, Overheden in het Zuiden en Belgisch publiek.

²³ Voor beleidsbeïnvloeding zijn de geïdentificeerde doelgroepen: Belgische beleidsmakers en Bedrijfsleid(st)ers, Europese en internationale Beleidsmakers en Bedrijfsleid(st)ers, Overheden in het Zuiden en Belgisch publiek. (GCA p.22-23)

<p>Dit doen we door:</p> <ul style="list-style-type: none"> → Producere van studies, analyses en wetenschappelijke publicaties → Verspreiden van opgebouwde expertise : via opiniestukken, nieuwsbrieven en inzetten op digitale vormen (sociale media, website) om ons verhaal naar buiten te brengen → Instrumenten van expertise versterking → Seminaries en vormingen → Professionele debatten over ontwikkelingsgerelateerde onderwerpen → Deelname aan en organisatie van relevante fora en (technische) uitwisselingsplatformen → <i>Het integreren van gender en milieu in onze expertise-ontwikkeling op transversale en specifieke wijze</i> → etc. 	<p>M3M , GEOMOUN/Plateforme droits de l'enfant/TDHIF, Handicap International, IFSI (FGTB), IIAV, IPIS, ITECO, ITG (via Be-cause health, be.troplive), KIYO, Le Monde selon les femmes, Médecins du Monde, Oxfam-Magasins du monde, Oxfam-Solidariteit, Oxfam-Wereldwinkels, Plan België, Protos, RCN Justice & Démocratie, RCN Justice & Démocratie, Rode Kruis-Vlaanderen, Solidagro, Solidarité Socialiste, SOS FAIM, TRIAS, ULB-Coopération, UNICEF Belgique, Via Don Bosco, VLIR-UOS, Vredeseilanden, VVOB (entre autres via Educaid.be), VVSG, WSM , WWF</p>
---	---

GEMEENSCHAPPELIJK STRATEGISCHE DOEL D.2: Het aangaan, versterken en/of beïnvloeden van allianties rond ontwikkelingsrelevante thema's		
#	Benaderingen van de operationele uitvoering	CMO's/IA's die dit doel opnemen in hun programma
D.2. 1	<p>Het aangaan van, versterken van of beïnvloeden van allianties rond ontwikkelingsrelevante thema's</p> <p><i>Assumptie aan de basis van deze benadering: door het zoeken, versterken en beïnvloeden van samenwerkingsverbanden met stakeholders verbreden we ons politieke en publiek draagvlak)</i></p> <p>Dit doen we door:</p> <ul style="list-style-type: none"> → Deelname aan internationale netwerken → Het bijdragen en beïnvloeden van standpunten van allianties en netwerken. → Dialoog met Belgische vertegenwoordigers in Europese en internationale instanties → Gemeenschappelijk beleidswerk binnen netwerken → Deelname aan adviesraden → Thematische en geografische platformen → Vergaderingen van deelnemers aan GSK's per land/thema met als doel het definiëren van een gemeenschappelijke visie met de overheidsactoren → Opzetten van consortia → <i>Samenwerkingsverbanden voeden omtrent milieu en gender op specifieke en transversale wijze.</i> → Etc. 	<p>11.11.11, ADG, Africalia, APEFE (Educaid.be), ARES, Autre Terre, BAC dans GT-RDC de Because Health et dans FABAC-Santé, BOS+ tropen, Broederlijk Delen, CADTM Belgique, Caritas International, CNCD-11.11.11, Commission Justice et Paix, Coopération Education Culture (CEC) , Croix-Rouge de Belgique , CSA, DBA, Dierenartsen Zonder Grenzen - Vétérinaires Sans Frontières, Dynamo International, Entraide et Fraternité, Fairtrade Belgium, FIAN Belgium, FOS, G3W-M3M, GEOMOUN/Plateforme droits de l'enfant/TDHIF, Handicap International, IFSI (FGTB), IIAV, IPIS, ITECO, ITG (via Be-cause health, be.troplive), KIYO, Le Monde selon les femmes, Médecins du Monde, Memisa, Oxfam-Magasins du monde, Oxfam-Solidariteit, Oxfam-Wereldwinkels, Plan België, Protos, RCN Justice & Démocratie, RCN Justice & Démocratie, Rode Kruis-Vlaanderen, Solidagro, Solidarité Socialiste, SOS FAIM, TRIAS, ULB-Coopération, UNICEF Belgique, Via Don Bosco, VLIR-UOS, Vredeseilanden, VVOB (entre autres via Educaid.be), VVSG, WSM, WWF</p>

GEMEENSCHAPPELIJK STRATEGISCHE DOEL D.3: Het beïnvloeden van nationale, Europese en internationale beleidsmakers en privé-actoren ten gunste van duurzame ontwikkeling en mensenrechten
--

#	Benaderingen van de operationele uitvoering	CMO's/IA's die dit doel opnemen in hun programma
D.3. 1	<p>Beleidsmakers en privé-actoren hebben toegang tot relevante, begrijpbare en bruikbare informatie van de sector.</p> <p><i>Assumptie aan de basis van deze benadering: hoe meer actoren de informatie die de sector aanreikt als relevant, bruikbaar en begrijpbaar beoordeeld, hoe meer ze de sector zullen erkennen als relevante actor.</i></p> <p>Dit doen we door:</p> <ul style="list-style-type: none"> → Bewaken van de politieke agenda → Agenda-setting : de internationale ontwikkelingsagenda op de kaart zetten → memoranda → brieven → aangepaste deskundigheid leveren aan de beleidsmakers via kennisinstellingen → Campagnes op basis van opportuniteiten tijdens significante periode op lokaal, regionaal en internationaal niveau bijvb. tijdens lokale (2018), regionale, federale en Europese verkiezingen (2019), COP, ... → Inhoudelijk sterke dossiers → Aanbod van workshops en seminars voor beleidsmakers, beleidsnota's en dossiers, ... → Het ondersteunen van beleidsmakers met excellente wetenschappelijke expertise rond specifieke thema's (via detacheringen vanuit de kennisinstellingen; het bijstaan of vervangen van beleidsmakers op internationale fora; via workshops en seminars aan beleidsmakers, policy notes en briefs, ...) → <i>Het integreren van gender en milieu in onze standpuntinname op specifieke en transversale wijze</i> → etc. 	<p>11.11.11, ADG, Africalia, APEFE (Educaid.be), ARES, Autre Terre, BOS+ tropen, Broederlijk Delen, CADTM, CADTM Belgique, Caritas International, CETRI, GEOMOUN, CNA-NKO, CNCD-11.11.11, Commission Justice et Paix, Coopération Education Culture (CEC) , Croix-Rouge de Belgique, CSA, Dierenartsen Zonder Grenzen - Vétérinaires Sans Frontières, Dynamo International, Entraide et Fraternité, Fairtrade Belgium, FIAN Belgium, FOS, G3W-M3M , GEOMOUN/Plateforme droits de l'enfant/TDHIF, Handicap International, IFSI (FGTB), IIAV, Iles de Paix, IPIS, ITECO, ITG, KIYO, Le Monde selon les femmes, Médecins du Monde, Memisa, Oxfam-Magasins du monde, Oxfam-Solidariteit, Oxfam-Wereldwinkels, Plan België, Protos, RCN Justice & Démocratie, Rode Kruis-Vlaanderen, Solidarité Socialiste, SOS FAIM, TRIAS, ULB-Coopération, UNICEF Belgique, Via Don Bosco, VLIR-UOS, Vredeseilanden, VVOB (entre autres via Educaid.be), VVSG, WSM, WWF</p>
D.3. 2	<p>In dialoog gaan met beleidsmakers en private actoren</p> <p><i>Assumptie aan de basis van deze benadering: hoe meer deze actoren de sector erkennen als actor waarmee ze in kwaliteitsvolle en constructieve dialoog kunnen gaan, hoe opener ze zullen staan voor onze standpunten.</i></p> <p>Dit doen we door:</p> <ul style="list-style-type: none"> → Toegang hebben tot breed netwerk van stakeholders → interpellations publiques par différents canaux → dialoog met Belgische beleidsmakers en private actoren → Dialoog met de Belgische en Europese vertegenwoordigers binnen de Europese/internationale instanties/instellingen → dialoog met lokale overheden in het Zuiden met als doel beleidssteun en -beïnvloeding. → Via dialoog inzetten op bewustmaking van maatschappelijke verantwoordelijkheid van bedrijven op het vlak van MVO. Exposure van niet aanvaarde praktijken kan en moet indien nodig en behoort tot de mogelijkheden om druk uit te oefenen om in dialoog te gaan. → streven naar een sterke accountability via het interpelleren van politieke besluitvormers met betrekking tot internationale akkoorden → deelname aan adviesorganen 	<p>11.11.11, ADG, Africalia, APEFE (Educaid.be), ARES, Autre Terre, BOS+ tropen, Broederlijk Delen, CADTM Belgique, Caritas International, CETRI, CNA-NKO, CNCD-11.11.11, Commission Justice et Paix, Coopération Education Culture (CEC) , Croix-Rouge de Belgique, CSA, Dierenartsen Zonder Grenzen - Vétérinaires Sans Frontières, Dynamo International, Entraide et Fraternité, Fairtrade Belgium, FIAN Belgium, FOS, G3W-M3M , GEOMOUN/Plateforme droits de l'enfant/TDHIF, Handicap International, IFSI (FGTB), IIAV, Iles de Paix, IPIS, ITG (ly inclus Because health), KIYO, Le Monde selon les femmes, Light for the world, Médecins du Monde, Memisa, Oxfam-Magasins du monde, Oxfam-Solidariteit, Oxfam-Wereldwinkels, Plan België, Protos, RCN Justice & Démocratie, Rode Kruis-Vlaanderen, Solidarité Socialiste, SOS FAIM, TRIAS, Unicef Belgique, UNICEF Belgique, Via Don Bosco, VLIR-</p>

	<ul style="list-style-type: none"> → aspecten van beleidsondersteuning (Academische actoren doen een voorstel) → <i>Assurer la prise en compte du genre et de l'environnement dans nos contacts politiques de manière spécifique et transversal</i> → etc. 	UOS, Vredeseilanden, VVOB (entre autres via Educaid.be), VVSG, WSM, WWF
D.3.3	<p>Het aantonen van de mobiliserende kracht en het draagvlak van CMO's/IA's rond ontwikkelingsrelevante thema's ten opzichte van beleidsmakers en privé-actoren.</p> <p><i>Assumptie aan de basis van deze benadering: Hoe meer we duidelijk maken dat een actieve achterban onze standpunten steunt, hoe meer onze doelgroepen geneigd zullen zijn om onze standpunten als legitiem te beschouwen.</i></p> <p>Het kunnen aantonen van de mobiliserende kracht en het draagvlak van CMO's/IA's, is gebaseerd op het werk dat we beschrijven in het onderdeel 'interventies naar 1ste en 2de lijns actoren. Het gaat hier onder andere over:</p> <ul style="list-style-type: none"> → communicatiecampagnes → Bevolking mobiliseren (bijeenkomsten, petitie...) → relaties met de media → netwerken met relevante CMO's/IA's → Bewegingswerk – bewegingsopbouw → <i>Assurer la prise en compte du genre et de l'environnement dans campagnes de manière spécifique et transversal.</i> → Etc. 	11.11.11, ADG, Africalia, APEFE (Educaid.be), Autre Terre, BOS+ tropen, Broederlijk Delen, CADTM Belgique, Caritas International, CNCD-11.11.11, CNCD-11.11.11, Commission Justice et Paix, Coopération Education Culture (CEC), Croix-Rouge de Belgique, Dierenartsen Zonder Grenzen - Vétérinaires Sans Frontières, Dynamo International, Entraide et Fraternité, Fairtrade Belgium, FIAN Belgium, FOS, G3W-M3M, GEOMOUN, Plateforme droits de l'enfant, GEOMOUN/Plateforme droits de l'enfant/TDHIF, Handicap International, IFSI (FGTB), IIAV, ITG, KIYO, Le Monde selon les femmes, Light for the world, Médecins du Monde, Memisa, Oxfam-Magasins du monde, Oxfam-Solidariteit, Oxfam-Wereldwinkels, Plan België, RCN Justice & Démocratie, Rode Kruis-Vlaanderen, Solidarité Socialiste, SOS FAIM, TRIAS, UNICEF Belgique, Unicef Belgique, Via Don Bosco, Vredeseilanden, VVOB (entre autres via Educaid.be), WSM, WWF

6. Identificatie van complementariteiten et synergieën

Het gaat hier uitsluitend over synergieën/complementariteiten afgesloten tussen minstens 2 deelnemers aan de GSK België. De CMO's/IA's werken ook in synergie op Europees en internationaal niveau en met de actoren in het Zuiden. Deze internationale samenwerkingsrelaties zijn het resultaat zowel van gemeenschappelijke belangen, als van lidmaatschap van internationale families. Internationale synergieën worden hier niet uitgewerkt.

Verschillende van de bovenstaande gemeenschappelijke strategische doelen en benaderingen van operationele uitvoering worden nagestreefd in de verschillende thematische en coördinerende platformen die we hieronder opsommen. Binnen de platformen wordt gekeken naar synergieën en efficiëntie-winsten.

Algemene coördinatie door de koepels

Link met beandering	Synergieën/complementariteiten in België	Met externe nationale actoren	Met externe internationale actoren	Met publieke actoren
---------------------	---	-------------------------------	------------------------------------	----------------------

D.1.2 & D.1.3	<p>« Ledenoverleg Beleid - 11.11.11 » & « Commission politique - CNCD-11.11.11»</p> <p>Gecoördineerd overleg door de koepels over politieke advocacy en beleidsondersteunende actie. Dit overleg legt de klemtoon op informatie-uitwisseling en het bepalen van complementariteiten, maar ook op het zoeken naar synergieën over de grote lijnen van het politieke advocacywerk.</p> <p>Binnen het ‘Ledenoverleg Beleid – 11.11.11’ en de ‘Commission politique – CNCD-11.11.11’ zullen enkele richtlijnen aan bod komen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Samenwerking en coördinatie van de politieke actie in het kader van de gemeenteraadsverkiezingen (2018) en de gewestelijke / federale verkiezingen (2019) - In het kader van de koepelcampagne werken de lidorganisaties van de koepel samen op het vlak van voorbereidend studiewerk en advocacy - Het streven naar synergieën/complementariteiten in het algemene werk die het beleid beïnvloeden. - Gezamenlijke besluitvorming over het “budget voor academisch onderzoek” 	X	X	
---------------------	---	---	---	--

Tussen CMO's/IA's

Synergie «	Synergieën/complementariteiten	Met externe nationale actoren	Met externe internationale actoren	Met publieke actoren
	CMO's en IA's organiseren zich in samenwerkingsverbanden platformen, coalities, overleggen om een gemeenschappelijke beleidsbeïnvloeding te realiseren tegenover Belgische beleidsmakers ²⁴			
S. D. 1	<p><u>Samenwerkingsverband:</u> Samenwerkingsverband omtrent natuurlijke rijkdommen (mijnbouwgrondstoffen, land, bos, water, etc.).</p> <p><u>Opdracht:</u> Deze samenwerking focust zich op een meer sociaal en ecologisch verantwoorde ontginning van natuurlijke rijkdommen. Hieromtrent willen we het debat stimuleren en beleidswerk verrichten.</p> <p><i>* Integreren van gender-thema : ongelijke toegang tot en controle over deze natuurlijke hulpbronnen door en voor vrouwen tegengaan, bestrijden van geweld tegen vrouwen in mijnbouwzones, gelijkheid in onderhandelingen.</i></p>	X	X	
S. D. 2	<p><u>Samenwerkingsverband:</u> Latijns Amerika</p> <p><u>Opdracht:</u> Zorgen voor een uitwisseling van praktijken en meningen en een brede maatschappelijke steun voor standpunten over de relaties tussen België, de Europese Unie en de regio.</p>	X	X	
S. D. 3	<p><u>Samenwerkingsverband:</u> Midden-Oosten / Noord-Afrika</p> <p><u>Opdracht:</u> Vanuit onderwerpen als conflict en vrede, mensenrechten, migratie, democratisering werken we samen omtrent de regio MENA. Hieromtrent willen we het debat stimuleren en beleidswerk verrichten.</p>	X	X	
S. D. 4	<p><u>Samenwerkingsverband:</u> Sociale Bescherming</p> <p><u>Opdracht:</u> Sociale bescherming is een cruciale pijler in een moderne internationale samenwerking. Hieromtrent willen we het debat stimuleren en beleidswerk verrichten.</p>	X	X	X
S. D. 5	<p><u>Samenwerkingsverband:</u> SDG's</p> <p><u>Opdracht:</u> De SDG's zijn vanaf begin 2016 tot 2030 hét kader waarrond alle landen ter wereld gaan werken. Het kader heeft een universeel karakter. En dit alles in de geest van “leave no one behind”. Dit kader is niet perfect, er zijn plussen maar ook kanttekeningen.</p>	X	X	

²⁴ Deze platformen hebben een link met alle doelen en benaderingen.

	<p>Toch ziet de sector veel potentieel in dit kader. De grotere aandacht voor ongelijkheid en de grenzen aan de planeet komen er pertinent in aan bod. Samenwerking rond de opvolging en uitvoering van de duurzaamheidsagenda 2030 met de SDG's zal daarom cruciaal zijn.</p> <p><i>*Integreren van gender-thema : Er moet over gewaakt worden dat dit nieuwe kader de deelname van vrouwen niet instrumentaliseert en de concepten van gelijkheid en empowerment niet depolitiseert.</i></p>			
S. D. 6	<p><u>Samenwerkingsverband:</u> Migratie</p> <p><u>Opdracht:</u> De migratie- en vluchtelingenproblematiek zijn brede thema's met verschillende invalshoeken. Vanuit mensenrechten, en migratie als potentiële motor voor ontwikkeling wil deze samenwerkingen hieromtrent debat en mobilisatie stimuleren en beleidswerk verrichten.</p> <p><i>*Integreren van gender-thema : De zichtbaarheid van migrantenvrouwen bewaken en bevorderen, invoering van een mechanisme ter ondersteuning bij geweld dat specifiek te maken heeft met hun migratietraject, sociale opwaardering en aanklagen van het feit dat zij bijna uitsluitend reproductieve en zorgende taken toegewezen krijgen.</i></p>	X	X	
S. D. 7	<p><u>Samenwerkingsverband:</u> Klimaatbeleid</p> <p><u>Opdracht:</u> Klimaatverandering is een ontwikkelingsuitdaging. Deze samenwerking focust zich dan ook op klimaatrechtvaardigheid. Hieromtrent willen we het debat en mobilisatie stimuleren en beleidswerk verrichten ; we zorgen voor uitwisseling van praktijken en van visies en zetten in op het totstandbrengen van een brede maatschappelijke steun voor standpuntinnames over klimaatbeleid van België en de Europese Unie.</p> <p><i>*Integratie van gender-thema : De onderhandelingen, aanpassings- en weerbaarheidsmaatregelen kunnen niet ontbreken in de genderaanpak.</i></p>	X	X	
S. D. 8	<p><u>Samenwerkingsverband :</u> De milieu- en klimaatthema's opnemen in de transitie naar een duurzame ontwikkeling (klimaat en ontwikkelingssamenwerking)</p> <p><u>Opdracht:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Capaciteit ontwikkelen om de nodige overstap naar een duurzame samenleving mogelijk te maken via onderzoek voor ontwikkeling op basis van onderzoek naar (1) het beheer van de natuurlijke rijkdommen voor allerlei ecosysteemdiensten, (2) het ontwikkelen van duurzame energiesystemen en stedelijke infrastructuur, (3) innovatie op het vlak van bestuur en institutionele hervormingen, en (4) duurzaamheidsmonitoring & -evaluatie. • Die kennis delen met stakeholders, zoals de gouvernementele en niet-gouvernementele organisaties en de privésector, in Noord en Zuid. 	X	X	X
S. D. 9	<p><u>Samenwerkingsverband:</u> Handelsbeleid</p> <p><u>Opdracht:</u> de vrijhandelsakkoorden die de EU heeft onderhandeld en uitgevoerd, begunstigen multinationale ondernemingen en zijn nefast voor het milieu en de bevolking van het Zuiden (TLC, TTIP, CETA, TISA...) We moeten de impact van dit handelsbeleid grondig analyseren en alternatieven promoten. Daarnaast zorgen we voor uitwisseling van praktijken en van visies en zetten we in op het totstandbrengen van een brede maatschappelijke steun voor standpuntinnames over handelsbeleid van België en de Europese Unie.</p>	X	X	
S. D. 10	<p><u>Samenwerkingsverband:</u> Private sector (waaronder MVO & Business and Human Rights ?)</p> <p><u>Opdracht:</u> Bedrijven spelen een steeds groeiende rol in ontwikkeling. Dat biedt kansen maar ook risico's op vlak van mensenrechten, duurzame ontwikkeling en arbeids- en milieunormen. Deze samenwerking wil bedrijven en overheden op hun verantwoordelijkheden wijzen.</p>	X	X	
S. D. 11	<p><u>Samenwerkingsverband :</u> Ondernemen voor ontwikkeling</p> <p><u>Opdracht :</u> Platform om de beleidscoherentie ten gunste van ontwikkeling te versterken en ervoor te zorgen dat de activiteiten van de Belgische ontwikkelingssamenwerking inzake steun aan de lokale privésector daadwerkelijk bijdragen tot duurzame, menselijke ontwikkeling zoals de strategienota betreft de Belgische ontwikkelingssamenwerking en de lokale privésector voorop stelt.</p>	X	X	X
S. D. 12	<p><u>Samenwerkingsverband:</u> Fiscaliteit</p> <p><u>Opdracht:</u> Een rechtvaardige fiscaliteit is cruciaal in een moderne ontwikkelingssamenwerking. Deze samenwerking zet in op concrete politieke processen inzake financiële transparantie, aanpak van fiscale planning door multinationals en maatregelen om negatieve effecten van fiscale regels op derde landen (inclusief ontwikkelingslanden) aan te pakken.</p>	X	X	

S. D. 13	<p><u>Samenwerkingsverband</u> : Financing for development</p> <p><u>Opdracht</u>: Directe input voor beleidsaanbevelingen m.b.t. de debatten over het zich ontwikkelende landschap van ontwikkelingsfinanciering en over hoe traditionele donoren zoals België zich best kunnen aanpassen, door onderzoek en uitwisseling over lokale bronnen voor ontwikkeling (belastingen, illegale stromen, schuldenbeheer, sociale bescherming), private bronnen, officiële ontwikkelingsassistentie en globale publieke goederen.</p>	X	X	X
S. D. 14	<p><u>Samenwerkingsverband</u>: Regio Grote Meren</p> <p><u>Opdracht</u>: Vanuit onderwerpen als conflict en vrede, mensenrechten, migratie, democratisering werken we samen omtrent de regio van de Grote Meren. Hieromtrent willen we het debat stimuleren en beleidswerk verrichten.</p>	X	X	
S. D. 15	<p><u>Samenwerkingsverband</u>: Waardig Werk</p> <p><u>Opdracht</u>: In overeenstemming met de benadering van de IAO, steunt de « Waardig Werk Agenda » op vier strategische pijlers : 1) de creatie van werk en duurzame bestaansmiddelen, 2) arbeidsrechten garanderen, 3) sociale bescherming uitbreiden en 4) versterken van de sociale dialoog. Deze vier pijlers zijn ondeelbaar, onafhankelijk en onderling versterkend. De actoren van de « waardig werk groep » organiseren zich om hun capaciteit te versterken en hun expertise op deze domeinen uit te breiden. Ze organiseren zich en ontwikkelen gezamenlijke en gedragen voorstellen in verband met Waardig Werk. Deze onderlinge afstemming legt het accent op uitwisseling van informatie en expertise, het ontwikkelen van gezamenlijke voorstellen en standpunten, de indentificatie van complementariteit en het faciliteren van synergie rond Waardig Werk. Deze group organiseert, indien relevant, synergie en complementariteit met andere thematische groepen of coalities om ook daar Waardig Werk te versterken.</p> <p><i>* Genderintegratie gebeurt via een drievoudige aanpak: een aanpak (1) gebaseerd op de mensenrechten, (2) geplaatst in de context van nationale en lokale prioriteiten in de betrokken landen en (3) een aanpak die zowel transversaal is, met 'gendermainstreaming' die erin bestaat de 'genderaanpak' te integreren in de verschillende beleidslijnen en alle acties en maatregelen van een programma en/of een project, als specifiek, met de bedoeling discriminatie af te schaffen en het evenwicht tussen vrouwen en mannen te herstellen.</i></p>	X	X	X
S. D. 16	<p><u>Samenwerkingsverband</u> : Voedsel, voedselzekerheid en landbouw</p> <p><u>Opdracht</u> : Zorgen voor de uitwisseling van praktijken, meningen en een brede maatschappelijke steun voor standpunten over de uitdagingen in verband met het beleid op het gebied van voedsel en landbouw, in de brede zin, de patriarchale structuren in vraag stellen en de machtsrelaties, de zeggenschap en de toegang analyseren.</p>	X	X	X
S. D. 17	<p><u>Samenwerkingsverband</u>: Ontwikkelingssamenwerking</p> <p><u>Opdracht</u>: Ontwikkelingssamenwerking blijft een belangrijke rol spelen in de strijd tegen armoede en ongelijkheid. Het is de enige publieke financiële en min of meer voorspelbare stroom van middelen voor internationale solidariteit. Hieromtrent willen we het debat stimuleren en beleidswerk verrichten.</p>	X	X	X
S. D. 18	<p><u>Samenwerkingsverband</u> : Aid effectiveness met een focus op fragiele contexten</p> <p><u>Opdracht</u>: Beleidsondersteuning van het Belgisch ontwikkelingsbeleid met het oog op de professionalisering en de continue verbetering van de kwaliteit en impact van het Belgische OSbeleid in contexten van (het einde van) conflict en van fragiliteit, via de specifieke thema's van conditionaliteit en de stimuleringsmechanismes voor goed bestuur; de versterking van het lokale bestuur en van de civiele maatschappij; de analyse van het beheer van risico's.</p> <p>De geografische focus ligt op de regio Grote Meren en de Sahel. Het project is gebasseerd op het netwerk dat GRAPAX - die actoren van verschillende universiteiten (BE en Zuid), van ngo's en van de publieke administratie verenigt over problematieken rond veiligheid en ontwikkeling in centraal Afrika met elkaar linkt - tot stand bracht.</p>	X	X	X
S. D. 19	<p><u>Samenwerkingsverband</u>: Gender</p> <p><u>Opdracht</u>: Gelijkheid tussen vrouwen en mannen is een kwestie van mensenrechten en een voorwaarde voor het realiseren van duurzame ontwikkeling. Hieromtrent debat stimuleren, politiek werk en de genderdimensie naar voor brengen bij andere beleidsdomeinen, staat hierin centraal.</p>	X	X	X

S. D. 20	<u>Samenwerkingsverband: Beleidscoherentie voor ontwikkeling</u> <u>Opdracht</u> Om doeltreffend en efficiënt te zijn, moet elk beleid coherent zijn met de doelstellingen voor duurzame, menselijke ontwikkeling. Deze samenwerking zet deze coherentie in de verf.	X		X
S. D. 21	<u>Samenwerkingsverband: Water</u> <u>Opdracht:</u> Het thema water is erkend als zeer belangrijk voor duurzame menselijke ontwikkeling als SDG6. Er is een belangrijke verbinding met tal van andere SDG's en ook naar de milieu- en klimaatproblematiek, specifiek rond de thema's adaptatie en schade en verlies: hier ligt een link naar het platform dat werkt rond milieu-mainstreaming. Het is belangrijk dat er voldoende aandacht en fondsen gaan naar het thema water, zowel voor het behalen van de 6 subdoelen, als voor de implementatie onder 6a en 6b, alsook in de klimaatfinanciering. Bovendien moet verder werk gemaakt worden via het platform in het concretiseren van het door de VN erkende mensenrecht op drinkwater en sanering in nationale wetgevingen : dit platform wisselt ervaringen uit over die concretisering en gaat de dialoog aan met de overheid.	X	X	X
S. D. 22	<u>Samenwerkingsverband : Vrede, democratie en de bescherming van mensenrechtenactivisten</u> <u>Opdracht :</u> In de platformen die werken over deze thema's wordt er ingezet op : - Verdediging/bescherming van mensenrechtenactivisten : campagne voor mensenrechten opgezet en uitgevoerd door vakbonden en ngo's, ... - Vrede moet worden begrepen als een sociaal en politiek ideaal dat het voorwerp moet zijn van daadwerkelijke politieke keuzes en van een gezamenlijk werk. Die keuzes en dit werk moeten bijdragen aan de collectieve en democratische organisatie van de burgers. De democratie is op die manier een politiek systeem dat onvermijdelijk bestaat uit rechten en plichten, gestoeld op het streven naar (onvermijdelijke meerdere) manieren voor collectieve ontplooiing en met respect voor de mens en zijn omgeving. De opbouw van vrede en van democratie zijn dus complementair en onlosmakelijk met elkaar verbonden. Het doel van deze coördinatie bestaat er dan ook in deze idealen in onze samenleving te laten vooruitgaan, wat gebeurt via een ethiek en een permanent werk van kritische waakzaamheid, van politieke communicatie, van sensibilisering en mobilisatie van de bevolking.	X	X	
S. D. 23	<u>Samenwerkingsverband: Recht op en toegang tot gezondheid</u> <u>Opdracht:</u> Het recht op en toegang tot gezondheid bevorderen, dat staat opgenomen in 2/3 van alle grondwetten ter wereld.	X	X	(X)
S. D. 24	<u>Samenwerkingsverband: Humanitaire hulp</u> <u>Opdracht:</u> Platform dat naast het louter reactieve werk naar crisissen ook activiteiten ontwikkelt m.b.t. humanitair werk. Het platform werkt samen met andere (ook internationale) organisaties op internationale standards, beïnvloedt de Belgische overheid naar haar humanitaire werking en vormt een brug tussen humanitaire en structureel werkende organisaties. Aldus treden de deelnemende organisaties ook in dialoog met de federaties en de koepels. Verschillende leden zijn ook erg actief op DRR (Disaster Risk Reduction) op een algemeen vlak maar ook op specifieke crisissen	X	X	
S. D. 25	<u>Samenwerkingsverband: Onderwijs</u> <u>Opdracht:</u> Het platform wil de capaciteit en expertise van haar leden versterken en het Belgische beleid rond onderwijs in de ontwikkelingssamenwerking verder helpen uitbouwen en ondersteunen. Dit overleg zet in op uitwisseling van informatie en expertise en het identificeren van complementariteit, maar ook het faciliteren van synergiën binnen des sector onderwijs van de ontwikkelingssamenwerking.	X	X	X
S. D. 26	<u>Samenwerkingsverband: Kinderrechten</u> <u>Opdracht:</u> Het Platform is een vereniging van deskundigen op het vlak van kinderrechten en ontwikkelingssamenwerking. Dit platform wil een zo breed mogelijk sociaal draagvlak creëren voor het belang van de kinderrechten binnen de ontwikkelingssamenwerking.	X		X
S. D. 27	<u>Samenwerkingsverband : Schone Kleren</u> <u>Opdracht:</u> In België bestaan 2 samenwerkingsverbanden die ijveren voor meer respect voor arbeidsrechten in de wereldwijde kledingindustrie. Beide platformen brengen sedert bijna 20 jaar verschillende types organisaties samen zoals vakbonden, NGOs en consumentenorganisaties.	X	X	X

	SKC en achACT maken deel uit van het internationale "Clean Clothes Campaign" netwerk. In overleg met dit ruimere netwerk en met hun respectieve lidorganisaties, oefenen SKC en achACT druk uit op overheden en kledingbedrijven om hun deel van de verantwoordelijkheid op te nemen voor goede arbeidsomstandigheden in de hele productieketen.			
S. D. 28	<p><u>Samenwerkingsverband:</u> Internationaal humanitair recht</p> <p><u>Opdracht:</u> Sinds 1994 is de Interministeriële Commissie voor Humanitair Recht erkend als vast adviesorgaan van de federale regering op het vlak van de toepassing en de ontwikkeling van het internationaal humanitair recht. Deze Commissie is belast met het vaststellen en bestuderen van nationale uitvoeringsmaatregelen van het internationaal humanitair recht, met het formuleren van voorstellen voor de overheden die bevoegd zijn om deze maatregelen te nemen en, ten slotte met het opvolgen en coördineren van de genomen maatregelen. De ICHR wordt ook erkend als nationaal adviescomité zoals bedoeld in Resolutie II van het Verdrag van 's Gravenhage van 1954 inzake de bescherming van culturele goederen in geval van een gewapend conflict.</p>		X	X
S. D. 29	<p><u>Samenwerkingsverband:</u> Dierlijke productie en diergezondheid in het Zuiden</p> <p><u>Opdracht:</u> Een informeel en multidisciplinair platform, dat de Belgische deskundigheid op het vlak van tropische diergezondheid en dierlijke productie bijeenbrengt. Het vormt een netwerk dat de interactie aanmoedigt tussen gouvernementele ontwikkelingsinstanties, universiteiten, ngo's, onafhankelijke deskundigen in de sectoren van de landbouw, de dierengeneeskunde en de geneeskunde.</p>	X		X

Bibliografie

- ACODEV (2016), *Besoins, attentes et suggestions des ONG membres d'ACODEV actives en ECM en milieu scolaire en vue d'une amélioration de l'offre*, rapport de stage d'Estelle Colle, ACODEV, Bruxelles.
- ACODEV, Annoncer la Couleur, CRIBW, Empreintes, Good Planet, Réseau Financité, Réseau Idée (2015), *Education citoyenne en milieu scolaire : une assise nécessaire pour agir dans la société du XXIe siècle. Recommandations adressées par des réseaux et associations actives dans l'éducation à la citoyenneté aux ministres de l'enseignement obligatoire et de l'enseignement supérieur de la Fédération Wallonie-Bruxelles*.
- ACODEV-ALC (2015), *Réforme de la formation initiale des enseignants : des enseignants mieux outillés en matière d'ECM. Note d'ACODEV et d'Annoncer la Couleur à destination du Cabinet du Ministre de l'enseignement supérieur de la Fédération Wallonie –Bruxelles*.
- ACODEV-ALC (2015), *Position commune des acteurs de la citoyenneté mondiale et solidaire : développer l'éducation à la citoyenneté dans l'enseignement obligatoire de la Communauté française de Belgique* ».
- Annoncer la Couleur (2015), *L'éducation à la citoyenneté mondiale dans les écoles de l'enseignement secondaire en Fédération wallonie-Bruxelles*, ALC CTB, Bruxelles.
- *2030 Agenda For Sustainable Development*: <https://sustainabledevelopment.un.org/post2015>
- *Analyse Contextuelle Commune Nord/Gemeenschappelijke Context Analyse Noord* (2015).
- DEDICATED (commandité par DGD) (à venir) *Baromètre sur la Citoyenneté mondiale en Belgique*
- Crompton, T. (2010). *Common Cause. The Case for Working with our Cultural Values*. Consulted on 20/04/2016 at www.wwf.org.uk/change.
- European Commission against Racism and Intolerance (ECRI) (2012) *Annual Report on ECRI's activities*. http://www.coe.int/t/dghl/monitoring/ecri/Library/PressReleases/146-2013_10_25_AnnualReport2012_en.asp
- Elchardus, M., Op de Beeck, S., Duquet, F. & Roggemans, L. (2008). *Vakoverschrijdende eindtermen in het secundair onderwijs : een onderzoek naar de maatschappelijk een onderwijskundige relevantie van vakoverschrijdende eindtermen en de haalbaarheid ervan*, OBPWO 06.01. Brussel: V.U. Brussel.
- European Network Against Racism (ENAR) (2012), *Annual Report 2012*. http://cms.horus.be/files/99935/MediaArchive/publications/AnnualReport2012_final%20lowres.pdf
- International Civic and Citizenship Education Study (ICCS) (2010). <http://www.ond.vlaanderen.be/OBPWO/liinks/ICCS/default.htm>
- Iles de Paix (2015), *L'ECMS au sein de la formation initiale des enseignants. Etat des lieux au sein des hautes écoles et des universités*.
- Kavadias, D. en Dehertogh, B. (2010). *Scholen en Burgerschapseducatie. De totstandkoming van de vraag naar ondersteuning in scholen*, Brussel: Koning Boudewijnstichting. <http://www.kbs-frb.be/publication.aspx?id=270652&LangType=2067>
- KUL HIVA (Studie besteld door KLB) *“Wereldburgerschapseducatie op maat”- Behoeftanalyse over wereldburgerschapseducatie in secundaire scholen - 2014-2015*
- KULeuven HIVA (commandité par UNICEF Belgique) (2016), *Etat des lieux, opportunités et besoins relatifs à l'éducation aux droits de l'enfant dans la formation initiale des enseignants du primaire en Belgique, ainsi que leur relation avec l'éducation au développement (Kinderrechteneducatie in de lerarenopleiding voor het lager onderwijs in België)*
- Ngo-federatie & ACODEV (2015), *Note de discussion « Welke toekomst voor de Belgische ngo's in de internationale samenwerking van de 21ste eeuw ? » (Quel avenir pour les ONG belges dans la coopération internationale au 21e siècle ?)*, 2015,
- SCI (2016) *Enquête sur ce qui préoccupe les jeunes de 16-25 ans*
- SPF Affaires étrangères, Commerce extérieur et Coopération au Développement (2012), *Note de stratégie. Education au développement*. http://diplomatie.belgium.be/sites/default/files/downloads/note_strategie_education_au_developpement.pdf
- UNESCO (2014a). *Education Strategy 2014 – 2021*
- UNESCO (2014b). *Global citizenship education: Preparing learners for the challenges of the 21st century*.

Acroniemen

ACC	Analyse contextuelle commune	GCA	Gemeenschappelijke context analyse
-----	------------------------------	-----	------------------------------------

AI	Acteur institutionnel	IA	Institutionele actor
CD	Coopération au développement	OS	ontwikkelingssamenwerking
CM ; ECM ; ECMS :	citoyenneté mondial ; éducation à la citoyenneté mondial ; éducation à la citoyenneté mondial et solidaire	WB ; WBE ; SWBE	Wereldburgerschap ; wereldburgerschapseducatie ; wereldburgerschapseducatie ; solidaire wereldburgerschapseducatie
ED	Education au développement	OE	Ontwikkelingseducatie
ODD	Objectif du développement durable	SDG	Sustainable development goals
OSC	Organisation de la société civil	CMO	Civiele maatschappij organisatie
RSE	Responsabilité sociétale des entreprise	MVO	Maatschappelijk verantwoord ondernemen

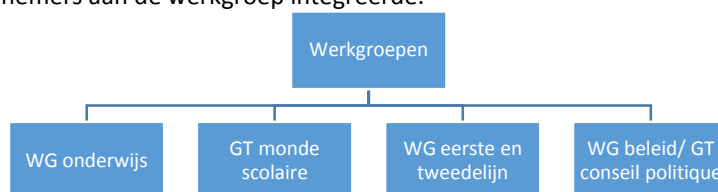
ALC	Annoncer la couleur
CECP	Conseil de l'Enseignement des Communes et Provinces
ErE	Education relative à l'environnement (j'ai trouvé sur internet)
HEP	Haute école pédagogique
IFC	Institut de formation continu
ipsi	Les initiatives populaires de solidarité internationale
KLB	Kleur Bekennen
MNC	Multinational corporations

Bijlages

BIJLAGE 1

Werkgroepen

In het kader van de GSK België hebben de werkgroepen in het organigram hieronder de 4 verschillende onderdelen van de GSK België uitgewerkt. Deze werkgroepen zijn dezelfde werkgroepen als die van de GCA Noord (p. zie p. 9) en zijn gebaseerd op bestaande werkgroepen binnen de federaties en de koepels die in het kader van de GCA en de GSK uigebred werden. Aangezien onderwijs een persoonsgebonden materie is en dus een bevoegdheid van de gemeenschappen, hebben de werkgroepen onderwijs afzonderlijk gewerkt. Dit was niet het geval met andere werkgroepen die allemaal tweetalig waren en waarin dus de Nederlandstalige, Franstalige en federale ANGGS samenwerkten. Elk van deze groepen had twee (of meer) verantwoordelijken die een eerste voorzet deden van tekst om te bespreken tijdens de werkgroep en die daarna alle opmerkingen van de deelnemers aan de werkgroep integreerde.

Timing en aantal deelnemers per werkgroep

	Datum
WG Onderwijs	23.02.2016
GT Monde scolaire	03.03.2016
WG 1 ^{ste} en 2 ^{de} lijn	10.03.2016 (namiddag)
WG Beleid/GT Conseil politique	10.03.2016 (voormiddag)

Redactiecomité

Om de redactie van de tekst op te volgen werd een redactiecomité opgericht die was samengesteld volgens organigram 2. Deze actoren waren geen vertegenwoordig(st)ers van hun organisatie zelf maar waakten over de kwaliteit van het geheel en over het feit dat gepaste aandacht ging naar de verschillende type actoren binnen de GSK.

Redactiecomité:

- 3 institutionele actoren:
 - Franstalige en Nederlandstalige vertegenwoordiger van academische IA's
 - niet-academische IA
- 2 verantwoordelijken werkgroep 'onderwijs'
- 2 verantwoordelijken werkgroep 'milieu scolaire'
- 2 verantwoordelijken 'interventies naar eerste en tweedelijnsactoren'
- 2 verantwoordelijken 'beleidsbeïnvloeding'
- 3 verantwoordelijken van de koepels
- 1 verantwoordelijke van de vakbonden

BIJLAGE 2 : DEELNEMERS GSK BELGIË

	Naam organisatie	Adres	Naam contactpersoon	E-mailadres contactpersoon
1	11.11.11 - Koepel van de Vlaamse Noord-zuidbeweging	Vlasfabriekstraat 11,1060 Brussel	Sarah Lamote	sarah.lamote@11.be
2	ACDA - Action et Coopération pour le Développement dans les Andes	Rue de Roucourt 45, 7600 Péruwels	Christine Vander Elst	christinevde@acda-peru.org
3	Aide au Développement Gembloux	Passage des Déportés 2 - 5030 Gembloux	Sarah Detournay	sarah.detournay@ong-adg.be
4	AFRICALIA	Congresstraat 13, Rue du Congrès 1000 Brussel / Bruxelles	Bjorn Maes	Bjorn.maes@africalia.be
5	APEFE	Place Saintelette 2, 1080 Bruxelles	Luc Ameye	l.ameye@apefe.org
6	ARES	rue Royale 180, 1000 Bruxelles	Emmanuel Klimis	emmanuel.klimis@usaintlouis.be
7	Artsen Zonder Vakantie	Rode Kruisplein 16 2800 Mechelen	Inge Weber	Inge.weber@azv.be
8	Autre Terre asbl	4 ^e Avenue 45 4040 Herstal	Anne-Sophie Reynders	Anne-Sophie.Reynders@autreterre.org
9	Benelux Afro Center	Place de la Gare n°1-1082 Bruxelles	Ndudi PHASI	ndudiphasi@hotmail.com
10	BOS+ tropen vzw	Geraardsbergsesteenweg 267, 9090 Gontrode	Hilke Evenepoel	hilke.evenepoel@bosplus.be
11	Broederlijk Delen vzw	Huidevetterstraat 165, 1000 Brussel	Paco Sanogo	Paco.sanogo@broederlijkdelen.be
12	CADTM Belgique	Place de Bronckart 2, 4000 Liège	Pierre Gottiniaux	pierre@cadtm.org
13	Caritas International vzw/asbl	Liefdadigheidstraat 43, 1210 Brussel	Gilles Cnockaert	g.cnockaert@caritasint.be
14	CETRI - Centre tricontinental	Av. Sainte-Gertrude 5, 1348 Louvain-la-Neuve	Jacques Bastin	bastin@cetri.be
15	CNA-NKO	Quai du Commerce 9, 1000 Bruxelles	Mohamed BELLOUTI	mbellouti@skynet.be ; cna-nko@skynet.be
16	CNCD-11.11.11	9, quai du commerce 1000 Bruxelles	Carine Thibaut / Nicolas Van Nuffel	Carine.thibaut@cncd.be / Nicolas.vannuffel@cncd.be
17	Collectif Stratégies Alimentaires (CSA)	184 D, Boulevard Léopold II 1080 Bruxelles – Belgique	Nicolas Delille	Nicolas.Delille@csa-be.org
18	Commission Justice et Paix	Rue Maurice Liétart 31/6 – 1150 Bruxelles	Axelle Fischer	axelle.fischer@justicepaix.be
19	Coopération Education Culture	18F avenue des Arts	Dominique GILLEROT	dominique@cec-ong.org
20	COTA asbl (Collectif d'échange pour la technologie appropriée)	7, Rue de la Révolution, 1000 Bruxelles	Brice De Reymaeker	brice.dereymaeker@cota.be
21	Croix-Rouge de Belgique – Communauté francophone	Rue de Stalle 96 à 1180 Bruxelles	Delphine DE BLEEKER	delphine.debleeker@croix-rouge.be
22	Défi Belgique Afrique (DBA)	Avenue Van Volxem 380, 1190 Bruxelles	Sandra Lambillotte	sandra@ongdba.org
23	Dierenartsen Zonder Grenzen – Vétérinaires Sans Frontières	Avenue Paul Deshanel 34-36, 1030 Bruxelles	Koen Van Troos	k.vantroos@vsf-belgium.org
24	DISOP asbl	Rue de Spa 32, 1000 Bruxelles	Laure Rogès	Laure.roges@disop.be
25	Djapo	Ortolanenstraat 6, 3010 Kessel-Lo	Leen Broekaert	Leen.broekaert@djapo.be
26	Dynamo International	22 rue de l'étoile, 1180, Bruxelles	Mathilde Dufranc	m.dufranc@travailderue.org
27	Echos Communication	Rue coleau, 30 -1410 Waterloo	Wivine hynderick	Wivine.hynderick@echoscommunication.org
28	Entraide et Fraternité	Rue du Gouv provisoire 32, 1000 Bruxelles	Marie Christine Lothier	marie-christine.lothier@entraide.be

29	Fairtrade Belgium vzw	Edinburgstraat 26, 1050 Brussel	Kris Goossenaerts	kris@fairtradebelgium.be
30	FIAN Belgium	Rue Van Elewycq 35, 1050 Ixelles	Manuel Eggen	manu@fian.be
31	FOS vzw	Grasmarkt 105/46, 1000 Brussel	Annuschka Vandewalle	Annuschka.vandewalle@fos-socsol.be
32	Forum universitaire pour la coopération internationale au développement (FUCID)	rue de Bruxelles 61, 5000 Namur	Rita Rixen	rita.rixen@unamur.be
33	Geneeskunde voor de Derde Wereld - Médecine pour le Tiers Monde (G3W-M3M)	Haachtsesteenweg 53, 1210 Brussel	André Crespin	andre@m3m.be
34	GEOMOUN	Place de l'Université, 16 - 1348 LLN	NUYT Cécile	cecile@geomoun.org
35	Gresea	rue royale, 11 à 1000 Bruxelles	Bruno Bauraind	bruno.bauraind@gresea.be
36	HANDICAP INTERNATIONAL	RUE DE L'ARBRE BENIT 44 BTE1, 1050 BRUXELLES	MR VINCENT SLYPEN	vincent.slypen@handicap.be
37	IFSI Asbl	42 Rue Haute, 1000 Bruxelles	Leticia Beresi	Leticia.beresi@ifsi-isvi.be
38	Iles de Paix	Rue du Marché 37, 4500 Huy	Laurent Deutsch	Laurent.deutsch@ilesdepaix.org
39	Instituut voor Internationale Arbeidersvorming (IIAV)	Haachtsesteenweg 579, 1031 Brussel	Jessie Van Couwenberghe	U99jvc@acv-csc.be
40	Instituut voor Tropische Geneeskunde	Nationalestraat 155 2000 Antwerpen	Jan Coenen	jcoenen@itg.be
41	IPIS vzw	Italiëlei 98a, 2000 Antwerpen	Filip Reyniers	filip.reyniers@ipisresearch.be
42	ITECO, Centre de formation pour le développement	Rue Renkin 2 1030 Schaerbeek	Vincent Stevaux	vincentstevaux@iteco.be
43	Kadervorming voor Afrikanen – KBA/Formation de cadres africains - FONCABA	Rue du Progrès 333/03 - 1030 Bruxelles	Marie-Bernadette Zubatse	info@kba-foncaba.be
44	KIYO NGO VOOR KINDERRECHTEN	BROGNIEZSTRAAT 46, 1070 BRUSSEL	ANNELIES MAERTENS	ANNELIES.MAERTENS@KIYO-NGO.BE
45	Koninklijk Museum voor Midden-Afrika - Musée royal de l'Afrique centrale	Leuvensesteenweg 13, 3080 Tervuren	Sara Geradin	Sara.geradin@africamuseum.be
46	Le Coron	Rue du cerisier 20 - 7033 Cuesmes	France HANIN	france.hanin@levillagedumonde.org
47	LE MONDE SELON LES FEMMES asbl	18 rue de la Sablonnière	Lidia Rodriguez Prieto	lidia@mondefemmes.org
48	Laïcité et Humanisme en Afrique centrale	Av. A. Fraiteur, ULB Campus de la Plaine – CP 236, 1050 Ixelles	Chantal Tshivuadi	Chantal.tshivuadi@lhac.be
49	Light for the world	Karreveldlaan 12, 1080 Brussel	Anniek Geerkens	anniek.geerkens@lightfortheworld.be
50	Louvain coopération	Avenue du Grand Cortil 15a. 1348 Louvain-la-Neuve	Stéphanie Merle	Smerle@louvaincooperation.org
51	Médecins du Monde Belgique	75, rue Botanique 1210 Bruxelles	Elodie RICHARD	Elodie.richard@medecinsdumonde.be
52	Memisa Belgique asbl	Chaussée de Ninove 548 1070 Bruxelles	Sandrine Morreale	Sandrine.morreale@memisa.be
53	Miel Maya Honing asbl	Rue Sainte-Walburge 207, 4000 Liège	Laure Combeaud	laure.combeaud@maya.be
54	Oxfam-Magasins du monde	Rue Provinciale, 285 1301 Wavre	Marie-Bruno Zweerts	marie-bruno.zweerts@mdmoxfam.be
55	Oxfam-Wereldwinkels vzw	Ververijstraat 17, 9000 Gent	Arne Schollaert	arne.schollaert@oww.be
56	Oxfam-Solidariteit	4-Windenstraat 60, 1080 Brussel.	Xavier DECLERCQ	xde@oxfamsol.be
57	Plan België vzw	Ravensteingalerij 3B5, 1000 Brussel	Sara De Potter	Sara.depotter@planbelgie.be
58	Protos	Flamingostraat 36, 9000 Gent	Marc Despiegelaere	Marc.despiegelaere@protos.ngo
59	Quinoa asbl	26 rue d'Edimbourg, 1050 Bruxelles	Séverine de Laveleye	severine@quinoa.be
60	RCN Justice & Démocratie	Boulevard Adolphe Max 13-17, 1000 Bruxelles	Helene Morvan	helene.morvan@rcn-ong.be
61	Rode Kruis-Vlaanderen	Motstraat 40, 2800 Mechelen	Laura De Grève	laura.degreve@rodekruis.be
62	SCI Projets internationaux	Rue Van Elewycq 35 à 1050 Bruxelles	Emmanuel Toussaint	manu@scibelgium.be
63	Solidagro vzw	Mercatorstraat 81, 9100 Sint-Niklaas	Jan Vanhuyse	Jan.vanhuyse@solidagro.be
64	Solidarité Socialiste	68 rue Coenraets, 1060 Bruxelles,	Pascale Bodinaux	pbodinaux@solsoc.be
65	SOS Faim	Rue aux Laines 4 – 1000 Bruxelles	Jean-Jacques Grodent	jig@sosfaim.org

66	Studio Globo	Huidevettersstraat 165, 1000 BRUSSEL	Marieke De Vos	marieke.devos@studioglobo.be
67	TRIAS vzw	Wetstraat 89, 1040 Brussel	Stefaan Bonte	stefaan.bonte@trias.ngo
68	ULB-Coopération	50, Avenue Franklin Roosevelt - CP 266, 1050 Bruxelles	Julie Berthelier	julie.berthelier@ulb-cooperation.org
69	UNICEF Belgique	66 bvd de l'Impératrice, 1000 Bruxelles	Recht Pascale	precht@unicef.be
70	Universitair Centrum voor Ontwikkelingssamenwerking (UCOS) vzw	Pleinlaan 5 1050 Brussel	Frank Verstraeten	frank.verstraeten@ucos.be
71	Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten vzw (VVSG)	Paviljoenstraat 9, 1030 Brussel	Karliën Gorissen	karlien.gorissen@vvsb.be
72	VIA Don Bosco	Guldendallaan 90, 1150 Brussel	Bieke Vandamme	Bieke.vandamme@viadonbosco.org ; ontwikkelingseducatie@viadonbosco.org
73	VLIR-UOS	Bolwerksquare 1A, Elsene	Julie Poppe	Julie.poppe@vliruos.be
74	Vredeseilanden	Blijde Inkomststraat 50, 3000 Leuven	Jan Wyckaert	Jan.wyckaert@vredeseilanden.be
75	VVOB vzw	Julien Dillensplein 1 bus 2A, 1060 Brussel	Soetkin Bauwens	Soetkin.Bauwens@vvob.be
76	Wereldmediahuis vzw	Vlasfabriekstraat 11 1060 Brussel	Bernard Sintobin	bernard.sintobin@MO.be
77	WSM Wereldsolidariteit/Solidarité Mondiale	Haachtsesteenweg 579, 1030 Brussel	Fabienne Sichien	Fabienne.sichien@wsm.be
78	WWF-België	Emile Jacquemainlaan 90, 1000 Brussel	Sara De Winter	Sara.dewinter@wwf.be

BIJLAGE 3: SUB-CATEGORIEËN VAN DE BENADERINGEN VAN OPERATIONALE UITVOERING C.1.1 EN C.3.1

Benadering C.1.1

C.	Inwoners van België informeren, sensibiliseren, bewust maken en/of mobiliseren:
1.1	<p>- Via campagnes en/of éénmalige acties.</p> <p>11.11.11, ADG, Africalia, Artsen Zonder Vakantie, Autre Terre, Benelux AFro Center, BOS+ tropen, Broederlijk Delen, CADTM Belgique, CNA-NKO, Cap Santé, Caritas International, CETRI, CNCD-11.11.11, Coopération Education Culture (CEC), Croix-Rouge de Belgique, Dynamo International, Echos Communication, Entraide et Fraternité, Fairtrade Belgium , FIAN Belgium, FOS, FUCID, G3W-M3M, Geomoun, Gresea, IFSI (FGTB), IIAV, ITECO, ITG, Justice et paix, KBA-FONCABA, KIYO, Le Coron (Le Village du Monde), Le monde selon les femmes, Le Village du Monde (Le Coron), Light for the world, Louvain Coopération, Médecins du Monde, Memisa, Miel Maya Honing, MO*, Oxfam-Magasins du monde, Oxfam-Solidariteit, Oxfam-Wereldwinkels, Plan België, Protos, Quinoa, RCN Justice & Démocratie, Rode Kruis-Vlaanderen, SCI, Solidagro, Solidarité Socialiste, SOS FAIM, TRIAS, ULB-Coopération, UNICEF Belgique, Vétérinaires Sans Frontières – Dierenartsen Zonder Grenzen , VIA Don Bosco, VLIR-UOS, Vredeseilanden, VVSG, WSM</p>
	<p>- Via vormingen</p> <p>11.11.11, ADG, Africalia, ARES, Artsen Zonder Vakantie, Autre Terre, Benelux Afro Center, BOS+ tropen, Broederlijk Delen, CADTM Belgique, CNA-NKO, Cap Santé, Caritas International, CETRI, CNCD-11.11.11, Coopération Education Culture (CEC), Croix-Rouge de Belgique , DBA, Dynamo International, Echos Communication, Entraide et Fraternité, Fairtrade Belgium, FIAN Belgium, FOS, FUCID, Geomoun, Gresea, IIAV, IPIS, ITECO, Justice et paix, KBA-FONCABA, KIYO, Le Coron (Le Village du Monde), Le monde selon les femmes, Le Village du Monde (Le Coron), Light for the world, Louvain Coopération, Louvain Coopération, Médecins du Monde, Memisa, Miel Maya Honing, Oxfam-Magasins du monde, Oxfam-Solidariteit, Oxfam-Wereldwinkels, Plan België, Protos, Quinoa, RCN Justice & Démocratie, Rode Kruis-Vlaanderen, SCI, Solidagro, SOS Faim, TRIAS, ULB-Coopération, UNICEF Belgique, Vétérinaires Sans Frontières – Dierenartsen Zonder Grenzen, VIA Don Bosco, VLIR-UOS, Vredeseilanden, VVSG, WSM</p>
	<p>- Via internationale uitwisselingen</p> <p>11.11.11, ADG, Africalia, ARES, Artsen Zonder Vakantie, Autre Terre, Benelux Afro Center, BOS+ tropen, Broederlijk Delen, CNA-NKO, Cap Santé, Caritas International, CNCD-11.11.11, Coopération Education Culture (CEC), DBA, Dynamo International, Echos Communication, Entraide et Fraternité, FOS, FUCID, Geomoun, Gresea, IFSI (FGTB), IIAV, ITECO, ITG, Justice et paix, KBA-FONCABA, KIYO, Le Monde selon les femmes, Light for the world, Louvain Coopération, Memisa, Miel Maya Honing, Oxfam-Magasins du monde, Oxfam-Solidariteit, Oxfam-Wereldwinkels, Plan België, Protos, Quinoa, RCN Justice & Démocratie, SCI, Solidagro, Solidarité Socialiste, TRIAS, ULB-Coopération, UNICEF Belgique, Vétérinaires Sans Frontières – Dierenartsen Zonder Grenzen, VIA Don Bosco, VLIR-UOS, VVSG, WSM</p>
	<p>- Via publicaties en onderzoek</p> <p>11.11.11, ADG, Africalia, ARES, Artsen Zonder Vakantie, Autre Terre, Benelux Afro Center, BOS+ tropen, Broederlijk Delen, CADTM Belgique, CNA-NKO, Cap Santé, Caritas International, CETRI, CNCD-11.11.11, Coopération Education Culture(CEC), Dynamo International, Entraide et Fraternité, Fairtrade Belgium , FIAN Belgium, FOS, FUCID, Gresea, IIAV, IPIS, ITECO, ITG, Justice et paix, KBA-FONCABA, KIYO, Le Coron (Le Village du Monde), Le Monde selon les femmes, Light for the world, Louvain Coopération, Médecins du Monde, Memisa, Miel Maya Honing, MO*, Oxfam-Magasins du monde, Oxfam-Solidariteit, Oxfam-Wereldwinkels, Plan België, RCN Justice & Démocratie, Rode Kruis-Vlaanderen, SCI, Solidarité Socialiste, SOS FAIM, TRIAS, ULB-Coopération, UNICEF Belgique, Vétérinaires Sans Frontières – Dierenartsen Zonder Grenzen, VLIR-UOS, Vredeseilanden, VVSG, WSM</p>
	<p>- Via het maken van didactisch materiaal</p> <p>11.11.11, ADG, Autre Terre, BOS+ tropen, BOS+ tropen, Broederlijk Delen, CADTM Belgique, CNA-NKO, Cap Santé, Caritas International, CNCD-11.11.11, Coopération Education Culture (CEC), Dynamo International, Entraide et Fraternité, FIAN Belgium, FOS, Gresea, IIAV, ITG, Justice et Paix, KBA-FONCABA, KIYO, Le Coron (Le Village du Monde), Le Monde selon les femmes, Light for the world, Louvain Coopération, Memisa, Miel Maya Honing, Oxfam-Magasins du monde, Oxfam-Solidariteit, Plan België, Quinoa, SCI, Solidarité Socialiste, SOS Faim, ULB-Coopération, Unicef Belgique, Vétérinaires Sans Frontières-Dierenartsen Zonder Grenzen, VIA Don Bosco, VLIR-UOS, VVSG, WSM</p>

Benadering C.3.1

C	Versterken van en/of samenwerken met sociale, educatieve, culturele, socio-educatieve en socio-culturele organisaties/actoren : (de CMO's die actief zijn op het vlak van ontwikkelingssamenwerking (waaronder ook WBE) vallen hier niet onder): 4de pijlerorganisaties, diaspora-organisaties/groepen en /of migranten-organisaties/groepen, milieu-organisaties, vrouwenorganisaties, jeugdorganisaties, culturele organisaties, vakbonden en mutualiteiten, sociale en burgerbewegingen, organisaties van permanente vorming, ...
3	
1	

<p>CMO's/IA's die verschillende types sociale, educatieve, culturele, socio-educatieve en socio-culturele organisaties versterken en/of er mee samenwerking :</p> <p>11.11.11, ACDA, ADG, Africalia, ARES, Artsen Zonder Vakantie, Autre Terre, BOS+ tropen, Broederlijk Delen, CADTM Belgique, CNA-NKO, Cap Santé, Caritas International, CETRI, CNCD-11.11.11, Coopération Education Culture (CEC), COTA, DBA, DISOP, Dynamo International, Echos Communication, Entraide et Fraternité, Entraide et Fraternité, FIAN Belgium, FOS, FUCID, G3W-M3M, GEOMOUN/Plateforme droits de l'enfant/TDHIF, Gresea, IFSI (FGTB), IIAV, IPIS, ITECO, KBA-FONCABA, KIYO, Le Coron (Le Village du Monde), Le monde selon les femmes, Light for the world, Louvain Coopération, Médecins du Monde, Miel Maya Honing, Oxfam-Magasins du monde, Oxfam-Solidariteit, Oxfam-Wereldwinkels, Plan België, QUINOA, RCN Justice & Démocratie, SCI, Solidagro, Solidarité Socialiste, SOS FAIM, TRIAS, ULB-Coopération, UNICEF Belgique, Vétérinaires Sans Frontières – Dierenartsen Zonder Grenzen, VIA Don Bosco, VLIR-UOS, Vredeseilanden, VVSG, WSM</p>
<p>CMO's/IA's die met één of enkele specifieke sub-categorieën binnen de groep sociale, educatieve, culturele, socio-educatieve en socio-culturele organisaties samenwerken en/of ondersteunen :</p>
<p>- 4de pijlerorganisaties</p> <p>11.11.11, Africalia, Artsen Zonder Vakantie, Autre Terre, BOS+ tropen, CNA-NKO, Echos Communication, Entraide et Fraternité, FUCID, G3W-M3M, ITECO, KIYO, Le monde selon les femmes , Louvain Coopération, Miel Maya Honing, Protos, Quinoa, Solidagro, TRIAS, ULB-Coopération, VLIR-UOS</p>
<p>- diaspora-organisaties/groepen en /of migranten-organisaties/groepen</p> <p>11.11.11, ADG, Africalia, Artsen Zonder Vakantie , Benelux Afro Center, BOS+ tropen, Cap Santé, Caritas International, CNA-NKO, CNCD-11.11.11, Coopération Education Culture (CEC), DBA, Echos Communication, Entraide et Fraternité, FOS, FUCID, GEOMOUN/TDHIF, IIAV, ITECO, KBA-FONCABA, KIYO, Le Monde selon les femmes, Light for the world, Louvain Coopération, Oxfam-Solidariteit, Plan België, Protos, RCN Justice & Démocratie, TRIAS, ULB-Coopération, Vétérinaires Sans Frontières – Dierenartsen Zonder Grenzen, VLIR-UOS, VVSG, WSM</p>
<p>- milieu-organisaties</p> <p>11.11.11, ADG, ARES, Autre Terre, FUCID, Benelux Afro Center, BOS+ tropen, Broederlijk Delen, CADTM Belgique, CNCD-11.11.11, Entraide et Fraternité, Fairtrade Belgium, FIAN Belgium, FOS, Gresea, IIAV, ITECO, KBA-FONCABA, Le Monde selon les femmes, Louvain Coopération, Memisa, Miel Maya Honing, Oxfam-Magasins du monde, Oxfam-Solidariteit, Protos, Quinoa, Solidagro, Solidagro, SOS FAIM, TRIAS, ULB-Coopération, Vétérinaires Sans Frontières – Dierenartsen Zonder Grenzen, VLIR-UOS, Vredeseilanden, WSM</p>
<p>- vrouwenorganisaties</p> <p>11.11.11, Autre Terre, CADTM Belgique, Entraide et Fraternité, FIAN Belgium, FOS, Gresea, IIAV, Le Monde selon les femmes, Light for the world, Oxfam-Magasins du monde, Oxfam-Solidariteit, Plan België, WSM</p>
<p>- jeugdorganisaties</p> <p>11.11.11, Autre Terre, BOS+ tropen, Broederlijk Delen, Caritas International, CNCD-11.11.11, Coopération Education Culture (CEC), DBA, DISOP, Entraide et Fraternité, FOS, IIAV, ITECO, KIYO, Le Monde selon les femmes, Louvain Coopération, MRAC/KMMA, Oxfam-Magasins du monde, Oxfam-Solidariteit, Plan België, Quinoa, RCN Justice & Démocratie, Rode Kruis-Vlaanderen (via Jeugd Rode Kruis), SCI, Solidagro, VIA Don Bosco, WSM</p>
<p>- culturele organisaties</p> <p>11.11.11, Africalia, Autre Terre, BOS+ tropen, Broederlijk Delen, Coopération Education Culture (CEC), Entraide et Fraternité, FOS, FUCID, Gresea, ITECO, ADG, KBA-FONCABA, KIYO, Le Coron (Le Village du Monde), Le Monde selon les femmes, Light for the world, Louvain Coopération, Miel Maya Honing, Oxfam-Solidariteit, RCN Justice & Démocratie, SCI, SOS Faim, ULB-Coopération</p>
<p>- vakbonden en mutualiteiten</p> <p>11.11.11, ADG , Autre Terre, CADTM Belgique, Cap Santé, CNCD-11.11.11, Coopération Education Culture (CEC), CSA, Entraide et Fraternité, Fairtrade Belgium, FOS, FUCID, G3W-M3M, Gresea, IFSI (FGTB), IIAV, ITECO, KBA-FONCABA, Le monde selon les femmes, Louvain Coopération, Memisa, Oxfam-Magasins du monde, Oxfam-Solidariteit, Plan België, SCI, Solidarité Socialiste, SOS FAIM, TRIAS, ULB-Coopération, Vredeseilanden, WSM</p>
<p>- sociale en burgerbewegingen</p> <p>11.11.11, Autre Terre, Benelux AFro Center, BOS+ tropen, Broederlijk Delen, CADTM Belgique, Cap Santé, CNCD-11.11.11, Entraide et Fraternité, FIAN Belgium, FOS, FUCID, G3W-M3M, Gresea, ITECO, ADG, KIYO, Le Coron (Le Village du Monde), Le Monde selon les femmes, Light for the world, Louvain Coopération, Louvain Coopération, Oxfam-Magasins du monde, Oxfam-Solidariteit, Quinoa, SOS Faim, ULB-Coopération, VIA Don Bosco</p>